

ZAKON O TURIZMU I UGOSTITELJSTVU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti i druga pitanja od značaja za turizam i ugostiteljstvo.

Subjekti

Član 2

(1) Turističku i ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom.

(2) Fizička lica koja nijesu registrovana kao preduzetnici mogu pružati određene turističke i ugostiteljske usluge pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Načela

Član 3

Obavljanje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti zasniva se na načelima:

- planiranja i ostvarivanja politike razvoja turizma;
- održivog razvoja turizma zasnovanog na usklađenosti interesa ekonomskog razvoja i potrebe zaštite životne sredine i njenih resursa, uz prilagođavanje klimatskim promjenama kontinuiranim ublažavanjem negativnih posljedica klimatskih promjena;
- integralnog razvoja turizma i pratećih djelatnosti, kao činilaca ukupnog privrednog i društvenog razvoja, kojim se u skladu sa zakonom obezbjeđuje sprovođenje međusobno usaglašenih planova i programa;
- povećanja efikasnosti i odgovornosti u oblasti korišćenja, upravljanja, zaštite i unapređenja turističkog područja;
- obezbjeđivanja jedinstvenih standarda za pružanje usluga u turizmu;
- zaštite korisnika turističkog proizvoda i pružalaca turističkih usluga;
- partnerskog odnosa privatnog i javnog sektora i civilnog društva kod planiranja, oblikovanja i plasmana turističkog proizvoda na tržištu;
- obezbjeđivanja jedinstvene, javne i elektronske evidencije registrovanih i evidentiranih podataka iz oblasti turizma i ugostiteljstva i elektronske razmjene podataka u poslovanju.

Značenje izraza

Član 4

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **ekoturizam** je putovanje i posjeta ekološki očuvanim i relativno očuvanim prirodnim područjima, radi uživanja u prirodi uz neznatan negativan uticaj posjetilaca na životnu sredinu i koristan uticaj na lokalno stanovništvo;
- 2) **hotel** je poslovni objekat u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost pružanja usluga smještaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, sa recepcijom, holom, restoranom sa kuhinjom i smještajnim jedinicama;
- 3) **hotelski operator (operator)** je pravno lice pod čijim brendom posluje ugostiteljski objekat;

- 4) **izlet** je kombinacija najmanje dvije pojedinačne usluge, koja se sastoji od prevoza i turističkih/ugostiteljskih usluga, u trajanju kraćem od 24 sata bez noćenja, a koju turistička agencija nudi na prodaju i prodaje po unaprijed utvrđenoj cijeni;
- 5) **izletnik** je fizičko lice koje van svog mjesta stalnog boravka provede u nekom drugom mjestu manje od 24 sata, ne uključujući noćenje, odnosno smještaj;
- 6) **izletnička grupa** je organizovana grupa od najmanje pet izletnika za koju je organizovan izlet po unaprijed utvrđenom programu turističke agencije;
- 7) **integralni hotel (udruženi)** je vrsta ugostiteljskog objekta koji čine više objekata ili njihovih dijelova koji su udruženi i koji se nudi na tržištu kao jedinstveni turistički proizvod;
- 8) **jedinstvena funkcionalna cjelina** je uređen i opremljen prostor koji ispunjava uslove za pružanje ugostiteljskih usluga u skladu sa ovim zakonom;
- 9) **kamp** je ugostiteljski objekat od najmanje deset smještajnih jedinica u kojem se gostima pružaju usluge: kampovanja (smještaja na uređenom prostoru na otvorenom - na kamp mjestu i/ili kamp parceli), smještaja u kućicama u kampu, bungalovima, druge usluge u funkciji turističke potrošnje, mogućnost bavljenja sportom ili drugim oblicima rekreacije na otvorenom prostoru u kampu;
- 10) **klasična hotelska jedinica** je smještajna jedinica u hotelu i hotelu koji posluje po mješovitom modelu poslovanja koja ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu opreme i prostora utvrđene ovim zakonom i koja ne može biti predmet prodaje;
- 11) **korisnik turističke usluge** je fizičko lice, turista, putnik i potrošač koji neposredno koristi turističke i ugostiteljske usluge;
- 12) **kuća za iznajmljivanje turistima** je arhitektonski i funkcionalno autonomna zgrada sa sopstvenim dvorištem, koja se isključivo izdaje kao cjelina, pojedincu ili grupi turista na određeno vrijeme;
- 13) **kvalitet usluga** je odgovarajući nivo zadovoljavanja zahtjeva turista, odnosno usklađenosti pružanja usluga sa očekivanjima i zahtjevima turista;
- 14) **limitator jačine zvuka** je elektronski regulator koji se instalira na uređaju preko kojeg se emituje muzika/muzički program, radi ograničavanja jačine zvuka u/iz ugostiteljskog objekta do nivoa propisane granične vrijednosti;
- 15) **ljekoviti faktori** su termalne i mineralne vode, vazduh, gas i ljekovito blato, čija su ljekovita svojstva naučno ispitana i dokazana;
- 16) **nacionalni restoran** je vrsta restorana u kojem se pretežno (najmanje 70% ukupne ponude) pripremaju i uslužuju tradicionalna jela i čiji ambijent oslikava nacionalnu kulturu i historijsko nasljeđe Crne Gore;
- 17) **održivi razvoj turizma** je:
 - optimalna upotreba prirodnih resursa kroz implementaciju politika i mjera kojima se ublažava djelovanje klimatskih promjena, omogućava smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte i prelazak na niskokarbonsku ekonomiju, kao i smanjivanje ranjivosti prirodnih i ljudskih sistema na stvarne i očekivane efekte klimatskih promjena;
 - poštovanje socijalno-kulturne autentičnosti zajednice, očuvanje kulturne baštine i tradicionalnih vrijednosti;
 - obezbjeđenje održivog, dugoročnog ekonomskog poslovanja, u cilju socijalno-ekonomske koristi svih građana;
- 18) **oporavilišta** su područja (mjesta ili djelovi mjesta) sa klimatskim i pejzažnim specifičnostima, koja prvenstveno služe odmoru, rekreaciji i oporavku i imaju svojevrstan lokalni karakter;
- 19) **paket aranžman** je unaprijed utvrđena kombinacija najmanje dvije pojedinačne usluge koje uključuju prevoz, smještaj ili druge turističke usluge koje nijesu povezane sa prevozom ili

- smještajem i učestvuju značajno u cijeni aranžmana, a pružaju se u vremenu dužem od dvadeset četiri časa, ili uključuju barem jedno noćenje i prodaju se ili se nude na prodaju po ukupnoj unaprijed određenoj cijeni, pri čemu odvojeno iskazivanje različitih komponenti istog aranžmana ne oslobađa organizatora ili distributera od obaveza propisanih ovim zakonom;
- 20) **poslovni objekat** je objekat ili dio objekta u kojem se obavlja turistička i/ili ugostiteljska djelatnost;
 - 21) **prirodna lječilišta** su područja (mjesto ili dijelovi mjesta) koja posjeduju posebne prirodne potencijale, odnosno prirodna svojstva liječenja koja potiču iz tla, mora, klime ili pogodnosti za sprovođenje fizikalne terapije, radi liječenja, ublažavanja ili sprečavanja oboljenja ljudi kroz stručnu primjenu raspoloživih resursa;
 - 22) **prebukiranje (over-booking)** je multiplikovanje broja potvrđenih rezervacija za iste usluge smještaja od strane ugostitelja ili turističkih agencija koje ima za posljedicu nepružanje usluge ili njeno nepružanje na ugovoren način;
 - 23) **putnik** je lice koje kupuje turistički paket - aranžman ili drugu turističku uslugu, kao i lice za čiji račun ili u čije ime se kupuje turistički paket aranžman ili druga turistička usluga ili na koje se ustupi pravo korišćenja turističkog paket - aranžmana ili druge turističke usluge;
 - 24) **smještajna jedinica** je soba, apartman, bungalov, kuća za odmor, kamp kućica i drugi objekat koji služi za smještaj gostiju i ispunjava minimalno-tehničke uslove utvrđene ovim zakonom;
 - 25) **soba za iznajmljivanje turistima** je dio stambeno/poslovne zgrade ili dio porodične stambeno/poslovne zgrade (kuće) u kojoj se turistima pružaju usluge smještaja;
 - 26) **stan za iznajmljivanje turistima** je dio građevinske cjeline-zgrade koji se povremeno koristi za iznajmljivanje turistima;
 - 27) **standard** je skup uslova i mjerila u pogledu uređenja i opremljenosti objekta, kvaliteta pružanja usluga i uslova održavanja objekta;
 - 28) **turistička atrakcija** je naročito privlačno obilježje turističke destinacije, prirodnog ili društvenog karaktera u okviru turističkog prostora;
 - 29) **turistička infrastruktura** su kupališta, plaže, skijališta, staze za alpsko i nordijsko skijanje i staze za alternativne aktivnosti, žičare, tematski i zabavni parkovi, turistički informativni centri, centri za prihvatanje turista i posjetilaca, odmorišta i vidikovci pored puteva, tereni za golf, tenis, vještačke akumulacije za kupališta, bazeni za kupanje, velnes objekti, zabavno rekreativne staze i putevi (trim staze, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke, pješačke i staze za motorne sanke), uređene obale rijeka i jezera, objekti za posmatranje prirodnih rijetkosti, objekti za avanturističke aktivnosti;
 - 30) **turistička razvojna zona** je prostor koji predstavlja funkcionalnu i održivu cjelinu sa turističkom infrastrukturom i suprastrukturom, koja obezbjeđuje efikasno korišćenje resursa i unapređenje razvoja turizma;
 - 31) **turistička signalizacija** su odgovarajući simboli i znaci turističke i saobraćajne signalizacije, kojim se obilježava turistička atrakcija i sadržaj turističke ponude;
 - 32) **turistička suprastruktura** su ugostiteljski objekti, galerije, izložbeni, kongresni, objekti nautičkog turizma, otvoreni i zatvoreni objekti za sportsku i zabavnu rekreaciju, kao i drugi objekti koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektima i objektima sportsko-rekreativnog sadržaja ili sa njima čine jedinstvenu cjelinu;
 - 33) **turistički apartman** je ugostiteljski objekat namijenjen pružanju usluga smještaja turistima, koji se sastoji od dnevnog boravka, jedne ili više soba, kuhinje i kupatila;
 - 34) **turistički proizvod** je skup međuzavisnih elemenata koji se u praksi organizuje kao poseban vrijednosni lanac koji čine materijalni proizvodi i usluge, prirodne vrijednosti i kulturna dobra, turističke atrakcije, turistička infrastruktura i turistička suprastruktura;

- 35) **turističko mjesto** je naseljeno mjesto koje raspolaže prirodnim, kulturnim, istorijskim i drugim znamenitostima od značaja za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturom, kao i objektima i drugim sadržajima za smještaj i boravak turista;
- 36) **turističko područje** je prostorno-funkcionalna cjelina, određena prostorno-planskom dokumentacijom, na kojoj se može formirati integrisana turistička ponuda;
- 37) **ugostiteljski objekat** je funkcionalno povezan, posebno uređen i opremljen prostor, koji ispunjava propisane minimalno-tehničke uslove za pružanje ugostiteljskih usluga, odnosno za obavljanje ugostiteljske djelatnosti;
- 38) **upravljač (menadžment kompanija)** je privredno društvo ili drugo pravno lice koje upravlja i održava u cjelosti hotele i druge primarne ugostiteljske objekte;
- 39) **visoko kvalitetni turizam** je turizam u ugostiteljskim objektima sa četiri i više zvjezdica;
- 40) **zajednički djelovi ugostiteljskog objekta čije smještajne jedinice mogu biti predmet pojedinačne prodaje** su sve površine, osim neto površina smještajnih jedinica i pripadajućih parking mjesta po jednoj smještajnoj jedinici.
- 41) **QR kod** (skraćenica za quick response odnosno brzi odgovor) je matrični kod koji skladišti adrese i ostale informacije.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. TURISTIČKA DJELATNOST

Definicija

Član 6

(1) Turistička djelatnost je pružanje usluga: turističkih agencija, turističkih vodiča, pratioca, animatora i zastupnika, u kulturnom, nautičkom, ruralnom/seoskom, zdravstvenom, vjerskom, kongresnom, sportskom, omladinskom, lovnom i ribolovnom, sportsko-rekreativnom i avanturističkom, ekoturizmu i drugim oblicima turizma, na kupalištima, skijaškim terenima, kao i pružanje drugih usluga u skladu sa ovim zakonom.

(2) Turista je fizičko lice koje van svog mjesta stalnog boravka provede u nekom drugom mjestu najmanje 24 sata ili ostvari najmanje jedno noćenje, ali ne duže od jedne godine bez prekida, radi odmora, zabave, razonode, sporta i rekreacije, kulture, vjere, ekologije, obavljanja poslovnih komunikacija, učestvovanja u sportskim takmičenjima, kulturnim i umjetničkim manifestacijama, kao i radi putovanja brodom, odnosno drugim plovilom.

Obaveze subjekata

Član 7

- (1) U obavljanju turističke djelatnosti privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužni su da:
- vidno istaknu uslove, sadržaj i pojedinačnu cijenu za svaku uslugu i da usluge pružaju u skladu sa istaknutim uslovima, sadržajima i cijenama;
 - za svaku izvršenu uslugu korisniku izdaju račun i/ili drugi odgovarajući dokument u elektronskoj ili pisanoj formi u skladu sa zakonom;
 - u objektu u kojem vrše usluge vode knjigu prigovora na propisan način i da na prigovor odgovore u roku od tri dana od dana podnošenja prigovora;

- pružaju turističke usluge u skladu sa principima i praksom održivog razvoja turizma uz očuvanje prirodnog i kulturnog naslijeđa i minimiziranje negativnih efekata turističkih aktivnosti na životnu sredinu.
- (2) Obrazac i način vođenja knjige prigovora propisuje organ državne uprave nadležan za poslove turizma (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Oglašavanje i reklamiranje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti

Član 8

(1) Oglašavanje i reklamiranje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti može da se vrši samo za turističke i ugostiteljske objekte koji imaju licencu, odnosno odobrenje za obavljanje djelatnosti ili rješenje o upisu u Centralni turistički registar.

(2) Oglašavanje i reklamiranje iz stava 1 ovog člana može da se vrši preko elektronskih i štampanih medija, digitalnih platformi (booking.com, tripadvisor, Airbnb i ostali), društvenih mreža i putem isticanja oglasa i reklama u izlozima poslovnih prostorija i drugih sredstava komunikacije.

(3) Turistička i/ili ugostiteljska djelatnost može se oglašavati samo ako se licima iz stava 2 ovog člana uz oglasnu poruku dostave podaci:

- naziv i sjedište, odnosno ime i adresa privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica koji obavlja turističku, odnosno ugostiteljsku djelatnost;
- vrsta turističke, odnosno ugostiteljske djelatnosti;
- adresa turističkog, odnosno ugostiteljskog objekta i/ili prostora;
- broj i datum licence, i
- odobrenje za obavljanje djelatnosti ili rješenje o upisu u Centralni turistički registar.

(4) Prilikom oglašavanja i reklamiranja turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti obavezno se navodi QR kod u skladu sa posebnim propisima.

III. TURISTIČKA AGENCIJA, TURISTIČKI VODIČ, PRATILAC, ANIMATOR I ZASTUPNIK

Turistička agencija

Član 9

(1) Turistička agencija je privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koje pruža usluge organizovanja putovanja ili posredovanja u prodaji i realizovanju usluga putovanja i boravka turista i koje ima licencu za obavljanje te djelatnosti.

(2) Turistička agencija iz stava 1 ovog člana, mora imati poslovnicu, a može imati i ekspozituru.

(3) Poslove turističke agencije ne može obavljati fizičko lice.

Usluge turističke agencije

Član 10

(1) Turistička agencija u poslovnici ili ekspozituri, može pružati sljedeće usluge:

- 1) organizovanje, prodaju i realizaciju turističkih paket - aranžmana u zemlji i inostranstvu;
- 2) organizovanje turističkih razgledanja, zabavnih programa, skupova, kongresa, sajмова, manifestacija, sportskih priredbi i slično;
- 3) organizovanje i posredovanje u prodaji i realizaciji izleta;
- 4) posredovanje u prodaji i realizovanju paket - aranžmana;
- 5) pružanje i posredovanje u pružanju usluga turističkih vodiča, pratilaca i animatora;
- 6) organizovanje prihvata i transfera putnika vozilima ili posredstvom prevoznika koji ispunjavaju uslove utvrđene zakonom kojim je uređen prevoz u drumskom saobraćaju;
- 7) prodaju i posredovanje u prodaji karata ili rezervaciji mjesta za sva prevozna sredstva, kao i posredovanje u pribavljanju viza;

- 8) rezervaciju i prodaju turističkih i ugostiteljskih usluga i drugih usluga u vezi sa putovanjem i boravkom putnika;
 - 9) zastupanje domaćih i stranih turističkih agencija u odredištima putovanja;
 - 10) posredovanje u izdavanju smještajnih jedinica;
 - 11) prihvata i otpremu plovniha objekata u nautičkom turizmu u zemlji i inostranstvu;
 - 12) posredovanje u pribavljanju isprava neophodnih za organizovanje i realizaciju usluga u različitim oblicima turizma;
 - 13) organizovanje i posredovanje u prodaji usluga nautičkog, kulturnog, vjerskog, seoskog, zdravstvenog, kongresnog, sportskog, omladinskog i drugih oblika turizma;
 - 14) pružanje usluga iznajmljivanja vozila;
 - 15) rezervaciju, nabavku i prodaju ulaznica za sve vrste priredbi, sportsko - zabavnih programa, manifestacija, kao i za muzeje, sajmove i slično;
 - 16) iznajmljivanje i/ili posredovanje u iznajmljivanju prevoznih sredstava/vozila;
 - 17) posredovanje u pružanju usluga upravljanja plovnim objektima nautičara (skipera);
 - 18) davanje turističkih informacija i promotivnog materijala;
 - 19) posredovanje u zaključivanju ugovora o osiguranju putnika i prtljaga, i
 - 20) druge usluge u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Usluge iz stava 1 tačka 14 ovog člana turistička agencija može da pruža samo ako ispunjava i uslove iz člana 59 stav 2 alineja 3 ovog zakona.

Vrste turističkih agencija

Član 11

- (1) Prema vrsti usluga koje pruža, turistička agencija može biti:
- 1) turistička agencija - organizator putovanja (tour-operator) koja organizuje turističke pakete - aranžmane i koja ih neposredno prodaje i realizuje ili nudi na prodaju putem posrednika, organizuje izlete i pruža druge usluge uobičajene u turističkoj djelatnosti, i
 - 2) turistička agencija - posrednik (sub-agent) koja prodaje turistički paket - aranžman koje je osmislilo organizator putovanja i/ili koja pruža druge posredničke usluge u skladu sa zakonom.
- (2) Turistička agencija može nuditi na prodaju ili prodavati usluge putnicima putem interneta u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska trgovina i elektronsko poslovanje i ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.

Obim usluga turističkih agencija

Član 12

- (1) Turistička agencija - organizator putovanja može pružati usluge iz člana 10 stav 1 ovog zakona.
- (2) Turistička agencija - posrednik može pružati usluge iz člana 10 stav 1 tač. 3 do 20 ovog zakona.
- (3) Turistička agencija koja nudi i prodaje turistički paket - aranžman koji je sačinio organizator putovanja koji nema sjedište u Crnoj Gori smatra se organizatorom putovanja i mora ispunjavati uslove propisane ovim zakonom.

Obaveze turističke agencije

Član 13

- (1) Turistička agencija dužna je da:
- 1) na ulazu u poslovnicu, odnosno ekspozituru vidno istakne naziv i sjedište, odnosno ime i adresu sa nazivom turističke agencije;
 - 2) na ulazu u poslovnicu, odnosno ekspozituru istakne radno vrijeme i da ga se pridržava;

- 3) u poslovnici odnosno ekspozituri na vidnom mjestu drži licencu za obavljanje djelatnosti turističke agencije;
 - 4) upozna korisnika usluge o svojstvu u kojem nastupa i obimu ovlašćenja, ako zastupa drugu turističku agenciju;
 - 5) objavi uslove, sadržaj i cijenu svake pojedinačne usluge koju pruža i usluge pruža u skladu sa tim uslovima, sadržajima i cijenama;
 - 6) ako organizuje turistički paket - aranžman, pripremi program putovanja i uslove putovanja za svaki turistički paket - aranžman;
 - 7) zaključi ugovor o putovanju sa putnikom;
 - 8) izda potvrdu o putovanju, odnosno kartu ili drugi odgovarajući dokument u elektronskoj ili pisanoj formi kojim se potvrđuje prijem uplate;
 - 9) putniku pruži usluge utvrđene ugovorom, u skladu sa programom putovanja i ugovorom o putovanju;
 - 10) ako organizuje izlet, pripremi program izleta koji prilikom oglašavanja ili prodaje mora jasno da sadrži podatke o cijeni izleta, vrsti, kategoriji i karakteristikama prevoznog sredstva, program obilaska lokaliteta, trajanje izleta i slično;
 - 11) u prostorijama u kojima vrši usluge vodi knjigu prigovora u skladu sa članom 7 ovog zakona;
 - 12) ako trećim licima povjerava izvršenje usluga iz programa putovanja, odnosno programa izleta, zaključi ugovore sa tim licima i vodi evidenciju o zaključenim ugovorima sa pratećom dokumentacijom;
 - 13) u svim reklamnim i promotivnim materijalima, kao i u svim poslovnim dokumentima vidljivo naznači naziv i sjedište turističke agencije, odnosno ime i adresu preduzetnika, broj licence, kao i QR kod;
 - 14) čuva, kao poslovnu tajnu, sve informacije o putniku i bez odobrenja putnika, osim u zakonom propisanim slučajevima, ne saopštava identitet putnika, adresu, mjesto i vrijeme putovanja, boravka, izleta i uplaćenu cijenu, kao ni identitet njegovih saputnika;
 - 15) upozna i ponudi putniku osiguranje od otkaza putovanja, osiguranje kojim se osiguravaju troškovi pomoći i povratka putnika u mjesto polazišta u slučaju nesreće, bolesti, povreda, smrti i oštećenja/gubitka prtljaga tokom putovanja i boravka, kao i o potrebi zdravstvenog osiguranja za vrijeme puta i boravka u zemlji i inostranstvu;
 - 16) upozna putnika sa sadržajem važećeg ugovora o jemstvu koji se odnose na paket – aranžmane, odnosno izlete;
 - 17) dnevno, uredno i tačno vodi evidenciju zaključenih ugovora o putovanju, odnosno evidenciju organizovanih izleta u zemlji i inostranstvu.
- (2) Oblik, sadržinu i način vođenja evidencije iz stava 1 tačka 17 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Posredovanje u pružanju usluga u ugostiteljskim objektima

Član 14

Turistička agencija koja organizuje turističke paket - aranžmane ili posreduje u obezbjeđivanju smještaja, hrane i/ili pića dužna je da smještaj, hranu i/ili piće obezbijedi u ugostiteljskom objektu koji ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti propisane ovim zakonom.

Uslovi za izdavanje licence turističkoj agenciji

Član 15

(1) Turističkoj agenciji izdaje se licenca za obavljanje turističke djelatnosti (u daljem tekstu: licenca) ako:

- je upisana u Centralni registar privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS) za obavljanje pretežne djelatnosti pružanja usluga turističke agencije-organizator putovanja, odnosno turističke agencije-posrednik;
 - u svojini ili zakupu ima poslovnicu ili ekspozituru koja ispunjava minimalno – tehničke uslove iz člana 18 ovog zakona;
 - ima odgovarajući kadar iz člana 19 ovog zakona;
 - ima obezbijeđeno jemstvo u skladu sa članom 17 ovog zakona.
- (2) Licenca se izdaje na osnovu podnijetog zahtjeva.
- (3) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnosi se sljedeća dokumentacija:
- dokaz o svojini ili zakupu poslovnice ili ekspoziture, odnosno prostora stambene namjene za turističku agenciju koja pruža usluge isključivo putem interneta;
 - dokaze o zaposlenom kadru (ugovor o radu i dokaz o prijavi za osiguranje - kopija prijave poreskog obveznika);
 - dokaz o jemstvu iz člana 17 ovog zakona;
 - dokaz o ostvarenim ukupnim prihodima agencije u prethodnoj godini;
 - popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.
- (4) Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana rješenjem utvrđuje Ministarstvo.
- (5) Na osnovu rješenja iz stava 4 ovog člana Ministarstvo izdaje licencu.
- (6) Licenca se izdaje posebno za svaku poslovnicu i ekspozituru turističke agencije.
- (7) Turistička agencija kojoj je izdata licenca upisuje se u Centralni turistički registar.
- (8) Dokaz o upisu u CRPS po službenoj dužnosti pribavlja Ministarstvo.
- (9) Licenca se izdaje na obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Promjena podataka

Član 16

(1) Turistička agencija dužna je da o svim promjenama podataka na osnovu kojih je izdata licenca, obavijesti Ministarstvo u pisanoj formi u roku od tri dana od dana nastanka promjene.

(2) Promjene podataka iz stava 1 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar na osnovu rješenja.

Jemstvo

Član 17

(1) Turistička agencija dužna je da obezbijedi jemstvo u obliku: neopozive bankarske garancije za dobro izvršenje usluga koja je plativa na prvi poziv i bez prigovora ili novčanog depozita na posebnom računu kod poslovne banke.

(2) Jemstvom iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se:

- naknada štete koja je prouzrokovana putniku neispunjavanjem, djelimičnim ispunjavanjem ili neurednim ispunjavanjem obaveza određenih ugovorom o putovanju, programom putovanja, odnosno programom izleta;
- naknada štete koja je prouzrokovana usljed nemogućnosti turističke agencije da izmiri troškove nužnog smještaja, ishrane i povratka putnika sa putovanja u mjesto polaska u zemlji i inostranstvu.

(3) Jemstvo iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se za svaku poslovnicu i ekspozituru u iznosu od:

- najmanje 15.000 eura za turističku agenciju – organizatora putovanja; i
- najmanje 7.000 eura za turističku agenciju – posrednika.

(4) Iznos jemstva iz stava 3 ovog člana, nakon isteka prethodnog jemstva određuje se kao procenat ukupnih prihoda iz zvaničnog bilansa stanja i uspjeha za prethodnu godinu.

(5) Turistička agencija dužna je da jemstvo iz st. 3 i 4 ovog člana obezbijedi neprekidno za vrijeme trajanja licence.

(6) Način aktiviranja jemstva i način utvrđivanja iznosa jemstva iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Minimalno-tehnički uslovi za poslovni prostor

Član 18

(1) Poslovnica ili ekspozitura turističke agencije mora da ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu opreme i uređenja prostora.

(2) Pored uslova iz stava 1 ovog člana, za obavljanje djelatnosti poslovnica ili ekspozitura mora da ispunjava i druge uslove propisane posebnim propisima.

(3) Kontrolu ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana vrše nadležni inspektori.

(4) Minimalno-tehnički uslovi ne primjenjuju se na turističku agenciju koja pruža usluge isključivo putem interneta.

(5) Minimalno-tehničke uslove iz stava 1 ovog člana u zavisnosti od vrste i načina pružanja usluga propisuje Ministarstvo.

Uslovi za kadar

Član 19

(1) Turistička agencija u svakoj poslovnici ili ekspozituri mora da ima najmanje jedno zaposleno lice—poslovođu sa punim radnim vremenom koje:

1) ima najmanje:

- završen četvrti nivo kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija; i
- tri godine radnog iskustva u turističkoj djelatnosti za turističku agenciju-organizatora putovanja, odnosno godinu dana za turističku agenciju-posrednika;

2) posjeduje znanje najmanje jednog stranog jezika minimum B1 nivoa sa CEF skale.

(2) Druga lica koja su zaposlena u poslovnici koja su u neposrednom kontaktu sa strankama moraju da imaju završen četvrti nivo kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija i da posjeduju znanje najmanje jednog stranog jezika.

(3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se i na turističku agenciju koja pruža usluge isključivo putem interneta.

Poslovnica

Član 20

(1) Turistička agencija za pružanje usluga iz člana 10 ovog zakona mora da ima poslovnicu.

(2) Poslovnicom se ne smatraju prostori namijenjeni za stanovanje, poslovni prostori u kojima se obavlja druga djelatnost ili drugi prostori mimo poslovnice, odnosno ekspoziture.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, turistička agencija koja pruža usluge isključivo putem interneta, može obavljati usluge u prostoru za stanovanje u kojem poslovođa poslovnice ima prijavljeno prebivalište.

Oznaka

Član 21

(1) Oznaka "turistička agencija" obavezno se koristi u nazivu turističke agencije, kao bliža oznaka djelatnosti.

Oduzimanje licence

Član 22

Licenca se oduzima turističkoj agenciji ako:

- prestane da ispunjava uslove za izdavanje licence propisane ovim zakonom;
- ne pruža usluge u poslovnici/ekspozituri na prijavljenoj adresi za koju je dobijena licenca;
- joj je izrečena mjera zabrane pružanja usluga u skladu sa ovim zakonom;
- je licenca izdata na osnovu neistinitih podataka ili falsifikovanih dokumenata;

- 30 dana prije isteka perioda važenja jamstva ne dostavi Ministarstvu novo jamstvo, ne dostavi iznos jamstva u skladu sa ovim zakonom, ili nakon isplate sredstava na osnovu prethodno izdatog jamstva ne dostavi novo jamstvo danom isplate sredstava;
- nudi, odnosno prodaje putovanja: turističke paket - aranžmane ili izlete bez ugovora ili suprotno zaključenom ugovoru sa trećim licima kojima je povjereno izvršenje usluga iz programa putovanja (prevoz, broj ležajeva u određenom objektu i drugo), otkáže putovanje, a putnicima u zakonskom roku ne izvrši povraćaj uplaćenih sredstava;
- ne obezbijedi smještaj putnika za vrijeme ugovorenog putovanja;
- ne obezbijedi povratak putnika ili putnike neopravdano zadrži na putovanju duže od programom predviđenog perioda putovanja;
- nastupe teže posljedice po život i zdravlje putnika zbog propusta u radu turističke agencije.

Rješenje o oduzimanju licence

Član 23

- (1) Licenca se oduzima rješenjem Ministarstva.
- (2) Turistička agencija kojoj je oduzeta licenca dužna je da u roku od sedam dana od dana oduzimanja licence, izvrši povraćaj uplaćenih sredstava za prethodno ugovorena putovanja.
- (3) Rješenje iz stava 1 ovog člana upisuje se u Centralni turistički registar.

Prestanak važenja licence

Član 24

- (1) Licenca prestaje da važi:
 - na zahtjev imaoaca licence;
 - brisanjem turističke agencije iz CRPS.
- (2) Danom prestanka važenja licence turistička agencija rješenjem se briše iz Centralnog turističkog registra.

Organizovanje putovanja za sopstvene potrebe

Član 25

- (1) Udruženja penzionera i ustanove socijalne i dječje zaštite mogu samo za svoje članove, odnosno korisnike organizovati putovanja: turističke paket-aranžmane ili izlete, na nekomercijalnoj osnovi.
- (2) Promocija i predstavljanje turističkih paket - aranžmana ili izleta iz stava 1 ovog člana može se vršiti samo internim sredstvima informisanja.
- (3) Subjekti iz stava 1 ovog člana, mogu da koriste isključivo usluge prevoznika i prevozna sredstva u kojima su korisnici turističke usluge i prtljag osigurani.
- (4) Subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da najkasnije pet radnih dana prije početka putovanja prijave putovanje i dostave program putovanja sa spiskom putnika organu uprave nadležnom za inspekcijske poslove.

Obezbjeđivanje turističkog pratioca

Član 26

Turistička agencija koja organizuje turistički paket - aranžman ili izlet za 15 ili više putnika, dužna je da za to putovanje angažuje najmanje jednog turističkog pratioca.

Obezbeđivanje prevoza

Član 27

(1) Turistička agencija koja organizuje turistički paket - aranžman, izlet ili pruža uslugu prevoza putnika, dužna je da koristi prevozna sredstva koja imaju polisu osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja i gubitka i oštećenja prtljaga.

(2) Turistička agencija može da prevoz putnika obavlja sopstvenim prevoznim sredstvima ili prevoznim sredstvima drugih prevoznika, koji ispunjavaju uslove propisane zakonom.

Prava i obaveze turističke agencije-organizatora putovanja

Član 28

(1) Turistička agencija-organizator putovanja, dužna je da sačini program putovanja u pisanoj formi (elektronskoj ili štampanoj).

(2) Program iz stava 1 ovog člana turistička agencija dužna je da uruči putniku neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa zaključivanjem ugovora o putovanju i izdavanjem potvrde o putovanju.

(3) Putnik je dužan da potpisom neposredno ili elektronskim putem potvrdi prijem ugovora o putovanju, programa putovanja i potvrde o putovanju.

(4) Turistička agencija iz stava 1 ovog člana dužna je da zaključi ugovor o organizaciji školske ekskurzije sa obrazovnom ustanovom u čije ime se organizuje ekskurzija.

(5) Turistička agencija-organizator putovanja koja organizuje školske ekskurzije i druga putovanja za djecu i omladinu dužna je da učini dostupnim program putovanja roditeljima učenika i upravi škole.

(6) Sastavni dio ugovora iz st. 2 i 4 ovog člana je i spisak učenika, odnosno putnika.

Prava i obaveze turističke agencije-posrednika

Član 29

(1) Turistička agencija-posrednik, koja nudi na prodaju, odnosno prodaje turistički paket aranžman organizatora putovanja, dužna je da u programu putovanja i potvrdi o putovanju naznači svojstvo u kojem nastupa, broj licence organizatora putovanja, QR kod i da putniku uruči program putovanja neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju.

(2) Turistička agencija-posrednik može da nudi na prodaju, odnosno prodaje, samo paket aranžmane turističke agencije-organizatora putovanja, sa kojom ima zaključen ugovor o posredovanju.

(3) Turistička agencija-posrednik dužna je da sačini program putovanja/izleta u pisanoj formi (elektronskoj ili štampanoj).

(4) Program iz stava 3 ovog člana turistička agencija-posrednik dužna je da uruči putniku neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa zaključivanjem ugovora o putovanju/izletu i izdavanjem potvrde o putovanju/izletu.

(5) Putnik je dužan da potpisom neposredno ili elektronskim putem potvrdi prijem ugovora o putovanju/izletu, programa putovanja/izleta i potvrde o putovanju/izletu.

Informisanje prije početka putovanja

Član 30

Turistička agencija dužna je da putniku u pisanoj ili drugoj odgovarajućoj formi, prije zaključivanja ugovora, pruži osnovne informacije o:

- potrebnim putnim ispravama i uslovima za dobijanje viza i vremenu koje je potrebno za njihovo dobijanje;
- uslovima za zaštitu zdravlja i boravak u odredištu putovanja;
- vremenu i mjestu usputnih stanica, saobraćajnih veza u odredištu;

- rezervisanom mjestu smještaja putnika u svim prevoznim sredstvima;
- mjestu, adresi i telefonskom broju zastupnika turističke agencije ili turističke agencije - organizatora putovanja, odnosno posrednika, za pomoć u slučaju neprilika;
- mogućnosti uspostavljanja veze sa djetetom ili sa licem koje je za njega odgovorno u mjestu gdje dijete boravi, u slučaju da na putovanje ili na boravak u inostranstvo putuju maloljetna lica; i
- jemstvu u slučaju eventualnog prekida putovanja od strane putnika ili troškove pružene pomoći, uključujući i neophodne troškove prevoza putnika (repatrijacija) u slučaju nesrećnog slučaja ili bolesti.

Ugovor o turističkom paket - aranžmanu

Član 31

(1) Turistička agencija je dužna da prije zaključivanja ugovora o turističkom paket - aranžmanu, putniku dostavi primjerak ugovora, radi upoznavanja sa njegovim sadržajem.

(2) Ugovor o turističkom paket - aranžmanu zaključuje se u pisanoj ili elektronskoj formi i mora da sadrži:

- destinaciju odnosno odredište, vremenski period boravka u odredištu;
- datum, vrijeme i mjesto polaska i povratka;
- vrste, karakteristike i kategorije prevoznih sredstava koja će se koristiti;
- lokacije, vrste i kategorije smještajnih objekata koji će se koristiti, broj dozvola za te objekte i broj dnevnih obroka;
- naziv i sjedište, odnosno ime i adresu turističke agencije-organizatora putovanja;
- naziv banke koja je davalac jemstva za paket – aranžman/izlet;
- izlete, obilaske i druge usluge obuhvaćene paket - aranžmanom, koje su uključene u cijenu;
- način izmjene cijene u skladu sa ovim zakonom, iznos takse za određene usluge koje nijesu uključene u cijenu paket - aranžmana (turističke takse, takse za ukrcaj i iskrcaj u vazдушnim i ostalim lukama);
- način i vrijeme plaćanja cijene paket - aranžmana;
- posebne zahtjeve iskazane od strane putnika prilikom rezervisanja putovanja, a koje je organizator prihvatio;
- minimalni broj putnika koji je potreban za organizovanje paket - aranžmana i rok za obavješćavanje putnika u slučaju da se aranžman otkaže;
- rok u kojem je putnik dužan podnijeti prigovor u slučaju neispunjenja, djelimičnog ili nepotpunog ispunjenja ugovora.

(3) Organizator putovanja dužan je da putniku izda potvdu u pisanoj ili elektronskoj formi kojom se potvrđuje da je ugovor o turističkom paket - aranžmanu zaključen.

(4) Ako turistički paket - aranžman realizuje turistička agencija-posrednik, mora da sadrži naziv i sjedište, odnosno ime i adresu turističke agencije - posrednika uz naznaku da se turistički - aranžman realizuje uz njeno posredovanje.

(5) Za turističku agenciju - posrednika u odnosu na prava i obaveze, primjenjuju se odredbe ovoga zakona koje se primjenjuju za turističku agenciju - organizatora putovanja.

(6) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne isključuju mogućnost zaključenja naknadne rezervacije ili ugovora u poslednjem trenutku.

Izmjena sadržaja ugovora prije početka putovanja

Član 32

(1) Ako je turistička agencija prije početka putovanja prinuđena da izmijeni bitne elemente ugovora, dužna je da bez odlaganja o tome obavijesti putnika i omogućiti putniku da:

- odustane od ugovora bez plaćanja penala; ili

- prihvati izmjene ugovora.

(2) Putnik je dužan da saopšti odluku turističkoj agenciji-organizatoru putovanja u roku od dva radna dana od dana prijema predloga izmjene ugovora.

(3) Ako putnik nije saglasan sa izmjenama iz stava 1 ovog člana ili ako turistička agencija otkáže paket aranžman prije ugovorenog datuma polaska iz bilo kojeg razloga, putnik može:

- prihvatiti zamjenu za aranžman istog ili većeg kvaliteta bez doplate cijene, ako turistička agencija može ponuditi taj aranžman, a ako je ponuđeni aranžman nižeg kvaliteta, turistička agencija dužna je izvršiti povraćaj razlike u cijeni; ili
- da zahtjeva od turističke agencije, da mu u roku od osam dana izvrši povraćaj plaćenog iznosa.

(4) Turistička agencija u slučajevima iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, dužna je da putniku nadoknadi štetu zbog neispunjenja ugovorenih obaveza.

Primjena propisa

Član 33

Na pitanja koja se odnose na reklamno-informativni materijal, izmjenu ugovorene cijene, pravo putnika da odustane od ugovora, zamjenu putnika drugim licem, naknadu štete, izmjenu programa putovanja, odgovornost za organizovanje putovanja, garanciju za paket - aranžmane i naknadu štete putniku primjenjuju se odredbe zakona kojima su uređeni obligacioni odnosi, a u odnosu na prigovor putnika primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.

Turistički vodič

Član 34

(1) Turistički vodič je fizičko lice koje po unaprijed utvrđenom programu, pruža turistima usluge vođenja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja: prirodnih ljepota i rijetkosti, kulturno-istorijskih spomenika, umjetničkih djela, etnografskih i drugih znamenitosti, istorijskih događaja i legendi o tim događajima i ličnostima, privrednih i političkih događaja i dešavanja, kao i pojedinih mjesta i područja, koje je upisano u CRPS kao preduzetnik, osim ako je stalno zaposlen u turističkoj agenciji.

(2) Poslove iz stava 1 ovog člana, može da obavlja samo turistički vodič koji ima legitimaciju turističkog vodiča (u daljem tekstu: legitimacija).

(3) Poslove turističkog vodiča može da obavlja i strano fizičko lice koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

(4) Turističkim vodičem ne smatra se stručno lice koje pokazuje, objašnjava ili daje informacije unutar poslovnog prostora u kojem radi (muzej, galerija, nacionalni park i slično), zaposleno lice turističke agencije koje prati grupu turista iz mjesta u mjesto, vodič u planinama, pećinama i slično, u lovu i ribolovu, kao i vođa i pratilac ekskurzije i/ili izleta.

(5) Turističkim vodičem ne smatra se strani državljanin koji prati organizovana grupna putovanja stranog organizatora, koja su započela u stranoj državi i završavaju se povratkom u stranu državu, ako nema legitimaciju turističkog vodiča, u skladu sa ovim zakonom.

Obaveza angažovanja turističkih vodiča

Član 35

(1) Za organizovane grupe od pet i više turista/izletnika na pojedinim turističkim lokalitetima važi poseban režim rada, koji podrazumijeva obavezno pružanje usluga turističkog vodiča za njihov obilazak.

(2) Turističke lokalitete iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Uslovi za sticanje legitimacije

Član 36

- (1) Legitimacija se izdaje fizičkom licu koje ispunjava sljedeće uslove:
- upisan je u CRPS za obavljanje djelatnosti pružanja usluga turističkog vodiča, osim za lica zaposlena u turističkim agencijama koji dostavljaju potvrdu o zaposlenju izdatu od strane turističke agencije;
 - ima aktivno znanje najmanje jednog stranog jezika, odnosno jezika na kojem pruža usluge vodiča;
 - ima znanje crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju za strano fizičko lice;
 - ima sertifikat o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji za turističkog vodiča u skladu sa zakonom.
- (2) Udruženje turističkih vodiča može u ime i za račun svojih članova posredovati u pružanju usluga turističkog vodiča uz obavezu izdavanja računa korisniku usluga u skladu sa zakonom.
- (3) Turistički vodič dužan je da za pruženu uslugu izda račun korisniku usluge ukoliko pružanje usluge ne organizuje turistička agencija ili račun ne izda udruženje turističkih vodiča čiji je član.
- (4) Dokaz o upisu u CRPS po službenoj dužnosti pribavlja Ministarstvo.

Postupak izdavanja legitimacije

Član 37

- (1) Legitimacija se izdaje na osnovu podnijetog zahtjeva Ministarstvu.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se i sljedeći dokazi:
- sertifikat o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji za turističkog vodiča u skladu sa zakonom;
 - o poznavanju jezika na kojem će pružati usluge;
 - o poznavanju crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju za strano fizičko lice;
 - popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.
- (3) Ispunjenost uslova iz člana 36 ovog zakona utvrđuje Ministarstvo rješenjem.
- (4) Legitimaciju izdaje Ministarstvo na osnovu rješenja iz stava 3 ovog člana.
- (5) Podaci o izdatim legitimacijama upisuju se u Centralni turistički registar.
- (6) Turistički vodič prilikom pružanja usluga mora nositi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog vodiča kojom se potvrđuje njegovo svojstvo.
- (7) Obrazac i način upotrebe legitimacije propisuje Ministarstvo.

Obaveze turističkog vodiča i turističke agencije

Član 38

- (1) Turistički vodič dužan je da pruža usluge vodiča savjesno i stručno u skladu sa poslovnim običajima u turizmu i da prilikom vođenja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja: prirodnih ljepota i rijetkosti, kulturno-istorijskih spomenika, umjetničkih djela, etnografskih i drugih znamenitosti, istorijskih događaja i legendi o tim događajima i ličnostima, privrednih i političkih događaja i dešavanja, kao i pojedinih mjesta i područja, daje tačne podatke turistima.
- (2) Turistička agencija dužna je da vodi evidenciju o angažovanim turističkim vodičima.
- (3) Evidencija o angažovanim turističkim vodičima sadrži podatke o:
- imenu i adresi, broju lične karte ili putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao;
 - broju i datumu izdavanja legitimacije turističkog vodiča;

- jeziku na kojem su pružene usluge;
- vremenu, odnosno periodu angažovanja; i
- nazivu turističkog lokaliteta na kojem je turistički vodič angažovan.

Oduzimanje legitimacije

Član 39

- (1) Legitimacija se oduzima rešenjem ako:
 - je izdata na osnovu neistinitih podataka ili falsifikovanih dokumenata;
 - turistički vodič ne pruža usluge u skladu sa članom 38 stav 1 ovog zakona;
- (2) Podaci o oduzimanju legitimacije upisuju se u Centralni turistički registar.

Turistički pratilac

Član 40

- (1) Turistički pratilac je fizičko lice koje prati turističku grupu i obavlja operativno-tehničke poslove od početka putovanja do odredišta i nazad.
- (2) Turistički pratilac može biti samo lice koje ima legitimaciju turističkog pratioca.
- (3) Turistička agencija izdaje legitimaciju iz stava 2 ovog člana licu koje ima završen najmanje četvrti nivo kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija.
- (4) Turističkim pratiocem smatra se i strani državljanin koji prati organizovanu grupu stranog organizatora, za putovanja koja su započela u stranoj državi i završavaju se povratkom u stranu državu.
- (5) Turistički pratilac prilikom pružanja usluga mora nositi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog pratioca kojom se potvrđuje njegovo svojstvo.
- (6) Obrazac i način upotrebe legitimacije iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Turistički animator

Član 41

- (1) Turistički animator je fizičko lice koje planira i realizuje zabavne, kulturne, sportsko-rekreativne i druge programe kojima organizuje slobodno vrijeme turista.
- (2) Poslove iz stava 1 ovog člana, može da obavlja samo turistički animator koji ima legitimaciju turističkog animatora.
- (3) Turističkim animatorom smatraju se i strani državljani koji ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

Uslovi za sticanje legitimacije

Član 42

- (1) Legitimacija turističkog animatora izdaje se fizičkom licu koje ispunjava sljedeće uslove:
 - posjeduje sertifikat o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji za turističkog animatora u skladu sa zakonom;
 - ima aktivno znanje najmanje jednog stranog jezika, odnosno jezika na kojem pruža usluge turističkog animatora;
 - ima znanje crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju za strano fizičko lice.
- (2) Turistički animator dužan je da za pruženu uslugu izda račun korisniku usluge, ukoliko pružanje usluge ne organizuje turistička agencija ili račun ne izda udruženje turističkih animatora čiji je član.
- (3) Turistička agencija može da angažuje za turističkog animatora samo lice koje ima legitimaciju turističkog animatora.

Postupak izdavanja legitimacije

Član 43

- (1) Legitimacija za turističkog animatora izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva Ministarstvu.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se i sljedeći dokazi:
 - sertifikat o stečenoj nacionalnoj kvalifikaciji za turističkog animatora u skladu sa zakonom;
 - o poznavanju jezika na kojem će pružati usluge;
 - o poznavanju crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju za strano fizičko lice;
 - popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.
- (3) Ispunjenost uslova iz člana 42 ovog zakona utvrđuje Ministarstvo rješenjem.
- (4) Legitimaciju za turističkog animatora izdaje Ministarstvo na osnovu rješenja iz stava 3 ovog člana u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.
- (5) Podaci o izdatim legitimacijama upisuju se u Centralni turistički registar.
- (6) Turistički animator prilikom pružanja usluga mora nositi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog animatora kojom se potvrđuje njegovo svojstvo.
- (7) Obrazac legitimacije iz stava 1 ovog člana i način njene upotrebe propisuje Ministarstvo.

Turistički zastupnik

Član 44

- (1) Turistički zastupnik je turistička agencija koja zastupa domaću ili stranu turističku agenciju u odredištima putovanja.
- (2) Turistički zastupnik zastupanje vrši na osnovu zaključenog ugovora.
- (3) Turistička agencija dužna je da obavijesti putnika o turističkom zastupniku i njegovim ovlašćenjima.
- (4) Turistički zastupnik dužan je da Ministarstvu dostavi ugovor o zastupanju u roku od osam dana od dana zaključivanja ugovora o zastupanju.
- (5) Uz ugovor iz stava 2 ovog člana prilaže se i popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

Ovlašćenja turističkog zastupnika

Član 45

Turistički zastupnik:

- 1) štiti interese i prava putnika i turističke agencije kod davanja usluga;
- 2) daje obavještenja o izvršenju programa putovanja i dodatnih usluga;
- 3) naručuje dodatne usluge u ime turističke agencije koju zastupa u skladu sa ovlašćenjima;
- 4) posreduje u obezbjeđivanju dodatnih usluga za putnike (izleti, kulturne i sportske priredbe); i
- 5) vrši druge poslove od značaja za putnike i turističku agenciju koju zastupa u skladu sa ugovorom.

IV. TURISTIČKE USLUGE NA KUPALIŠTIMA

Kupališta i način pružanja turističkih usluga

Član 46

- (1) Uređena kupališta su otvoreni i zatvoreni bazeni i plaže uz obalu mora, jezera i rijeka, koja imaju opremu i sadržaje, kao i prateće objekte.

(2) Turističkim uslugama na kupalištima smatraju se usluge iznajmljivanja plažnog mobilijara (suncobrana, ležaljki), skutera na vodi, sandolina, pedalina, jedrilica, čamaca, dasaka za jedrenja, opreme za skijanje na vodi, ronilačke i ribolovne opreme i obuke skijanja na vodi, ronjenja, jedrenja u skladu sa zakonom.

(3) Turističke usluge na kupalištima mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici na osnovu odobrenja za pružanje turističkih usluga na uređenim kupalištima (u daljem tekstu: odobrenje).

(4) Za usluge iz stava 1 ovog člana izdaje se račun u skladu sa zakonom.

(5) Kupališta na moru, rijekama i jezerima na kojima se pružaju turističke usluge, moraju ispunjavati uslove u pogledu uređenosti i opremljenosti u skladu sa zakonom.

(6) Bliže uslove u pogledu uređenosti i opremljenosti kupališta iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Uslovi za izdavanje odobrenja

Član 47

(1) Odobrenje se izdaje privrednim društvima, drugim pravnim licima i preduzetnicima ako:

- su upisani u CRPS za obavljanje turističkih usluga na kupalištima;
- imaju dokaz o zakupu, odnosno pravu korišćenja kupališta;
- imaju polisu osiguranja za slučaj nezgode na kupalištima.

(2) Odobrenje izdaje nadležni organ lokalne uprave u roku od sedam dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(3) Podaci iz odobrenja upisuju se u Centralni turistički registar.

Postupak izdavanja odobrenja

Član 48

(1) Odobrenje se izdaje na osnovu podnijetog zahtjeva.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži:

- naziv i sjedište, odnosno ime i adresu podnosioca zahtjeva;
- vrstu i mjesto pružanja usluga;
- period pružanja usluga.

(3) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnose se sljedeći dokazi:

- ugovor o zakupu, odnosno pravu korišćenja kupališta;
- fotokopija polise osiguranja za slučaj nezgode na kupalištu;
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(4) Dokaz o upisu u CRPS po službenoj dužnosti pribavlja nadležni organ lokalne uprave.

Zabrane

Član 49

(1) Na plaži uz obalu mora, jezera i rijeka zabranjeno je:

- 1) naplaćivanje ulaza;
- 2) uslovljavanje obaveznog korišćenja plažnog mobilijara;
- 3) izdavanje skutera i drugih plovnih objekata na motorni pogon, osim na za to posebno određenim mjestima;
- 4) držanje skutera i drugih plovnih objekata na motorni pogon na plaži;
- 5) kretanje plovila na motorni i mehanički pogon u pripadajućem akvatorijumu kupališta;
- 6) prisustvo domaćih životinja i kućnih ljubimaca, osim na za to predviđenim lokacijama;
- 7) kretanje i parkiranje vozila;
- 8) ograničavanje pristupa.

(2) Izuzetno od stava 1 tačka 8 ovog člana, pristup plažama za posebne namjene može se ograničiti.

V. TURISTIČKE USLUGE U NAUTIČKOM TURIZMU

Pružanje turističkih usluga u nautičkom turizmu

Član 50

(1) Nautički turizam je plovidba i boravak turista-nautičara na plovnim objektima, kao i boravak u lukama nautičkog turizma–marinama i ostalim prihvatnim objektima, radi odmora i rekreacije.

(2) Turističke usluge u nautičkom turizmu su:

- 1) iznajmljivanje plovnih objekata sa posadom ili bez posade, sa pružanjem ili bez pružanja usluge smještaja;
- 2) usluge snabdijevanja nautičara (vodom, gorivom, namirnicama, rezervnim djelovima, opremom);
- 3) usluge upravljanja plovnim objektima turista nautičara;
- 4) davanje različitih informacija turistima nautičarima;
- 5) prevoz turista plovnim objektima registrovanim za obavljanje djelatnosti prevoza putnika (taxi brod); i
- 6) druge usluge za potrebe nautičkog turizma u skladu sa zakonom.

(3) Prodaja i rezervacija usluga iz stava 2 ovog člana može se obavljati neposredno na plovnom objektu ili preko turističke agencije.

Podnošenje prijave o početku obavljanja djelatnosti

Član 51

(1) Turističke usluge u nautičkom turizmu može da pruža privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koje je upisano u Centralni turistički registar.

(2) Upis u Centralni turistički registar vrši se na osnovu prijave koja se podnosi nadležnom organu lokalne uprave, najmanje osam dana prije početka pružanja turističkih usluga u nautičkom turizmu.

(3) Uz prijavu iz stava 2 ovog člana podnosi se:

- dokaz o pravu korišćenja (ugovor o koncesiji, ugovor o zakupu) luke nautičkog turizma-marine ili drugog prihvatnog ili plovnog objekta u slučaju da pruža usluge iz člana 50 stav 2 tač. 1, 2 i 5 ovog zakona;

- fotokopija polise osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja;
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(4) Prijava iz stava 2 ovog člana podnosi se u dva primjerka, od kojih jedan primjerak zadržava nadležni organ, a jedan primjerak se vraća podnosiocu prijave sa otiskom prijemnog štambilja koji sadrži datum i broj prijema prijave.

(5) Upis u Centralni turistički registar vrši nadležni organ lokalne uprave rješenjem.

(6) Po jedan primjerak rješenja iz stava 5 ovog člana dostavlja se turističkoj, odnosno nadležnoj inspekciji i lokalnoj turističkoj organizaciji.

(7) Turističke usluge iz stava 1 ovog člana mogu se obavljati od dana upisa u Centralni turistički registar.

(8) Dokaz o upisu u CRPS nadležni organ lokalne uprave pribavlja po službenoj dužnosti.

Sadržaj prijave o početku obavljanja djelatnosti

Član 52

Prijava o početku obavljanja djelatnosti nautičkog turizma sadrži:

- 1) naziv organa kojem se podnosi prijava;
- 2) podatke o podnosiocu prijave (naziv i sjedište, matični broj, odnosno ime i adresu, broj lične karte ili putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao);
- 3) broj i datum rješenja o upisu u CRPS i šifru djelatnosti;

- 4) mjesto i adresu objekta u kojem se pruža usluga;
- 5) vrstu usluge;
- 6) mjesto i datum podnošenja prijave, i
- 7) potpis i pečat podnosioca prijave.

Obaveze pružaoca turističkih usluga

Član 53

Pružalac turističkih usluga u nautičkom turizmu dužan je da:

- 1) istakne cijene usluga koje pruža i da usluge pruža po istaknutim cijenama;
- 2) za svaku pruženu uslugu izda račun u skladu sa zakonom;
- 3) na vidnom mjestu istakne podatke o nazivu, sjedištu i radnom vremenu;
- 4) vodi evidenciju turističkog prometa na obrascu, koji dostavlja organu uprave nadležnom za poslove statistike i lokalnoj turističkoj organizaciji u skladu sa zakonom;
- 5) drži u objektu rješenje o upisu u Centralni turistički registar.

VI. TURISTIČKE USLUGE KOJE UKLJUČUJU SPORTSKO-REKREATIVNE I AVANTURISTIČKE AKTIVNOSTI

Sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti

Član 54

(1) Turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti su: planinarenje, vožnja kajakom, kanuom i drugim sličnim plovilima, ronjenje, jedrenje, jahanje, skakanje padobranom, vožnja žičarom, kanjoning, vindsurfing, kajtsurfing, bandži džamping, zip lajn, sportski ribolov, of roud vožnja, speleološke aktivnosti i druge aktivnosti koje pružaju stručno osposobljena lica (vodiči, spasioci, instruktori, treneri i druga lica koja su obučena za pružanje pojedinih usluga), koja imaju domaću ili međunarodnu licencu/sertifikat za pružanje tih usluga izdatu od odgovarajućih asocijacija.

(2) Minimalno-tehničke uslove i način pružanja usluga iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Obaveze pružaoca turističkih usluga

Član 55

(1) Turističke usluge iz člana 54 stav 1 ovog zakona, mogu da pružaju privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji su upisani u Centralni turistički registar.

(2) Upis u registar iz stava 1 ovog člana, vrši se na osnovu prijave koja se podnosi najmanje osam dana prije početka obavljanja djelatnosti nadležnom organu lokalne uprave.

(3) Uz prijavu iz stava 2 ovog člana podnosi se:

- fotokopija polise osiguranja od odgovornosti za slučaj nezgode;
- broj i datum rješenja o upisu u CRPS i šifru djelatnosti;
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(4) Upis u registar iz stava 1 ovog člana vrši nadležni organ lokalne uprave rješenjem.

(5) Pružalac turističkih usluga iz stava 1 ovog člana dužan je da:

- prije započinjanja pružanja usluga, na vidnom mjestu, istakne obavještenje u pisanoj formi i usmeno upozori korisnika usluga o vrstama rizika usluga;
- za pojedine aktivnosti obezbijedi pisanu saglasnost korisnika o prihvatanju rizika na sopstvenu odgovornost;
- zabrani obavljanje avanturističke aktivnosti licima mlađim od 18 godina bez saglasnosti roditelja/staratelja;
- obezbijedi stručno osposobljeno lice sa licencom za pružanje pojedinih vrsta sportsko-rekreativnih i avanturističkih aktivnosti;

- obezbijedi polisu osiguranja za slučaj nezgode, kojom se osigurava korisnik usluga u skladu sa zakonom.
- (6) Po jedan primjerak rješenja iz stava 4 ovog člana dostavlja se nadležnoj inspekciji i lokalnoj turističkoj organizaciji.
- (7) Dokaz o upisu u CRPS nadležni organ lokalne uprave pribavlja po službenoj dužnosti.

VII. TURISTIČKE USLUGE U ZDRAVSTVENOM TURIZMU

Prirodna lječilišta

Član 56

Zdravstveni turizam je pružanje zdravstvenih usluga u prirodnim lječilištima u kojima se organizuje boravak korisnika tih usluga, radi prevencije bolesti, liječenja i rehabilitacije.

Minimalno-tehnički uslovi

Član 57

(1) U prirodnom lječilištu mogu se pružati zdravstvene usluge iz člana 56 ovog zakona ako su ispunjeni uslove u pogledu:

- 1) kadra;
 - 2) objekata i uređaja za korišćenje prirodnog ljekovitog faktora;
 - 3) objekata za smještaj i boravak korisnika usluga, a naročito pacijenata sa tjelesnim oštećenjima.
- (2) Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja i izdaje odobrenje za pružanje zdravstvenih usluga u prirodnim lječilištima.
- (3) Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, dužan je da Ministarstvu dostavi popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar, danom izdavanja odobrenja iz stava 2 ovog člana.
- (4) Bliže uslove za pružanje usluga iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

VIII. DRUGE TURISTIČKE USLUGE

Usluge iznajmljivanja vozila

Član 58

- (1) Uslugama iznajmljivanja vozila (u daljem tekstu: rent-a-car) smatra se iznajmljivanje putničkih vozila bez vozača i sa vozačem, na osnovu ugovora o iznajmljivanju vozila.
- (2) Za putnička vozila koja se iznajmljuju sa vozačem, vozač mora da ima položen vozački ispit odgovarajuće kategorije i najmanje pet godina radnog iskustva kao vozač u skladu sa zakonom.
- (3) Korisnik rent-a-car vozila ne smije iznajmljeno vozilo koristiti za sticanje dobiti (taxi prevoz, vršenje javnog prevoza putnika, učestvovanje u sportskim takmičenjima i drugim slučajevima radi sticanje dobiti).
- (4) Iznajmljenim vozilima (rent-a-car) mogu upravljati samo lica navedena u ugovoru iz stava 1 ovog člana.
- (5) Ugovor iz stava 1 ovog člana mora se nalaziti u iznajmljenom vozilu za vrijeme njegovog iznajmljivanja.

Subjekti

Član 59

- (1) Usluge rent-a-car može da pruža privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik samo ako ima odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja rent-a-car usluga.

(2) Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje nadležni organ lokalne uprave prema mjestu obavljanja djelatnosti, privrednom društvu, drugom pravnom licu ili preduzetniku koji:

- je registrovan u CRPS za pružanje rent-a-car usluga;
- ima u svojini ili zakupu poslovnice;
- ima u svojini ili zakupu-lizingu najmanje pet putničkih vozila za iznajmljivanje registrovana u Crnoj Gori, koja ispunjavaju uslove propisane zakonom kojim se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima i zakonom kojim se uređuje prevoz putnika u drumskom saobraćaju;
- ima zaposleno lice – vozača za slučaj da pruža usluge limo service.

(3) Odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja rent-a-car usluga izdaje se u roku od osam dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(4) Subjekti iz stava 1 ovog člana, dužni su da o svim promjenama u obavljanju rent-a-car djelatnosti koje utiču na ispunjenost uslova za izdavanje odobrenja za pružanje rent-a-car usluga, pisanim putem obavijeste nadležni organ lokalne uprave u roku od tri dana od dana nastanka promjena.

(5) Podaci iz odobrenja iz stava 1 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar.

Zahtjev za izdavanje odobrenja

Član 60

(1) Odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja rent-a-car usluga izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva koji sadrži sljedeće podatke:

- naziv i sjedište, odnosno ime, adresu i matični broj podnosioca zahtjeva;
- naziv i adresu poslovnice za pružanje rent-a-car usluge;
- vrstu, model (marku) i registarske oznake vozila;
- broj saobraćajne dozvole i datum važenja za sva vozila;
- broj i datum izdavanja polise obaveznog osiguranja sa nazivom i sjedištem osiguravajućeg društva.

(2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se dokazi o:

- svojini ili zakupu poslovnog prostora (poslovnice);
- svojini ili pravu korišćenja vozila koja su predmet iznajmljivanja, koja ispunjavaju uslove propisane zakonom kojim je uređena bezbjednost saobraćaja na putevima;
- polisi osiguranja u slučaju nezgode u saobraćaju;
- popunjenom obrascu za upis u Centralni turistički registar; i
- iskustvu vozača za iznajmljivanje vozila sa vozačem (limo service).

(3) Dokaz o upisu u CRPS po službenoj dužnosti pribavlja nadležni organ lokalne uprave.

Poslovnica

Član 61

Lice koje obavlja djelatnosti pružanja rent-a-car usluga, mora imati poslovnicu koja ispunjava uslove iz člana 18 ovog zakona.

Vrste drugih turističkih usluga

Član 62

(1) Druge turističke usluge mogu se pružati i u kongresnom, kulturnom, ruralnom/seoskom, velnes, sportskom, golf turizmu, lovnom, ribolovnom, vjerskom, kao i u drugim oblicima turizma.

(2) Pružanje turističkih usluga iz stava 1 ovoga člana mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja imaju odobrenje za obavljanje te djelatnosti.

(3) Odobrenje za pružanje turističkih usluga iz stava 1 ovoga člana izdaje nadležni organ lokalne uprave prema mjestu pružanja usluga, privrednim društvima, drugim pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima koja ispunjavaju propisane minimalno-tehničke uslove.

(4) Odobrenje za pružanje turističkih usluga iz stava 1 ovog člana izdaje se u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(5) Minimalno-tehničke uslove za pružanje turističkih usluga iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

(6) Dokaz o upisu u CRPS nadležni organ lokalne uprave pribavlja po službenoj dužnosti.

Iznajmljivanje ostalih prevoznih sredstava/vozila

Član 63

(1) Iznajmljivanje prevoznih sredstava/vozila osim prevoznih sredstava iz člana 58 mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici, koja imaju odobrenje za obavljanje te djelatnosti.

(2) Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje nadležni organ lokalne uprave, prema mjestu obavljanja djelatnosti, na osnovu podnijetog zahtjeva.

Zahtjev za izdavanje odobrenje za obavljanje djelatnosti

Član 64

(1) Odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja usluga iznajmljivanja prevoznih sredstava / vozila iz člana 63 ovog zakona izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva koji sadrži podatke: naziv i sjedište i matični broj podnosioca zahtjeva.

(2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se dokazi o:

- lokaciji za obavljanje djelatnosti određene od strane nadležnog organa lokalne uprave;
- tehničkoj ispravnosti, registraciji sredstava ili drugim zakonom predviđenim dokazom za sredstvo kojim se pružaju usluge;
- obaveznom osiguranju korisnika usluga za slučaj nezgode u saobraćaju; i
- popunjenom obrascu za upis u Centralni turistički registar.

(3) Dokaz o upisu u CRPS nadležni organ lokalne uprave pribavlja po službenoj dužnosti.

IX. UGOSTITELJSKA DJELATNOST

Definicija ugostiteljske djelatnosti

Član 65

(1) Ugostiteljska djelatnost je pružanje usluga smještaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka u i/ili van ugostiteljskog objekta.

(2) Ugostiteljskom djelatnošću smatra se i pripremanje i dostavljanje hrane, pića i napitaka korisnicima na drugom mjestu sa ili bez usluživanja (catering).

Obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 66

(1) Ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici (u daljem tekstu: ugostitelji) koji su registrovani za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i koji ispunjavaju uslove za obavljanje te djelatnosti utvrđene ovim zakonom.

(2) Pojedine ugostiteljske usluge pod uslovima propisanim ovim zakonom mogu pružati i fizička lica.

(3) Ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati i:

- privredna društva ili druga pravna lica koja upravljaju zaštićenim prirodnim dobrima;
- obrazovne ustanove, učenički i studentski domovi u svojim objektima;
- vjerske i humanitarne organizacije;

- organizacije i udruženja penzionera isključivo za svoje članove;
- planinarski savez i članovi planinarskog saveza za svoje članove i članove međunarodnih udruženja/organizacija planinara u svojim objektima;
- lovačke organizacije za svoje članove i druge lovce u svojim objektima;
- ribolovačka udruženja za svoje članove i druge registrovane ribolovce u svojim objektima;
- udruženja pripadnika nacionalnih manjina za potrebe svojih članova i drugih pripadnika u svojim objektima;
- ustanove koje obavljaju pozorišnu djelatnost za potrebe svojih posjetilaca u svojim objektima;
- ustanove koje obavljaju muzejsku i galerijsku djelatnost za potrebe svojih posjetilaca u svojim objektima;
- amaterske sportske organizacije za svoje potrebe u svojim objektima;
- lokalne turističke organizacije u uređenom dijelu prostora za degustaciju i prodaju domaćih proizvoda individualnih proizvođača u svrhu prezentacije turistima/posjetiocima.

Ugostiteljski objekat

Član 67

- (1) Ugostiteljska djelatnost obavlja se u ugostiteljskom objektu.
- (2) Ugostiteljska djelatnost može se obavljati i u poslovnom objektu, prostoriji ili na prostoru, gdje se pretežno obavlja druga djelatnost, ako su za obavljanje ugostiteljske djelatnosti ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.
- (3) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, pravno/fizičko lice može obavljati ugostiteljsku djelatnost - pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu u skladu sa članom 99 ovog zakona.

Privremeni ugostiteljski objekti

Član 68

Ugostiteljska djelatnost može se obavljati u privremenim ugostiteljskim i drugim objektima u skladu sa zakonom.

Vrste ugostiteljskih objekata

Član 69

- (1) Prema vrstama ugostiteljskih usluga koje se pružaju u objektu, ugostiteljski objekti mogu biti za:
 - 1) smještaj i pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka;
 - 2) smještaj;
 - 3) pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka;
 - 4) catering.
- (2) Prema vrsti korisnika ugostiteljskih usluga, ugostiteljski objekti mogu biti:
 - 1) zatvorenog tipa u kojima se ugostiteljske usluge pružaju samo licima zaposlenim u ustanovama, odnosno članovima ili pripadnicima sportskih, omladinskih, humanitarnih ili drugih organizacija ili zaposlenima u privrednim društvima i državnim organima, kao i penzionerima, po netržišnim cijenama (odmaralište, objekat za prehranu);
 - 2) otvorenog tipa u kojima se ugostiteljske usluge pružaju na komercijalnoj osnovi.
- (3) Strana privredna društva, pravna lica i preduzetnici mogu obavljati pružanje ugostiteljskih usluga ako su upisana u CRPS kao dio stranog društva i ako ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom.
- (4) Ugostiteljski objekti mogu biti klupskog tipa (club) u kojima se ugostiteljske usluge pružaju samo određenoj grupi gostiju - članovima kluba.

(5) Objekti iz stava 4 ovog člana moraju imati uz oznaku za vrstu ugostiteljskog objekta i oznaku "club", koja se koristi i prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u komercijalnom poslovanju.

(6) Ugostiteljske usluge mogu se pružati na prostoru zaštićenog kulturnog ili prirodnog dobra i njegove zaštićene okoline, u skladu sa uslovima nadležnog organa za zaštitu kulturnih odnosno prirodnih dobara.

(7) Ugostiteljsku djelatnost pružanja catering usluga mogu da obavljaju lica iz člana 66 stav 1 ovog zakona u ugostiteljskim objektima koji ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom i koji imaju zaključen ugovor za pružanje catering usluga.

(8) U ugostiteljskom objektu vrste "restoran" mogu se pružati catering usluge.

(9) U ugostiteljskom objektu mogu se pružati catering usluge na osnovu ugovora na duži period i to za potrebe ishrane zaposlenih, djece u predškolskom, školskom i produženom boravku, za potrebe organizovanih skupova (svadbe, prijemi, banketi, rođendani), kao i za potrebe usluga u vazduhoplovima i na plovnim objektima.

Pružanje ugostiteljskih usluga van ugostiteljskog objekta

Član 70

(1) Jednostavne ugostiteljske usluge ugostitelji mogu pružati i van ugostiteljskog objekta na prostorima koje određuje nadležni organ lokalne uprave.

(2) Usluge iz stava 1 ovog člana su isporuka jela u zaštitnoj ambalaži, bezalkoholnih pića, napitaka i poslastica, koje ispunjavaju uslove u pogledu bezbjednosti hrane.

(3) Prostori iz stava 1 ovog člana za pružanje jednostavnih ugostiteljskih usluga moraju da ispunjavaju minimalno-tehničke uslove.

(4) Ispunjenost uslova iz stava 3 ovog člana utvrđuje nadležni organ lokalne uprave.

(5) Minimalno-tehničke uslove iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ugostiteljske usluge u pokretnom objektu

Član 71

(1) Pojedine ugostiteljske usluge mogu se pružati i u pokretnom i/ili improvizovanom objektu, koji ispunjava propisane minimalno-tehničke uslove.

(2) Objekat iz stava 1 ovog člana je objekat koji se može premještati sa jednog mjesta na drugo sopstvenim pogonom ili vučom.

(3) Ispunjenost minimalno-tehničkih uslova u pokretnim i/ili improvizovanim objektima utvrđuje nadležni organ lokalne uprave i određuje lokacije na kojima se mogu pružati usluge.

(4) Minimalno-tehničke uslove koje moraju ispunjavati objekti iz stava 1 ovog člana, vrste i način pružanja ugostiteljskih usluga u tim objektima propisuje Ministarstvo.

Vrste ugostiteljskih objekata za smještaj, pripremanje hrane, pića i napitaka

Član 72

(1) Ugostiteljski objekti iz člana 69 stav 1 ovog zakona razvrstavaju se na:

1) primarne ugostiteljske objekte za pružanje usluge smještaja i pripremanja hrane, pića i napitaka:

- hotel i slični objekti (turističko naselje, motel, pansion, eco lodge i wild beauty resort);
- integralni (udruženi) hotel;
- kamp (sa 16 i više smještajnih jedinica);

2) komplementarni ugostiteljski objekti za pružanje usluga smještaja i pripremanja hrane, pića i napitaka:

- soba;
- turistički apartman;
- turistički apartmanski blok (pet i više turističkih apartmana u okviru istog građevinskog

objekta);

- kuća i stan;
- kamp (sa najviše 15 smještajnih jedinica);
- gostionica, hostel, etno selo, katun, odmaralište, planinarski dom;

3) ugostiteljski objekti za pružanje usluge pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka:

- restoran (nacionalni, klasični, specijalizovani i drugi);
- bar, picerija, konoba, objekti brze hrane;
- poslastičarnica, pečenjara, pekara;

4) catering objekti.

(2) Smještajne jedinice u ugostiteljskim objektima iz stava 1 tačka 1 al. 1 i 3 ovog člana ne mogu se otuđiti.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, smještajne jedinice (posebni djelovi) u ugostiteljskim objektima koji posluju po kondo i mješovitom modelu poslovanja, mogu se otuđiti u skladu sa čl. 95, 96 i 97 ovog zakona.

(4) Vlasnici ugostiteljskog objekta u kojem se nalaze smještajne jedinice iz stava 3 ovog člana, dužni su da obezbijede održavanje i upotrebu smještajnih jedinica svih dijelova ugostiteljskog objekta i zemljišta na kojem je objekat izgrađen, radi ispunjavanja uslova za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u skladu sa odobrenjem i dodijeljenom kategorijom.

(5) Bliže vrste ugostiteljskih objekata iz stava 1 ovog člana, minimum usluga koje se mogu pružati u njima i način upravljanja, održavanja i poslovanja po kondo i mješovitom modelu propisuje Ministarstvo.

Odobrenje i prijava za obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 73

(1) Ugostitelj ne može otpočeti obavljanje ugostiteljske djelatnosti, niti mijenjati uslove obavljanja djelatnosti ili proširiti predmet poslovanja bez odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti ili rješenja o upisu u Centralni turistički registar.

(2) Ugostitelj kao fizičko lice koji obavlja pojedine ugostiteljske usluge ne može otpočeti sa obavljanjem ugostiteljske djelatnosti bez odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti odnosno bez rješenja o upisu u Centralni turistički registar, odnosno ako prethodno ne ispunjava minimalno-tehničke uslove za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u skladu sa ovim zakonom.

(3) Odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti izdaje Ministarstvo za objekte iz člana 72 stav 1 tačka 1, tačka 2 al. 3 i 6 (za hostel i etno selo) i tačka 3 alineja 1 ovog zakona (za nacionalni restoran).

(4) Odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti izdaje nadležni organ lokalne uprave za ugostiteljske objekte iz člana 72 stav 1 tačka 2 alineja 6 (za gostionicu, katun, odmaralište i planinarski dom), tačka 3 alineja 1 (za klasični, specijalizovani i drugi restoran) i al. 2 i 3 i tačka 4 ovog zakona.

(5) Rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje nadležni organ lokalne uprave za objekte iz člana 72 stav 1 tačka 2 al. 1, 2, 4 i 5 ovog zakona na osnovu podnijete prijave za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

(6) Podaci iz odobrenja i rješenja iz st. 3, 4 i 5 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar.

Uslovi za izdavanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 74

(1) Odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti izdaje se ugostitelju ako:

- je upisan u CRPS za obavljanje ugostiteljske djelatnosti;

- ima u svojini ili zakupu ugostiteljski objekat koji je izgrađen u skladu sa propisima o gradnji i koji ispunjava uslove iz člana 79 ovog zakona;
 - ima zaposlenog poslovođu koji ispunjava uslove iz člana 83 ovog zakona.
- (2) Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva.
- (3) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnose se i:
- dokaz o svojini ili zakupu ugostiteljskog objekta;
 - zaključen ugovor o radu i dokaz o završenom četvrtom nivou kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija za poslovođu;
 - popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.
- (4) Dokaz o registraciji u CRPS pribavlja Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave po službenoj dužnosti.

Sadržaj odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 75

- (1) Odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti naročito sadrži sljedeće podatke:
- naziv i sjedište, matični broj odnosno ime, adresu i jedinstveni matični broj ugostitelja ili broj putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao;
 - vrstu, naziv, kategoriju (ako se utvrđivanje ispunjenosti uslova i kategorizacija obavljaju u istom postupku) i adresu ugostiteljskog objekta;
 - opis usluge (predmet poslovanja);
 - model poslovanja u slučaju obavljanja djelatnosti po kondo ili mješovitom modelu;
 - šifru pretežne djelatnosti kojoj pripada vrsta objekta, odnosno vrsta usluge za koju se izdaje odobrenje za obavljanje djelatnosti/usluge u skladu sa zakonom kojim je uređena klasifikacija djelatnosti;
 - ukupan broj i strukturu smještajnih jedinica (za ugostiteljske objekte za smještaj) uključujući broj ležaja;
 - oznaku "club" uz oznaku vrste za ugostiteljske objekte klupskog tipa.
- (2) Ugostitelj kojem je izdato odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti dužan je da za svaku promjenu podataka iz stava 1 ovog člana obavijesti Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave u roku od osam dana od dana nastanka promjene.
- (3) O promjeni podataka iz stava 2 ovog člana Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave donosi rješenje u roku od osam dana od dana dostave obavještenja za svaku nastalu promjenu podataka.
- (4) Promjena podataka iz st. 2 i 3 ovog člana upisuje se u Centralni turistički registar.

Istek roka

Član 76

- (1) Ako Ministarstvo odnosno nadležni organ lokalne uprave ne odluči o zahtjevu za izdavanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u roku od 20 dana od dana podnošenja zahtjeva, ugostitelj može otpočeti sa obavljanjem ugostiteljske djelatnosti.
- (2) O početku obavljanja djelatnosti u skladu sa stavom 1 ovog člana ugostitelj je dužan da pisanim putem obavijesti Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave.
- (3) Ako Ministarstvo odnosno nadležni organ lokalne uprave utvrdi da za obavljanje ugostiteljske djelatnosti nijesu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom, ugostitelju koji je započeo sa radom zabraniće se obavljanje te djelatnosti.

Podnošenje prijave za obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 77

(1) Prijavu za obavljanje ugostiteljske djelatnosti nadležnom organu lokalne uprave podnosi ugostitelj za ugostiteljske objekte iz člana 72 stav 1 tačka 2 al. 1, 2, 4 i 5 ovog zakona, osam dana prije početka obavljanja djelatnosti.

(2) Prijava iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu prijave (naziv i sjedište, matični broj, odnosno ime i adresu, broj lične karte ili putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao);
- 2) broj i datum rješenja o upisu u CRPS i šifru djelatnosti;
- 3) mjesto i adresu objekta u kojem se pruža usluga;
- 4) vrstu ugostiteljske usluge, traženu kategoriju i strukturu smještajnih kapaciteta sa ukupnim brojem ležaja;
- 5) mjesto i datum podnošenja prijave, i
- 6) potpis i pečat podnosioca prijave.

(3) Uz prijavu iz stava 1 ovog člana podnosi se:

- dokaz o svojini ili zakupu ili pravu korišćenja ugostiteljskog objekta, odnosno zemljišta za kamp;
- fotokopija lične karte ili putne isprave za stranca ukoliko je podnosilac prijave fizičko lice;
- izjava o ispunjenosti minimalno-tehničkih uslova u pogledu prostora, opreme i sredstava za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u skladu sa članom 79 ovog zakona;
- popunjen obrazac ček-liste za traženu kategoriju;
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(4) Izuzetno od stava 1 ovog člana ukoliko je podnosilac prijave fizičko lice prijava sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu prijave (matični broj, odnosno ime i adresu, broj lične karte ili putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao);
- 2) mjesto i adresu objekta u kojem se pruža usluga;
- 3) vrstu ugostiteljske usluge, kategoriju i strukturu smještajnih kapaciteta sa ukupnim brojem ležaja;
- 4) mjesto i datum podnošenja prijave, i
- 5) potpis podnosioca prijave.

(5) Prijava iz stava 1 ovog člana podnosi se u dva primjerka, od kojih jedan primjerak zadržava nadležni organ, a jedan primjerak se vraća podnosiocu prijave sa otiskom prijemnog štambilja koji sadrži broj i datum prijema prijave.

(6) Dokaz o upisu u CRPS pribavlja nadležni organ lokalne uprave po službenoj dužnosti.

(7) Kontrolu ispunjenosti minimalno-tehničkih uslova i uslova za kategorizaciju vrše nadležni inspektori u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja o upisu u Centralni turistički registar.

Rješenje o upisu u Centralni turistički registar

Član 78

(1) Rješenje o upisu u Centralni turistički registar donosi nadležni organ lokalne uprave na osnovu prijave iz člana 77 ovog zakona u roku od osam dana od dana podnošenja prijave.

(2) Rješenje iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) naziv i sjedište, matični broj odnosno ime, adresu i jedinstveni matični broj podnosioca prijave ili putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao;
- 2) mjesto i adresu objekta u kojem se pruža usluga;
- 3) naziv i vrstu objekta ili ugostiteljske usluge, sa opisom usluge-djelatnosti i šifrom djelatnosti u skladu sa zakonom kojim je uređena klasifikacija djelatnosti;
- 4) strukturu smještajnih jedinica sa ukupnim brojem ležaja;
- 5) datum početka obavljanja djelatnosti;

6) broj i datum rješenja.

(3) Upis u Centralni turistički registar nadležni organ lokalne uprave vrši na osnovu rješenja iz stava 1 ovog člana.

(4) Ukoliko dođe do promjene podataka upisanih u Centralni turistički registar, ugostitelj je dužan da o promjeni podataka u pisanoj formi obavijesti nadležni organ u roku od osam dana od dana nastanka promjene.

(5) Po jedan primjerak rješenja iz stava 1 ovog člana dostavlja se turističkoj, odnosno nadležnoj inspekciji i lokalnoj turističkoj organizaciji.

Minimalno-tehnički uslovi za obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 79

(1) Ugostiteljski objekti iz člana 72 ovog zakona u kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost, moraju da ispunjavaju minimalno-tehničke uslove u pogledu prostora, uređaja i opreme.

(2) Ispunjenost minimalno-tehničkih uslova za objekte iz člana 73 stav 3 ovog zakona utvrđuje Ministarstvo.

(3) Ispunjenost minimalno-tehničkih uslova za objekte iz člana 73 st. 4 i 5 ovog zakona utvrđuje nadležni organ lokalne uprave.

(4) Pored uslova iz stava 1 ovog člana ugostiteljski objekti za obavljanje ugostiteljske djelatnosti moraju ispunjavati i druge uslove propisane posebnim propisima.

(5) Kontrolu ispunjenosti uslova iz stava 4 ovog člana vrše nadležni inspektori.

(6) Minimalno-tehničke uslove iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Zaštita od buke od elektroakustičkih i/ili akustičkih uređaja

Član 80

(1) Ugostiteljski objekat u kojem se emituje muzika ili izvodi zabavni program, odnosno upotrebljavaju elektroakustički i akustički uređaji mora da ispunjava uslove za zaštitu od buke:

- da ima zvučnu izolaciju kojom se obezbjeđuje da nivo buke izvan objekta ne prelazi propisanu graničnu vrijednost buke od 65 dB (A) Laeq;
- da upotreba elektroakustičkih i/ili akustičkih uređaja ne prouzrokuje buku unutar objekta iznad graničnih vrijednosti buke;
- da na uređaju preko kojeg se emituje muzika ima instaliran limitator jačine zvuka;
- elektroakustički uređaji sa kojih se emituje muzika moraju imati podatke o zvučnoj snazi i moraju biti u skladu sa tehničkim standardima.

(2) Ukoliko se u ugostiteljskom objektu organizuje izvođenje muzičkog programa uživo korišćenjem elektroakustičke opreme (instrumenata, pojačala i zvučnika), ta oprema mora da ima ugrađene limitatore jačine zvuka u skladu sa ovim zakonom.

(3) Zabranjena je upotreba u ugostiteljskim objektima elektroakustičke opreme sa ugrađenim pojačivačem zvuka koja nije pogodna za ugradnju limitatora jačine zvuka.

(4) Ispunjenost uslova za limitator jačine zvuka u skladu sa ovim zakonom, provjerava pravno lice akreditovano za mjerenje buke i o tome sačinjava izvještaj o ispunjenosti uslova za limitatore u skladu sa ovim zakonom.

(5) Kontrolu i mjerenje nivoa buke u/iz ugostiteljskih objekata (unutar i van objekta) vrši komunalna policija uređajem za mjerenje buke.

(6) Mjerenje nivoa buke na otvorenom iz ugostiteljskih objekata (van objekta) vrši se na udaljenosti ne manjoj od 2 m, odnosno ne većoj od 3 m od najizloženije fasade, pri čemu se izmjerena vrijednost koriguje za +/- 3 dB(A) Laeq zbog odbijanja zvuka.

(7) Granične vrijednosti nivoa buke za sve vrste ugostiteljskih objekata, način mjerenja buke unutar i van ugostiteljskih objekata, način upotrebe i uslove koje mora da ispunjava limitator jačine zvuka i limitator jačine zvuka za mrežno napajanje propisuje Ministarstvo.

Vrijeme upotrebe elektroakustičkih i akustičkih uređaja

Član 81

(1) Upotreba elektroakustičkih i akustičkih uređaja na otvorenom i u ugostiteljskim objektima dozvoljena je u periodu od 9:00 do 01:00 časa, pod uslovom da ne prelazi propisane granične vrijednosti nivoa buke.

(2) Akustički uređaji bez upotrebe električnih uređaja za pojačavanje zvuka, mogu se koristiti do 03:00 časa, uz saglasnost nadležnog organa lokalne uprave.

(3) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana nadležni organ lokalne uprave može odobriti upotrebu elektroakustičkih i akustičkih uređaja na otvorenom prostoru, u i van ugostiteljskog objekta bez vremenskog ograničenja, ukoliko procijeni da određeni ugostiteljski objekat prema svojim karakteristikama i lokaciji ne može ugroziti propisane granične vrijednosti nivoa buke.

(4) Za održavanje javnih skupova, zabavnih i sportskih priredbi i drugih aktivnosti na otvorenom prostoru, koji mogu dovesti do prekoračenja graničnih vrijednosti buke, jedinica lokalne samouprave odlukom određuje ulice, djelove ulica i naselja i druge lokacije namijenjene za te svrhe, kao i vrijeme održavanja.

Uslovi za lica sa invaliditetom

Član 82

(1) Ugostitelj je dužan da u ugostiteljskom objektu obezbijedi pružanje usluga licima sa invaliditetom, primjenjujući princip univerzalnog dizajna u skladu sa zakonom kojim je uređena zabrana diskriminacije lica sa invaliditetom.

(2) Ugostiteljski objekti moraju da ispunjavaju uslove za nesmetan pristup, kretanje i boravak lica sa invaliditetom, u skladu sa zakonom.

Poslovođa

Član 83

(1) Ugostiteljski objekti iz člana 72 ovog zakona moraju imati zaposleno lice, sa punim radnim vremenom, odgovorno za rad ugostiteljskog objekta - poslovođu (direktor, upravnik) koje ima najmanje završen četvrti nivo kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija.

(2) Uslove iz stava 1 ovog člana mora da ispunjava i ugostitelj koji sam vodi poslovanje ugostiteljskog objekta.

Kategorizacija ugostiteljskih objekata

Član 84

(1) Ugostiteljski objekti iz člana 72 stav 1 tač. 1, 2, 3 i 4 ovog zakona osim eco lodge, integralnog hotela, stana za iznajmljivanje turistima, hostela, etno sela, katuna, odmarališta, planinarskog doma, bara, picerije, konobe, objekata brze hrane, poslastičarnice, pečenjare, pekare i catering objekta, podliježu kategorizaciji.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana ugostiteljski objekti u sastavu integralnog hotela podliježu kategorizaciji shodno vrsti pojedinačno u skladu sa ovim zakonom.

(3) Ugostiteljski objekti kategorišu se u zavisnosti od uređenja, opreme i održavanja objekta, vrste i kvaliteta usluga i drugih kriterijuma za kategorizaciju.

(4) Kategorizacija ugostiteljskih objekata iz stava 1 ovog člana vrši se dodjeljivanjem zvjezdica.

(5) Ugostiteljskom objektu može se dodijeliti najviše pet zvjezdica.

(6) Ugostiteljskim objektima sa tri ili više zvjezdica koji raspolažu sa posebnim sadržajem i opremom može se dodijeliti specijalizacija.

(7) Kategorija ugostiteljskih objekata iz člana 72 stav 1 tačka 1, tačka 2 alineja 3 (za turistički apartmanski blok), tačka 3 alineja 1 ovog zakona (za nacionalni restoran), određuje se rješenjem Ministarstva, na zahtjev ugostitelja.

(8) Zahtjev iz stava 7 ovog člana podnosi se Ministarstvu danom dobijanja odobrenja.

(9) Kategorija ugostiteljskih objekata iz člana 72 stav 1 tačka 2 al. 1, 2, 4 (za kuću), 5 i 6 (za gostionicu), tačka 3 alineja 1 ovog zakona (osim za nacionalni restoran) određuje se rješenjem nadležnog organa lokalne uprave, na zahtjev ugostitelja.

(10) Zahtjev iz stava 9 ovog člana podnosi se nadležnom organu lokalne uprave danom dobijanja odobrenja, odnosno rješenja o upisu u Centralni turistički registar.

(11) Rješenje iz st. 7 i 9 ovog člana izdaje se ugostitelju koji ispunjava uslove iz člana 85 ovog zakona na period od tri godine.

(12) Podaci iz rješenja iz st. 7 i 9 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar.

Promjene kategorije i uslovi za kategorizaciju ugostiteljskog objekta

Član 85

(1) Promjena kategorije ugostiteljskog objekta vrši se na način i po postupku propisanom za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta.

(2) Ugostiteljski objekat koji prestane da ispunjava propisane uslove za određenu vrstu i kategoriju objekta ne može poslovati sa oznakom te vrste i kategorije ugostiteljskog objekta.

(3) Ispunjenost uslova za donošenje rješenja iz člana 84 st. 7 i 9 ovog zakona utvrđuje komisija koju obrazuje Ministar, odnosno starješina nadležnog organa lokalne uprave.

(4) Komisiju iz stava 3 ovog člana čine predstavnici Ministarstva, odnosno organa lokalne uprave, a kao članovi komisije mogu se angažovati i eksperti za pojedine oblasti.

(5) Ukoliko se inspeksijskim nadzorom utvrdi da ugostiteljski objekat ne ispunjava uslove za dodijeljenu kategoriju i specijalizaciju ugostitelj je dužan da u roku od osam dana od dana sačinjavanja zapisnika inspektora, podnese zahtjev za ponovno određivanje kategorije i specijalizacije Ministarstvu odnosno nadležnom organu lokalne uprave.

(6) Bliže uslove za kategorizaciju i specijalizaciju ugostiteljskih objekata (opšte, obavezne i kvalitativne) u pogledu uređenja, opreme i održavanja objekta, nivoa kvaliteta usluga prema vrstama ugostiteljskog objekta i način kategorizacije ugostiteljskih objekata propisuje Ministarstvo.

Postupak rekategorizacije

Član 86

(1) Nakon isteka perioda važenja rješenja iz člana 84 st. 7 i 9 ovog zakona Ministarstvo odnosno nadležni organ lokalne uprave vrši ponovnu kategorizaciju (u daljem tekstu: rekategorizacija) ugostiteljskog objekta na zahtjev ugostitelja.

(2) Za ugostiteljske objekte zaključno sa tri zvjezdice, ugostitelj uz zahtjev za rekategorizaciju podnosi izvještaj o ispunjavanju uslova za određenu kategoriju (samokategorizacija), Ministarstvu odnosno nadležnom organu lokalne uprave, radi izdavanja rješenja o rekategorizaciji ugostiteljskog objekta.

(3) Primjerak rješenja iz stava 2 ovog člana dostavlja se nadležnom inspektor, radi provjere ispunjenosti uslova za kategoriju utvrđenu rješenjem.

(4) Rok za podnošenje zahtjeva za rekategorizaciju je najmanje 15 dana prije isteka perioda važenja rješenja o kategorizaciji objekta.

(5) Rekategorizacija ugostiteljskih objekata vrši se na način propisan za kategorizaciju ugostiteljskih objekata.

(6) Podaci iz rješenja o rekategorizaciji upisuju se u Centralni turistički registar.

Table za označavanje kategorije

Član 87

(1) Kategorije i posebni standardi ugostiteljskih objekata označavaju se tablom.

(2) Kategorije objekata označavaju se odgovarajućim brojem zvjezdica - od jedne do pet zvjezdica.

- (3) Ispod zvjezdica ističe se vrsta ugostiteljskog objekta.
- (4) Oblik, izgled, način izrade i isticanja table iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Posebni standardi ugostiteljskog objekta

Član 88

- (1) Za pojedine ugostiteljske objekte mogu se propisati i posebni standardi za kvalitet, kao i za pojedine vrste usluga (bed & bike standard, wild beauty standard).
- (2) Poseban standard na zahtjev ugostitelja, rješenjem određuje Ministarstvo odnosno nadležni organ lokalne uprave zavisno od vrste ugostiteljskog objekta.
- (3) Podaci iz rješenja iz stava 2 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar.
- (4) Kontrolu ispunjenosti uslova za posebni standard iz stava 1 ovog člana vrši nadležni inspektor.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana kontrolu ispunjenosti uslova za posebni standard za kvalitet može da vrši i tajni gost.
- (6) Ako ugostiteljski objekat prestane da ispunjava uslove za poseban standard, ukinuće se rješenje o određivanju posebnog standarda.
- (7) Vrste ugostiteljskih objekata iz stava 1 ovog člana za koje se može utvrditi poseban standard, vrste posebnih standarda, uslove i elemente koji moraju biti ispunjeni za pojedini standard, način utvrđivanja posebnih standarda, izgled oznake i način označavanja posebnog standarda propisuje Ministarstvo.

Tajni gost

Član 89

- (1) Tajni gost je jedno ili više fizičkih lica odnosno pravno lice koje odredi Ministarstvo radi vršenja kontrole ispunjenosti uslova za dodijeljenu kategoriju nivoa četiri i pet zvjezdica, uslova za posebni standard kvaliteta, koje ocjenjuje kvalitet usluge boraveći u ugostiteljskom objektu bez najave najmanje 24 časa.
- (2) Tajni gost prije, tokom i nakon boravka u ugostiteljskom objektu, ne smije odati cilj posjete.
- (3) Tajni gost nakon boravka u ugostiteljskom objektu, sačinjava zapisnik sa ocjenom i stručnim mišljenjem o ispunjavanju uslova koji dostavlja Ministarstvu.
- (4) Ukoliko se na osnovu zapisnika iz stava 3 ovog člana utvrde odstupanja u pogledu nivoa dodijeljene kategorije i standarda kvaliteta, zapisnik se dostavlja nadležnoj inspekciji, radi provjere navoda iz zapisnika i preduzimanja mjera.

Obaveze ugostitelja

Član 90

- (1) Ugostitelj je dužan da:

- 1) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne vrstu, naziv, oznaku i kategoriju ugostiteljskog objekta, u skladu sa odobrenjem za obavljanje ugostiteljske djelatnosti odnosno rješenjem o upisu u Centralni turistički registar;
- 2) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne obavještenje o radnom vremenu u skladu sa propisom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;
- 3) utvrdi kućni red u ugostiteljskom objektu za smještaj i istakne ga na recepciji, a izvod iz kućnog reda istakne u svim sobama i apartmanima;
- 4) utvrdi normative hrane, pića i napitaka koje uslužuje i na zahtjev korisnika usluga, omogućiti uvid u te normative i hranu, piće i napitke uslužuje u količini prema tim normativima;
- 5) u svim vrstama ugostiteljskih objekata i to za svaki pojedinačni objekat, odnosno za svaku njegovu poslovnu/organizacionu jedinicu u okviru ugostiteljskog objekta, vodi tačno i

- ažurno poslovnu knjigu koja sadrži evidenciju o nabavci robe i repromaterijala (dnevni promet hrane, pića i napitaka) koji se koriste u svrhu pružanja ugostiteljskih usluga, čuva dokumentaciju o porijeklu robe i koristi robu za koju posjeduje dokumentaciju o nabavci i koja je evidentirana u poslovnoj knjizi;
- 6) vidno istakne cijene usluga koje se nude, na način dostupan gostima i da usluge pruža po istaknutim cijenama, a za pružanje usluga smještaja u cjenovnicima istakne i iznos boravišne takse i osiguranja;
 - 7) cjenovnike sa težinom/zapreminom hrane, pića i napitaka stavi na raspolaganje gostima u dovoljnom broju primjeraka (na svakom stolu i šanku) i jelovnike na zahtjev gosta;
 - 8) izda gostu račun u skladu sa zakonom, za svaku pruženu ugostiteljsku uslugu, sa oznakom vrste, količine i cijene pruženih usluga, a kod pružanja usluga smještaja, navede u računu i iznos naplaćene boravišne takse i osiguranja;
 - 9) dnevno, tačno, potpuno i ažurno u elektronskoj ili pisanoj formi vodi knjigu gostiju u svim vrstama ugostiteljskih objekata za smještaj na propisan način;
 - 10) vidno istakne obavještenje o načinu podnošenja prigovora na pružene usluge, omogućiti gostu podnošenje pisanog prigovora neposrednom predajom u objektu ili na drugi način i vodi knjigu prigovora u svakom ugostiteljskom objektu;
 - 11) pruža usluge pod istim uslovima svim korisnicima;
 - 12) u ugostiteljskim objektima nudi piće i gotove proizvode koji moraju biti označeni u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane;
 - 13) naplatu izvršene usluge vrši u gotovom novcu, karticom ili putem virmana;
 - 14) pruža usluge na kvalitetan način u skladu sa ugovorom bez multiplikovanja rezervacija, odnosno prebukiranja;
 - 15) drži u ugostiteljskom objektu odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar, rješenje o dodjeli kategorije, knjigu gostiju, knjigu prigovora i poslovnu knjigu;
 - 16) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne tablu sa oznakom kategorije;
 - 17) prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga koristi oznaku vrste i kategorije ugostiteljskog objekta, odnosno standarda, utvrđenu rješenjem nadležnog organa;
 - 18) osigura goste od posljedica nesrećnog slučaja u ugostiteljskim objektima za smještaj;
 - 19) održava prostorije, uređaje i opremu u ispravnom i čistom stanju;
 - 20) obezbijedi uređaje i opremu za odvođenje dima, pare i neprijatnih mirisa, radi sprečavanja njihovog širenja u okolinu u skladu sa zakonom;
 - 21) na uređaju preko kojeg se emituje muzika instalira limitator jačine zvuka kojim se ograničava nivo buke;
 - 22) pružanje ugostiteljskih usluga ne uslovljava i pružanjem drugih usluga;
 - 23) podatke o raspoloživim kapacitetima za smještaj, o broju turista i noćenja dostavlja organu lokalne uprave i lokalnoj turističkoj organizaciji i organu uprave nadležnom za poslove statistike, najkasnije do desetog u tekućem za prethodni mjesec.
- (2) Način vođenja i sadržaj poslovne knjige (dnevnog prometa hrane, pića i napitaka), knjige gostiju i knjige prigovora propisuje Ministarstvo.

Zabrana točenja alkoholnih pića

Član 91

- (1) Zabranjeno je usluživanje alkoholnih pića, drugih pića i/ili napitaka koji sadrže alkohol u ugostiteljskom objektu licima mlađim od 18 godina.
- (2) U ugostiteljskom objektu u kojem se uslužuju alkoholna pića, druga pića i/ili napici koji sadrže alkohol, mora na vidnom mjestu biti istaknuta oznaka o zabrani njihovog usluživanja licima mlađim od 18 godina.

Naziv vrste ugostiteljskog objekta

Član 92

(1) Ugostiteljski objekat može imati naziv jedne vrste ugostiteljskog objekta, u zavisnosti od vrste usluga koje se pretežno pružaju u tom objektu.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ugostiteljski objekat može imati naziv dvije vrste ugostiteljskih objekata, ako za svaku vrstu ugostiteljskog objekta ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

(3) Naziv jedne vrste ugostiteljskog objekta može se promijeniti u naziv druge vrste, ako su ispunjeni propisani uslovi za pružanje usluga u toj vrsti ugostiteljskog objekta.

(4) Ugostitelj koji pruža usluge turistima, dužan je da uz naziv vrste objekta, istakne i oznaku kojom se označava da se u tom objektu pružaju usluge turistima.

Period obavljanja djelatnosti

Član 93

(1) Ugostitelji mogu da obavljaju ugostiteljsku djelatnost tokom cijele godine ili sezonski.

(2) Ugostitelji mogu da obavljaju djelatnost i povremeno (za vrijeme manifestacija, sajмова, prigodnih priredbi), uz odobrenje nadležnog organa lokalne uprave.

(3) Ugostitelji su dužni da utvrde period poslovanja iz st. 1 i 2 ovog člana za svaki ugostiteljski objekat, o čemu su dužni da obavijeste Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave.

(4) O privremenom ili trajnom prestanku obavljanja ugostiteljske djelatnosti ugostitelj je dužan da Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave koji je izdao odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar, obavijesti tri dana prije, a najkasnije danom privremenog ili trajnog prestanka obavljanja ugostiteljske djelatnosti, odnosno ponovnog otpočinjanja obavljanja ugostiteljske djelatnosti.

(5) U slučaju trajnog prestanka obavljanja djelatnosti Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave ukinuće odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar.

(6) Podaci o privremenom i trajnom prestanku obavljanja ugostiteljske djelatnosti upisuju se u Centralni turistički registar.

Izuzete od primjene

Član 94

(1) Ovaj zakon ne primjenjuje se na pružanje usluga smještaja i prehrane u objektima ustanova socijalne pomoći, zdravlja, vaspitanja i obrazovanja, objektima organizacije Crvenog krsta i drugih sličnih ustanova i pripremanje i usluživanje toplih i hladnih napitaka, bezalkoholnih pića i jednostavnih jela, koje državni organi, privredni subjekti i druga pravna i fizička lica pružaju svojim zaposlenima u sopstvenim prostorijama u toku procesa rada.

(2) Usluge u objektima iz stava 1 ovog člana mogu pružati samo lica zaposlena u tim objektima.

(3) Objekti odnosno prostorije u kojima se pružaju usluge iz stava 1 ovog člana, moraju ispunjavati uslove u pogledu bezbjednosti hrane.

Kondo model poslovanja

Član 95

(1) Kondo model poslovanja može da se obavlja u hotelu kategorije minimum pet zvjezdica u primorskom regionu i Glavnom gradu i kategorije minimum četiri zvjezdice u sjevernom i središnjem regionu osim Glavnog grada, i koji je u funkciji 12 mjeseci.

(2) Smještajne jedinice u hotelu iz stava 1 ovog člana predmet su pojedinačne prodaje i moraju biti u komercijalnoj funkciji najmanje deset mjeseci u toku godine.

(3) Pravo svojine može se steći isključivo na neto površini smještajne jedinice sa pripadajućim parking prostorom.

(4) Zajednički djelovi hotela iz stava 1 ovog člana ne mogu biti predmet prodaje.

(5) Jedinice iz stava 2 ovog člana pojedinačno se upisuju u katastar nepokretnosti sa teretom da jedinicom upravlja upravljač u skladu sa ovim zakonom.

(6) Na osnovu ugovora o kupoprodaji jedinica iz stava 2 ovog člana upisuje se zabilježba kupoprodajnog ugovora u skladu sa zakonom.

(7) Upis prava svojine smještajnih jedinica u katastru nepokretnosti vrši se nakon dobijanja odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i dodijeljene kategorije hotela.

(8) Jedinice iz stava 2 ovoga člana moraju biti u sastavu ugostiteljskog objekta koji predstavlja jedinstvenu cjelinu u pogledu poslovanja, upravljanja i održavanja i na tržištu se nudi kao jedinstveni turistički proizvod isključivo preko upravljača, odnosno hotelskog operatora koji upravlja hotelom.

(9) Upravljač može ugovorom povjeriti poslove upravljanja hotelom iz stava 1 ovog člana hotelskom operatoru.

(10) Prodajom jedinica iz stava 2 ovog člana ne smije se mijenjati namjena i djelatnost ugostiteljskog objekta - hotela kao poslovnog objekta.

(11) Pored dokaza za izdavanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti iz člana 74 ovog zakona za kondo model poslovanja dostavljaju se i zaključeni ugovori iz člana 97 ovog zakona.

Mješoviti model poslovanja

Član 96

(1) Mješoviti model poslovanja može da se obavlja u hotelu kategorije minimum pet zvjezdica kapaciteta minimum 120 smještajnih jedinica u primorskom regionu i Glavnom gradu i kategorije minimum četiri zvjezdice kapaciteta minimum 60 smještajnih jedinica u središnjem i sjevernom regionu osim Glavnog grada, i koji je u funkciji 12 mjeseci.

(2) Smještajne jedinice u hotelu iz stava 1 ovog člana mogu biti predmet pojedinačne prodaje uz mogućnost opcionog izdavanja na dobrovoljnoj osnovi.

(3) Izdavanje jedinica iz stava 2 ovog člana vrši se isključivo preko upravljača odnosno hotelskog operatora koji upravlja hotelom u cjelini.

(4) Pravo svojine na smještajnoj jedinici može se steći isključivo na neto površini jedinice sa pripadajućim parking prostorom.

(5) Zajednički djelovi hotela iz stava 1 ovog člana ne mogu biti predmet prodaje.

(6) Procenat smještajnih jedinica u hotelu iz stava 1 ovog člana namijenjenih prodaji ne može prelaziti 50% ukupnih smještajnih kapaciteta hotela.

(7) Jedinice iz stava 2 ovog člana pojedinačno se upisuju u katastar nepokretnosti sa teretom da jedinicom upravlja upravljač u skladu sa ovim zakonom.

(8) Na osnovu ugovora o kupoprodaji jedinica iz stava 2 ovog člana upisuje se zabilježba kupoprodajnog ugovora u skladu sa zakonom.

(9) Upis prava svojine smještajnih jedinica u katastru nepokretnosti vrši se nakon dobijanja odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i dodijeljene kategorije hotela.

(10) Jedinice iz stava 2 ovoga člana moraju biti u sastavu ugostiteljskog objekta koji predstavlja jedinstvenu cjelinu u pogledu poslovanja, upravljanja i održavanja.

(11) Upravljač može ugovorom povjeriti poslove upravljanja hotelom iz stava 1 ovog člana hotelskom operatoru.

(12) Prodajom jedinica iz stava 2 ovog člana ne smije se mijenjati namjena i djelatnost ugostiteljskog objekta - hotela kao poslovnog objekta.

(13) Pored dokaza za izdavanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti iz člana 74 ovog zakona za mješoviti model poslovanja dostavljaju se i zaključeni ugovori iz člana 97 ovog zakona.

Upravljanje i održavanje

Član 97

(1) Upravljanje i održavanje u hotelima koji posluju po kondo i mješovitom modelu poslovanja uređuju se ugovorom o upravljanju i održavanju, koji sadrži:

- 1) međusobna prava i obaveze vlasnika smještajne jedinice i upravljača a naročito u pogledu:
 - projekta izgradnje, opremanja, otvaranja i planova poslovanja;
 - roka trajanja operativnog rada, produženja, prestanka i raskida;
 - načina rada i upravljanja hotelom;
 - odobrenja za rad i kategorije ugostiteljskog objekta;
 - naknade za upravljanje, održavanje, korišćenje brenda i druge naknade;
 - osiguranja i naknade štete;
 - neizvršenja poslova;
 - zabrane zaključivanja kupoprodajnih ugovora i korišćenja smještajne jedinice u slučaju gubitka odobrenja za obavljanje djelatnosti ili kategorije;
- 2) prava i obaveze vlasnika smještajne jedinice na zajedničkim prostorijama i drugim sadržajima;
- 3) obaveze upravljača u pogledu funkcionalnosti, upravljanja, održavanja i opremanja radi ispunjavanja uslova za dodijeljenu kategoriju tokom perioda trajanja ugovora, a naročito obaveze pružanja usluga pod istim uslovima svim korisnicima.

(2) Ugovor o upravljanju i održavanju u hotelima koji posluju po kondo modelu poslovanja pored podataka iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži i:

- 1) pravo vlasnika smještajne jedinice na naknadu određenu na osnovu procenta prosječnog zakupa i prosječne popunjenosti iste vrste smještajnih jedinica koje posluju na nivou čitavog hotela za vrijeme za koje je njegova smještajna jedinica u komercijalnoj funkciji i koja ne može biti niža od 10% navedenog iznosa;
- 2) period trajanja ugovora, uz preciziranje perioda od najmanje deset mjeseci tokom kojih je jedinica u komercijalnoj funkciji uz uslov da van komercijalne funkcije može da bude najduže 10 dana u kontinuitetu odnosno pet dana mjesečno;
- 3) obavezu zaključivanja ugovora između vlasnika smještajne jedinice i upravljača najkasnije do 31. januara za tekuću godinu.

(3) Ugovor o kupoprodaji i ugovor o upravljanju i održavanju zaključen suprotno ovom članu ništav je.

Promjena modela poslovanja

Član 98

Hoteli koji imaju odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti mogu vršiti promjenu poslovanja u kondo ili mješoviti model poslovanja samo u slučaju rekonstrukcije postojećeg hotela kategorije jedne i dvije zvjezdice, radi podizanja kategorije u nivo od najmanje četiri zvjezdice u sjevernom i središnjem regionu osim Glavnog grada, odnosno od najmanje pet zvjezdica u primorskom regionu i Glavnom gradu.

X. UGOSTITELJSKE USLUGE U DOMAĆINSTVU I SEOSKOM DOMAĆINSTVU

Ugostiteljske usluge u domaćinstvu

Član 99

(1) Ugostiteljskim uslugama u domaćinstvu smatraju se usluge:

- smještaja u sobama za iznajmljivanje turistima, turističkim apartmanima, stanovima za iznajmljivanje turistima i kućama za iznajmljivanje turistima, najviše do deset soba, odnosno 20 ležaja, samo za fizička lica;
- organizovanja kampa na svom zemljištu za najviše 15 smještajnih jedinica, odnosno 30 lica istovremeno, samo za fizička lica.

(2) Ugostiteljske usluge u domaćinstvu mogu pružati privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici ili fizičko lice (domaće ili strano) koji je vlasnik/suvlasnik ili član porodičnog domaćinstva vlasnika/suvlasnika smještajnih kapaciteta, odnosno zemljišta iz stava 1 alineja 2 ovog člana, pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom (u daljem tekstu: izdavalac).

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana usluge u domaćinstvu mogu pružati drugi članovi domaćinstva i suvlasnici nepokretnosti na njihov pripadajući smještajni kapacitet ili uz saglasnost vlasnika ili ostalih suvlasnika.

(4) Članom porodičnog domaćinstva iz stava 2 ovog člana smatra se bračni drug, djeca rođena u braku, van braka ili usvojena, braća i sestre, roditelji bračnih drugova, bračni drugovi djece i unučad, koji sa izdavaocem stanuju u istom stanu, odnosno porodičnoj stambenoj zgradi.

(5) Izdavalac može gostima kojima pruža usluge smještaja pružati i usluge doručka (bed & breakfast), u periodu od 7,00 – 10,00 časova.

(6) Usluge smještaja u objektima iz stava 1 ovog člana sa više od deset soba i/ili sa više od 20 ležaja odnosno za organizovanje kampa na svom zemljištu sa više od 15 smještajnih jedinica i/ili sa više od 30 lica istovremeno, mogu vršiti ugostitelji.

(7) Ugostiteljski objekti za smještaj u domaćinstvu (soba, turistički apartman, kuća, stan za iznajmljivanje turistima, kamp sa najviše 15 kamp jedinica) moraju ispunjavati minimalno-tehničke uslove i uslove za kategorizaciju iz čl. 79 i 84 ovog zakona.

(8) Ugostiteljske usluge u domaćinstvu iz stava 1 ovog člana mogu se pružati na osnovu rješenja o upisu u Centralni turistički registar u skladu sa čl. 77 i 78 ovog zakona.

Obaveze izdavaoca

Član 100

(1) Izdavalac je dužan da:

- 1) na vidnom mjestu na ulazu u objekat istakne oznaku vrste i kategorije objekta;
- 2) na vidnom mjestu istakne cijene usluga koje nudi i iznos boravišne takse i da usluge pruža u skladu sa istaknutim cijenama;
- 3) izda gostu račun u skladu sa zakonom, sa naznačenom vrstom, količinom i cijenom za svaku pruženu uslugu i iznosom naplaćene boravišne takse i osiguranja;
- 4) vodi dnevno, tačno i ažurno na propisan način, knjigu gostiju i da drži u ugostiteljskom objektu knjigu prigovora na vidnom mjestu;
- 5) podatke o raspoloživim kapacitetima za smještaj, o broju turista i noćenja dostavlja organu lokalne uprave i lokalnoj turističkoj organizaciji i organu uprave nadležnom za poslove statistike, najkasnije do desetog u tekućem za prethodni mjesec;
- 6) osigura gosta od posljedica nesrećnog slučaja;
- 7) drži u objektu rješenje o upisu u Centralni turistički registar.

(2) Prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u propagandnim materijalima, izdavalac je dužan da koristi oznaku vrste i kategoriju objekta u skladu sa ovim zakonom.

Zabrana

Član 101

(1) Izdavalac ili drugo lice ne smiju neposredno ili preko drugih lica koji nijesu registrovani za posredovanje u prodaji usluga smještaja nuditi i prodavati usluge smještaja, niti vrbovati putnike ili turiste izvan objekta u kojem se te usluge pružaju, osim na prostoru, pod uslovima i na način utvrđen propisom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

(2) Pod vrbovanjem iz stava 1 ovog člana podrazumijeva se: sačekivanje, presrijetanje, uzimanje i nošenje kofera, prtljaga i drugih stvari bez saglasnosti putnika i/ili turiste, nuđenje usluga smještaja putem reklamnih tabli, panoa, informativnog materijala, nametanje svojih ili tuđih usluga smještaja, ponuda cijene i uslova i druge radnje koje narušavaju ugled turističkog mjesta.

Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu

Član 102

(1) Seosko domaćinstvo koje obavlja poljoprivrednu djelatnost i koje se nalazi na ruralnom području može da pruža ugostiteljske usluge.

(2) Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu mogu pružati privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice.

(3) Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu su:

- 1) pripremanje i usluživanje toplih i hladnih jela, pića i napitaka iz pretežno sopstvene proizvodnje;
- 2) usluživanje i degustacija vina i drugih alkoholnih i bezalkoholnih pića, kao i domaćih proizvoda iz pretežno sopstvene proizvodnje u uređenom dijelu stambenog ili poslovnog objekta, u zatvorenom, natkrivenom ili na otvorenom prostoru;
- 3) usluge smještaja u sobama za iznajmljivanje turistima, turističkim apartmanima i katunima, najviše do deset soba, odnosno 20 ležaja, samo za fizička lica, samo za goste kojima se pružaju usluge ishrane, točenja pića i napitaka (doručak, polupansion ili puni pansion) iz pretežno sopstvene proizvodnje.

(4) Jela, pića i napici koji se uslužuju u seoskom domaćinstvu moraju biti karakteristični za predio u kojem se seosko domaćinstvo nalazi.

(5) Ugostiteljski objekti za smještaj u seoskom domaćinstvu moraju ispunjavati minimalno-tehničke uslove i uslove za kategoriju u skladu sa ovim zakonom.

(6) Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu iz stava 1 ovog člana mogu se pružati nakon dobijanja rješenja o upisu u Centralni turistički registar u skladu sa čl. 77 i 78 ovog zakona.

(7) Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu iz stava 3 ovog člana sa više od deset soba i/ili sa više od 20 ležaja, mogu vršiti ugostitelji.

(8) Minimalno-tehničke uslove, uslove za kategoriju i način kategorizacije objekata u kojima se pružaju usluge u seoskom domaćinstvu propisuje Ministarstvo.

Ugostiteljske usluge na plovnom objektu

Član 103

(1) Privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik može pružati usluge ishrane, pića i napitaka na plovnom objektu ukoliko posjeduje odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

(2) Odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti izdaje se licima iz stava 1 ovog člana:

- koji su upisani u CRPS;
- koji imaju dokaz o pravu korišćenja plovnog objekta i zaključen ugovor o korišćenju vodenog prostora u skladu sa zakonom;
- koji imaju zaposlenog poslovođu;
- ukoliko plovni objekat ispunjava minimalno-tehničke uslove.

(3) Ispunjenost uslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje i izdaje odobrenje nadležni organ lokalne uprave.

(4) Usluge iz stava 1 ovog člana ne smiju se pružati u lukama i pristaništima.

(5) Dokaz o upisu u CRPS pribavlja nadležni organ lokalne uprave po službenoj dužnosti.

(6) Minimalno-tehničke uslove za plovne objekte propisuje Ministarstvo.

Pružanje usluga kampovanja

Član 104

(1) Kampovanje je privremeni boravak turista u kampovima koji se nalaze na zemljištu koje je za tu namjenu predviđeno prostorno-planskom dokumentacijom odnosno programom privremenih objekata.

(2) Zabranjeno je pružanje usluga kampovanja izvan zemljišta za kampovanje iz stava 1 ovog člana.

(3) U kampovima se mogu pružati sljedeće usluge:

1) usluge smještaja na uređenom otvorenom prostoru (kamp mjesto, kamp parcela) uz korišćenje pokretne opreme za kampovanje u posjedu gosta (šatori, kamp prikolice, pokretne kućice - mobilhome) ili u iznajmljenoj pokretnoj opremi za kampovanje;

2) usluge smještaja u građevinskim jedinicama (kućica u kampu, bungalov);

3) usluge pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka;

4) usluge iznajmljivanja pokretne opreme za kampovanje (stolova, stolica, vreća za spavanje, šatora).

(4) Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici mogu pružati ugostiteljske usluge u kampovima ako ispunjavaju propisane minimalno-tehničke uslove i ako imaju odobrenje za pružanje usluga kampovanja.

(5) Odobrenja za pružanje usluga iz stava 4 ovog člana za kampove sa 16 i više smještajnih jedinica izdaje Ministarstvo.

(6) Rješenje o upisu u Centralni turistički registar za kampove sa najviše 15 smještajnih jedinica, odnosno sa najviše 30 ležaja, izdaje nadležni organ lokalne uprave.

(7) Rješenje iz stava 6 ovog člana izdaje se za kampove koji ispunjavanju minimalno-tehničke uslove.

(8) Na zemljištu za koje nije izrađena prostorno-planska dokumentacija Ministarstvo može izdati privremeno odobrenje za pružanje usluga u kampu za obavljanje te djelatnosti na osnovu programa privremenih objekata, na period od godinu dana, uz saglasnost nadležnog organa lokalne uprave, odnosno pravnog lica koje upravlja zaštićenim prirodnim dobrom.

(9) Privremeno odobrenje iz stava 8 ovog člana može se produžiti do donošenja prostorno-planske dokumentacije kojom se detaljno razrađuje područje na kojem se nalazi kamp na zahtjev lica iz stava 4 ovog člana.

(10) Za privremeno parkiranje kamp prikolica, pokretnih kućica na motorni pogon ili druge opreme za kampovanje u posjedu gosta mora se obezbijediti najmanje 70% od ukupnog kapaciteta kampa, a preostalih 30% kapaciteta kampa može biti obezbijeđeno za smještaj gostiju u građevinskim jedinicama ili postavljenoj kamp opremi (kamp prikolice, pokretne kućice – mobilehome).

(11) Kamp prikolice, pokretne kućice iz stava 10 ovog člana moraju da ispunjavaju uslove tehničke ispravnosti.

(12) Minimalno-tehničke uslove i uslove za kategorizaciju kampova propisuje Ministarstvo.

XI. CENTRALNI TURISTIČKI REGISTAR, EVIDENCIJE I PLANIRANJE RAZVOJA TURIZMA

Upis u Centralni turistički registar

Član 105

- (1) U Centralni turistički registar upisuju se podaci iz:
- odobrenja za obavljanje turističke djelatnosti koje izdaje Ministarstvo i nadležni organ lokalne uprave;
 - odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti koje izdaje Ministarstvo i nadležni organ lokalne uprave;
 - rješenja o upisu u Centralni turistički registar koja izdaje nadležni organ lokalne uprave;
 - obrazaca za upis u Centralni turistički registar.
- (2) Centralni turistički registar vodi Ministarstvo u elektronskoj formi.
- (3) Podaci iz Centralnog turističkog registra su javni.
- (4) Ministarstvo i nadležni organi lokalne uprave dužni su da elektronskim putem unose podatke u Centralni turistički registar iz popunjenih obrazaca koji se dostavljaju uz zahtjev za dobijanje odobrenja za obavljanje turističke/ugostiteljske djelatnosti ili za upis u Centralni turistički registar.
- (5) Ministarstvo i nadležni organ lokalne uprave dužni su da podatke iz stava 1 ovog člana upisuju u Centralni turistički registar najkasnije danom izdavanja odobrenja za obavljanje turističke/ugostiteljske djelatnosti odnosno rješenja o upisu u Centralni turistički registar.
- (6) Ukoliko dođe do promjene podataka upisanih u Centralni turistički registar, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju turističku i ugostiteljsku djelatnost, dužna su da o promjeni podataka u pisanoj formi obavijeste nadležni organ, u roku od osam dana od dana nastanka promjene.
- (7) Bliži sadržaj i način vođenja Centralnog turističkog registra i obrazac za upis u Centralni turistički registar u zavisnosti od vrste djelatnosti i usluga propisuje Ministarstvo.

Jedinstvena evidencija turističkog prometa

Član 106

- (1) Jedinstvena evidencija turističkog prometa je evidencija koju vode ugostitelji koji pružaju usluge smještaja o: broju turista i njihovoj strukturi i broju ostvarenih noćenja u objektima za pružanje usluga smještaja i plovnim objektima nautičkog turizma.
- (2) Podaci iz jedinstvene evidencije turističkog prometa mogu se koristiti u statističke svrhe i radi praćenja turističkog prometa.
- (3) Način vođenja, sadržaj i upotrebu jedinstvene evidencije turističkog prometa propisuje Vlada.

Turistička signalizacija

Član 107

Turističkom signalizacijom obilježavaju se turistička odredišta/objekti, sadržaji i atrakcije turističke ponude.

Elektronska razmjena podataka

Član 108

Razmjena podataka koji su od značaja za turizam i ugostiteljstvo između nadležnih državnih organa, organa lokalne uprave i lokalne samouprave, turističkih organizacija i pružalaca turističkih i ugostiteljskih usluga vrši se elektronskim putem.

Strategija razvoja turizma

Član 109

- (1) Razvoj turizma planira se Strategijom razvoja turizma.
- (2) Strategiju razvoja turizma donosi Vlada na period od deset godina.
- (3) Strategija iz stava 2 ovog člana sadrži:
 - analizu postojećeg stanja i dostignutog stepena razvoja turizma;
 - uporednu analizu turizma konkurentskih zemalja;
 - prednosti i nedostatke turizma Crne Gore;
 - ciljeve razvoja turizma;
 - viziju razvoja turizma;
 - izbor prioriternih turističkih proizvoda;
 - predlog politike razvoja turizma;
 - akcioni plan za sprovođenje Strategije.
- (4) Realizaciju Strategije razvoja turizma prati Ministarstvo i podnosi izvještaj o sprovođenju Strategije Vladi svake treće godine.

XII. PODSTICANJE RAZVOJA TURIZMA I TURISTIČKE RAZVOJNE ZONE

Program podsticajnih mjera

Član 110

- (1) Radi obezbjeđivanja visokokvalitetnog turizma u skladu sa strateškim dokumentima donosi se Program podsticajnih mjera za:
 - podsticanje izgradnje turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, sportsko-rekreativnih i drugih pratećih sadržaja značajnih za unaprjeđenje kvaliteta turističke ponude;
 - unaprjeđenje postojećeg turističkog proizvoda i intenziviranje njegovog korišćenja;
 - unaprjeđenje znanja i vještina u turizmu;
 - podsticanje turističkog prometa;
 - efikasniju promociju turističke destinacije.
- (2) Program iz stava 1 ovog člana na predlog Ministarstva donosi Vlada.
- (3) Sredstva za finansiranje podsticajnih mjera iz stava 2 ovog člana, obezbjeđuju se iz sredstava opredijeljenih Budžetom Crne Gore.
- (4) Program podsticajnih mjera u oblasti turizma, može donijeti i organ jedinice lokalne samouprave iz sredstava opredijeljenih Budžetom jedinice lokalne samouprave.
- (5) Program iz st. 2 i 4 ovog člana sadrži:
 - mjere koje će se sprovoditi;
 - korisnike sredstava;
 - uslove za dodjelu sredstava;
 - iznos sredstava;
 - kriterijume i postupak za dodjelu sredstava.
- (6) Sredstva za podsticajne mjere iz stava 2 ovog člana dodjeljuju se putem javnog oglasa koji sprovodi Ministarstvo, Nacionalna turistička organizacija Crne Gore odnosno jedinica lokalne samouprave.
- (7) Bliže uslove i način dodjele i korišćenja sredstava iz st. 2, 4 i 6 ovog člana propisuje Vlada odnosno jedinice lokalne samouprave.

Korisnici podsticajnih mjera

Član 111

Korisnici podsticajnih mjera mogu biti:

- privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju turističku

- i ugostiteljsku djelatnost;
- privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost povezanu sa turizmom i ugostiteljstvom.

Turističke razvojne zone

Član 112

(1) Radi unapređenja turističke ponude i razvoja turizma određuju se turističke razvojne zone (u daljem tekstu: zona).

(2) Zona se određuje na prostoru minimalne veličine 1 ha u sjevernom i središnjem regionu, osim Glavnog grada, radi unapređenja turističke ponude i razvoja turizma u cilju ravnomjernog regionalnog razvoja.

(3) Zona se određuje na zemljištu koje je u državnoj svojini na osnovu elaborata o opravdanosti za investicione projekte sa minimalnim iznosom od 3.000.000 eura i sa najmanje 50 smještajnih jedinica, minimalne kategorije od četiri zvjezdice.

(4) Zemljište iz stava 3 ovog člana izdaje se u dugoročni zakup u skladu sa zakonom.

(5) Zonu određuje Vlada, na predlog Ministarstva.

(6) Zona predstavlja funkcionalnu cjelinu sa turističkom infrastrukturom i suprastrukturom kojom upravlja privredno društvo ili drugo pravno lice određeno elaboratom iz stava 3 ovog člana.

(7) Privredno društvo i drugo pravno lice podnosi inicijativu za investicioni projekat za izgradnju ugostiteljskih objekata uz elaborat iz stava 3 ovog člana Ministarstvu.

(8) Ministarstvo imenuje komisiju koja cijeni ispunjenost uslova za određivanje zona i priprema predlog za Vladu, u skladu sa zakonom.

(9) Kriterijume za određivanje zona, sadržaj elaborata opravdanosti i inicijative za investicioni projekat propisuje Ministarstvo.

Državni podsticaji

Član 113

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji obavlja turističku i/ili ugostiteljsku djelatnost u turističkoj zoni može ostvariti pravo na podsticaje u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna pomoć.

Zaključivanje ugovora

Član 114

(1) Podsticaji i druge olakšice u skladu sa ovim zakonom uređuju se ugovorom.

(2) Odluku o dodjeli podsticaja iz člana 113 ovog zakona donosi Vlada.

(3) Sadržaj odluke iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obaveze korisnika podsticaja

Član 115

(1) Korisnik podsticaja iz člana 111 ovog zakona dužan je da najmanje jednom godišnje, do 1. marta tekuće za prethodnu godinu, dostavlja Ministarstvu izvještaj nezavisnog revizora o realizaciji projekta za koji mu je dodijeljen podsticaj.

(2) U slučaju da se realizacija projekta ne odvija prema utvrđenoj dinamici, odnosno u rokovima određenim prilikom dodjele podsticajnih sredstava, korisnik je dužan da izvrši povraćaj podsticajnih sredstava u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja izvještaja iz stava 1 ovog člana.

(3) Izvještaj o realizaciji podsticajnih mjera iz čl. 110 do 114 ovog zakona Ministarstvo godišnje dostavlja Vladi.

(4) Evidenciju o dodijeljenim podsticajima vodi Ministarstvo.

Prioritetni turistički lokalitet

Član 116

Turistički lokalitet koji zbog svojih izuzetnih prirodnih, kulturnih, istorijskih, ambijentalnih, prostornih, geografskih i drugih vrijednosti ima strateški značaj za razvoj turizma određenog područja Vlada utvrđuje kao prioritetni turistički lokalitet, na predlog Ministarstva.

XIII. NADZOR

Vršenje nadzora

Član 117

(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, kao i drugih propisa kojima se uređuje turistička i ugostiteljska djelatnost vrši Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši nadležni organ uprave za inspekcijske poslove preko turističkih inspektora, ako zakonom nije određeno da pojedine poslove inspekcijskog nadzora obavljaju drugi organi državne uprave, odnosno lokalne uprave u skladu sa zakonom.

(3) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrše i jedinice lokalne samouprave preko ovlašćenih inspektora (komunalna inspekcija, inspekcija za kontrolu lokalnih javnih prihoda i dr.) u dijelu kojim se uređuje oblast turizma i ugostiteljstva u skladu sa zakonom.

(4) Komunalni nadzor i obezbjeđivanje komunalnog reda, u skladu sa ovim zakonom, vrši komunalna policija.

Nadležnost za rješavanje po žalbi

Član 118

(1) Protiv rješenja turističkog inspektora može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana od dana dostavljanja rješenja.

(2) Protiv rješenja ovlašćenog inspektora organa jedinice lokalne samouprave može se izjaviti žalba Glavnom administratoru u roku od 8 dana od dana dostavljanja rješenja.

(3) Na rješenje Ministarstva kao drugostepenog organa može se pokrenuti upravni spor.

Turistički inspektori

Član 119

Poslove inspekcijskog nadzora iz člana 117 stav 2 ovog zakona neposrednom kontrolom vrši turistička inspekcija, ako zakonom nije određeno da pojedine poslove inspekcijskog nadzora obavljaju drugi organi državne odnosno lokalne uprave.

Ovlašćenja, upravne mjere i radnje turističkog inspektora, inspektora nadležnog organa lokalne uprave i komunalnog policajca

Član 120

(1) U vršenju inspekcijskog nadzora **turistički inspektor** ima ovlašćenje da provjerava / kontroliše ispunjenost propisanih uslova za obavljanje:

1) turističke djelatnosti:

- turističke agencije (čl. 9-33);
- turističkog vodiča (čl. 34-39);
- turističkog pratioca (član 40);
- turističkog animatora (čl. 41-43);
- turističkog zastupnika (čl. 44-45);
- turističke usluge na kupalištima (čl. 46-49);
- turističke usluge u nautičkom turizmu (čl. 50-53);

2) ugostiteljske djelatnosti:

- odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti za objekte čl. 72 stav 1 tačka 1, tačka 2 al. 3 i 6, tačka 3 al. 1, 2 i 3;
- minimalno-tehničke uslove za obavljanje ugostiteljske djelatnosti (čl. 79);
- uslove za kategorizaciju ugostiteljskih objekta za koje rješenje o dodjeli kategorije izdaje Ministarstvo (čl. 84-87);
- uslove za posebne standarde ugostiteljskih objekta za koje rješenje izdaje Ministarstvo (član 88);
- obaveze ugostitelja (član 90 stav 1 osim tač. 2, 20 i 21);
- zabranu točenja alkoholnih pića maloljetnim licima (član 91);
- usluge kampovanja u kampovima sa 16 i više kamp jedinica (član 104);

3) turistička i ugostiteljska djelatnost:

- oglašavanje i reklamiranje za turističku i ugostiteljsku djelatnost i usluge za koje licencu odnosno odobrenje za obavljanje djelatnosti izdaje Ministarstvo (član 8);
- usluge za lica sa invaliditetom za turističke/ugostiteljske objekte za koje licencu odnosno odobrenje za obavljanje djelatnosti izdaje Ministarstvo (član 82).

(2) U vršenju inspekcijskog nadzora **inspektor nadležnog organa lokalne uprave** ima ovlaštenje da provjerava ispunjenost propisanih uslova za obavljanje:

1) turističke djelatnosti:

- turističke usluge koje uključuju sportsko - rekreativne i avanturističke aktivnosti (čl. 54-55);
- usluge iznajmljivanja vozila (čl. 58-64);

2) ugostiteljske djelatnosti:

- pružanje usluga u privremenim ugostiteljskim objektima na javnim površinama i na drugom prostoru (član 68);
- pružanje ugostiteljskih usluga van ugostiteljskog objekta (član 70),
- pružanje ugostiteljskih usluga u pokretnom objektu (član 71),
- odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti za objekte iz člana 72 stav 1 tačka 2 alineja 5 i tačka 4, odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar za objekte iz člana 72 stav 1 tačka 2 alineja 1, 2 i 4;
- zaštite od buke (čl. 80-81);
- uslove za kategorizaciju ugostiteljskih objekta za koje rješenje o dodjeli kategorije izdaje nadležni organ lokalne uprave (čl. 84-87);
- uslove za posebne standarde ugostiteljskih objekta za koje rješenje izdaje nadležni organ lokalne uprave (član 88);
- obaveze ugostitelja (član 90 stav 1 tač. 2, 20 i 21);
- ugostiteljske usluge u domaćinstvu (čl. 99-101);
- ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu (član 102);
- ugostiteljske usluge na plovnom objektu (član 103);
- usluge kampovanja u kampovima sa najviše 15 kamp jedinica i van prostora određenog za kampovanje (član 104);

3) turistička i ugostiteljska djelatnost:

- oglašavanje i reklamiranje turističke i ugostiteljske djelatnosti i usluga za koje odobrenje za obavljanje ovih vrsta djelatnosti, odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje nadležni organ lokalne uprave (član 8);
- usluge za lica sa invaliditetom za objekte za koje odobrenje za obavljanje djelatnosti odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje nadležni organ lokalne uprave (član 82).

(3) Poslove iz stava 2 ovog člana jedinica lokalne samouprave obavlja kao prenešeni posao.

(4) **Turistički inspektor**, pored ovlaštenja iz stava 1 ovog člana, posebno je ovlašten da preduzima i sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani rad privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku odnosno fizičkom licu koji obavlja turističku i ugostiteljsku djelatnost definisanu ovim zakonom, a ne posjeduje odobrenje za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti, osim za pružanje ugostiteljskih usluga van ugostiteljskog objekta i za pružanje ugostiteljskih usluga u pokretnom objektu, ili rješenje o upisu u Centralni turistički registar;
 - 2) zabrani rad privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku odnosno fizičkom licu koji obavlja turističku djelatnost bez licence ili prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je izdata licenca;
 - 3) zabrani obavljanje ugostiteljske djelatnosti u vrsti i kategoriji koje su određene u skladu sa ovim zakonom, ako vrsta i uređenje, oprema ili usluge u objektu odstupaju od propisanih standarda za tu vrstu i kategoriju, a ugostitelj u propisanom roku nije podnio zahtjev/prijavu za razvrstavanje u novu vrstu i kategoriju, odnosno nije podnio zahtjev u propisanom roku za rekategorizaciju;
 - 4) zabrani obavljanje djelatnosti privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i fizičkom licu ako se turističkom inspektoru ne omogući vršenje poslova nadzora;
 - 5) zabrani rad korisniku uređenog i izgrađenog kupališta, ukoliko kupalište nije uređeno i opremljeno neophodnim uređajima i opremom u skladu sa propisima i ukoliko ne postoji dokaz o ispunjenosti ovih uslova izdat od nadležnog organa, odnosno ne posjeduje odobrenje za pružanje turističkih usluga na kupalištima;
 - 6) zabrani obavljanje ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu u kojem se uslužuju alkoholna pića i/ili napici koji sadrže alkohol licima mlađim od 18 godina do otklanjanja nepravilnosti koje su prouzrokovale nepravilnosti, a u povratu u trajanju od 15 dana;
 - 7) može oduzeti predmet/predmete, sredstva za rad i uređaje u slučaju obavljanja djelatnosti bez odobrenja za obavljanje djelatnosti odnosno bez podnešene prijave za upis u Centralni turistički registar ili u slučaju kada su namijenjeni ili upotrijebljeni za učinjeni prekršaj, odnosno robu za koju nije izvršena evidencija u ugostiteljskom objektu.
- (5) Za utvrđene nepravilnosti iz stava 4 ovog člana turistički inspektor donosi rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti do otklanjanja nepravilnosti koje su prouzrokovale zabranu.
- (6) Ako u vršenju inspekcijskog nadzora turistički inspektor utvrdi da propis nije primijenjen ili je nepravilno primijenjen dužan je da donese rješenje kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u objektu i/ili prostoru i odredi rok za njihovo otklanjanje.
- (7) Turistički inspektor dužan je da donese rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti i pružanja usluga u objektu, odnosno rada u objektu i/ili prostoru, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku ne otklone.
- (8) Izuzetno od stava 5 ovog člana, turistički inspektor donosi rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti na licu mjesta, pečačenjem objekta, prostora ili uređaja i opreme u prostoru na kojem se obavlja djelatnost, do otklanjanja nepravilnosti, ako utvrdi nepravilnosti koje se odnose na neposjedovanje odobrenja za obavljanje turističke/ugostiteljske djelatnosti koje izdaje Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave u skladu sa ovlašćenjima iz ovog zakona.
- (9) Izuzetno od stava 8 ovog člana za hotele koji posluju po kondo i mješovitom modelu u slučaju da nemaju odnosno ne obavljaju poslovanje u skladu sa odobrenjem za obavljanje djelatnosti i/ili dodijeljenom kategorijom turistički inspektor donosi rešenje o zabrani obavljanja djelatnosti na licu mjestu pečačenjem objekta do otklanjanja nepravilnosti.
- (10) Ukoliko se u ugostiteljskom objektu koji je zapečaćen nalaze lako kvarljive namirnice i dr., ugostitelj je dužan pisanim putem, u roku od 24 časa od pečačenja ugostiteljskog objekta, podnijeti zahtjev turističkom inspektoru za otvaranje ugostiteljskog objekta i u prisustvu inspektora će se iznijeti namirnice i dr., nakon čega će se ugostiteljski objekat ponovo zapečatiti.

(11) **Ovlašćeni inspektor nadležnog organa lokalne uprave** posebno je ovlašten da preduzima i sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani rad privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku odnosno fizičkom licu koji obavlja ugostiteljsku djelatnost definisanu ovim zakonom, a ne posjeduje rješenje o upisu u Centralni turistički registar;
- 2) zabrani obavljanje ugostiteljske djelatnosti u vrsti i kategoriji koje su određene u skladu sa ovim zakonom, ako vrsta i uređenje, oprema ili usluge u objektu odstupaju od propisanih standarda za tu vrstu i kategoriju, a ugostitelj u propisanom roku nije podnio zahtjev/prijavu za razvrstavanje u novu vrstu i kategoriju, odnosno nije podnio zahtjev u propisanom roku za rekategorizaciju;
- 3) zabrani obavljanje djelatnosti privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i fizičkom licu ako se inspektoru ne omogući vršenje poslova nadzora;
- 4) može oduzeti predmet/predmete, sredstva za rad i uređaje u slučaju obavljanja djelatnosti bez odobrenja za obavljanje djelatnosti odnosno bez podnešene prijave za upis u Centralni turistički registar ili u slučaju kada su namijenjeni ili upotrijebljeni za učinjeni prekršaj, odnosno robu za koju nije izvršena evidencija u ugostiteljskom objektu;
- 5) naredi ispunjavanje propisanih uslova u pogledu zaštite od buke u svim vrstama turističkih i ugostiteljskih objekata;
- 6) zabrani upotrebu prostorije i/ili prostora ako nijesu ispunjeni uslovi zaštite od buke, dok ti uslovi ne budu ispunjeni;
- 7) zabrani upotrebu elektroakustičkih i akustičkih uređaja dok ne budu preduzete mjere za ispunjavanje uslova za zaštitu od buke, odnosno dok se ne instalira limitator jačine zvuka;
- 8) zabrani obavljanje djelatnosti i ostalih aktivnosti koje zbog buke ometaju odmor i noćni mir, ako to nije moguće postići mjerom iz prethodne tačke ovog člana;
- 9) naredi upotrebu muzičkog uređaja u granicama propisanog nivoa graničnih vrijednosti buke;
- 10) zabrani emitovanje muzike ili izvođenje muzičkog programa uživo ukoliko su prekoračene propisane granične vrijednosti buke u i van ugostiteljskog objekta;
- 11) zabrani upotrebu elektroakustičkih i akustičkih uređaja na otvorenom prostoru kod održavanja javnih skupova, zabavnih i sportskih priredbi i drugih aktivnosti koje dovode do prekoračenja graničnih vrijednosti buke suprotno odluci jedinice lokalne samouprave o lokaciji i vremenu održavanja;
- 12) pečaćenjem zabrani: upotrebu muzičkih uređaja koji nijesu u skladu sa tehničkim standardima ili nemaju podatke o zvučnoj snazi, upotrebu preglasnih uređaja dok se ne preduzmu mjere zaštite od buke, kao i obavljanje djelatnosti ukoliko vlasnik objekta ili pružalac ugostiteljskih usluga nema izvještaj akreditovane institucije za mjerenje buke kojim se utvrđuje da su provedene mjere zaštite od buke;
- 13) zabrani upotrebu elektroakustičkih i akustičkih uređaja na otvorenom prostoru kod održavanja javnih skupova, zabavnih i sportskih priredbi i drugih aktivnosti koje dovode do prekoračenja graničnih vrijednosti buke suprotno odluci jedinice lokalne samopurave o lokaciji i vremenu održavanja;
- 14) zabrani obavljanje ugostiteljske djelatnosti u privremenom ugostiteljskom objektu koji je postavljen na javnim površinama i na drugom prostoru suprotno odredbama ovog zakona;
- 15) zabrani pružanje jednostavnih ugostiteljskih usluga van ugostiteljskog objekta koji posluju suprotno odredbama ovog zakona (terase, bašte i dr.);
- 16) zabrani pružanje ugostiteljskih usluga u pokretnom i/ili improvizovanom ugostiteljskom objektu suprotno odredbama ovog zakona;

- 17) zabrani pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu (smještaj u sobama, turističkim apartmanima, kućama i stanovima za iznajmljivanje turistima sa najviše 10 soba odnosno 20 ležaja i kampovima sa najviše 15 kamp jedinica odnosno 30 lica istovremeno) koje se vrše suprotno ovom zakonu,
 - 18) zabrani pružanje ugostiteljskih usluga na plovnom objektu bez posjedovanja odorenja za obavljanje djelatnosti;
 - 19) zabrani nuđenje i prodavanje usluga prevoza, smještaja i drugih turističkih i ugostiteljskih usluga suprotno ovom zakonu;
 - 20) izda prekršajni nalog;
 - 21) podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka;
- (12) Za utvrđene nepravilnosti iz stava 10 ovog člana ovlašćeni inspektor nadležnog organa lokalne uprave donosi rješenje o zabrani obavljanja turističke / ugostiteljske djelatnosti do otklanjanja nepravilnosti koje su prouzrokovale zabranu.
- (13) Ako u vršenju inspekcijskog nadzora ovlašćeni inspektor nadležnog organa lokalne uprave utvrdi da propis nije primijenjen ili je nepravilno primijenjen dužan je da donese rješenje kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u objektu i/ili prostoru i odredi rok za njihovo otklanjanje.
- (14) Ovlašćeni inspektor nadležnog organa lokalne uprave dužan je da donese rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti i pružanja usluga u objektu i/ili prostoru, odnosno rada u objektu, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku ne otklone.
- (15) Izuzetno od stava 11 ovog člana ovlašćeni inspektor nadležnog organa lokalne uprave donosi rješenje o zabrani obavljanja turističke/ugostiteljske djelatnosti na licu mjesta, pečaćenjem objekta, prostora ili uređaja i opreme u prostoru na kojem se obavlja djelatnost, do otklanjanja nepravilnosti, ako utvrdi nepravilnosti koje se odnose na neposjedovanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti van ugostiteljskog objekta i u pokretnim i/ili improvizovanim ugostiteljskom objektu, ili na neposjedovanje rješenja o upisu u Centralni turistički registar koje izdaje nadležni organ lokalne uprave.
- (16) Ukoliko se u ugostiteljskom objektu koji je zapečaćen nalaze lako kvarljive namirnice i dr., ugostitelj je dužan pisanim putem, u roku od 24 časa od pečaćenja ugostiteljskog objekta, podnijeti zahtjev ovlaštenom inspektoru organa lokalne uprave za otvaranje ugostiteljskog objekta i u prisustvu inspektora će se iznijeti namirnice, nakon čega će se ugostiteljski objekat ponovo zapečatiti.
- (17) **Komunalni policijac** je, pored ovlaštenja propisanih zakonom kojim se uređuju poslovi i ovlaštenja komunalne policije, u skladu sa ovim zakonom, posebno ovlašten i da:
- 1) izvrši mjerenja nivoa buke u i van ugostiteljskih objekata za koje odobrenje za obavljanje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti izdaje Ministarstvo ili organ lokalne uprave, odnosno za koje rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje nadležni organ lokalne uprave, kao i na otvorenim prostorima shodno odluci jedinice lokalne samouprave;
 - 2) sačinjava zapisnik o utvrđenom činjeničnom stanju, službenu zabilješku, izdaje prekršajne naloge i podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka u slučajevima prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti nivoa buke, u skladu sa zakonom;
 - 3) kontroliše radno vrijeme obavljanja ugostiteljske djelatnosti u skladu sa zakonom.

Više naplaćeni iznos

Član 121

- (1) Ako turistički inspektor odnosno inspektor nadležnog organa lokalne uprave, u sprovođenju inspekcijskog nadzora, utvrdi da je kupcu ugostiteljske, odnosno turističke usluge zaračunata ili naplaćena viša cijena od utvrđene, a prodavac usluge odbije da vrati više

naplaćeni iznos, rješenjem će narediti prodavcu usluge da vrati više naplaćeni iznos oštećenom kupcu usluge i, bez odlaganja, podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

(2) Ako kupac usluge iz stava 1 ovog člana nije poznat, turistički inspektor će u zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka predložiti da se više naplaćeni iznos oduzme kao protivpravno stečena imovinska korist.

Legitimacija i značka turističkog inspektora

Član 122

(1) Pri obavljanju inspekcijskog nadzora turistički inspektor mora imati legitimaciju i značku turističkog inspektora kojom dokazuje svoje službeno svojstvo, identitet i ovlašćenja.

(2) Oblik značke turističkog inspektora, način njihovog izdavanja i upotrebe propisuje Ministarstvo.

XIV. KAZNE NE ODREDBE

Član 123

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) Oglašavanje i reklamiranje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti za turističke i ugostiteljske objekte vrši suprotno članu 8 ovog zakona;
- 2) za poslove iz člana 9 stav 1 ovog zakona nema poslovnicu (član 9 stav 2);
- 3) postupa suprotno članu 13 stav 1 ovog zakona;
- 4) organizuje turističke paket - aranžmane ili posreduje u obezbjeđivanju smještaja, hrane i/ili pića a smještaj, hranu i/ili piće ne obezbijedi u ugostiteljskom objektu koji ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti propisane ovim zakonom (član 14);
- 5) poslovnica ili ekspozitura turističke agencije ne ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu opreme i uređenja prostora (član 18 stav 1);
- 6) organizuje turističke paket - aranžmane ili izlete na nekomercijalnoj osnovi za lica koja nisu njihovi članovi odnosno korisnici (član 25 stav 1);
- 7) promociju i predstavljanje turističkih paket - aranžmana ili izleta iz člana 25 stav 1 ovog zakona ne vrši internim sredstvima informisanja (član 25 stav 2);
- 8) koriste usluge prevoznika i prevozna sredstva u kojima korisnici turističke usluge i prtljag nijesu osigurani (član 25 stav 3);
- 9) najkasnije pet radnih dana prije početka putovanja ne prijave putovanje i ne dostave program putovanja sa spiskom putnika organu uprave nadležnom za inspekcijske poslove (član 25 stav 4);
- 10) organizuje turistički paket-aranžman ili izlet za 15 ili više putnika a za to putovanje ne angažuje najmanje jednog turističkog pratioca (član 26);
- 11) organizuje turistički-paket aranžman, izlet ili pruža uslugu prevoza putnika, a ne koristi prevozna sredstva koja imaju polisu osiguranja od posledica nesrećnog slučaja i gubitka i oštećenja prtljaga (član 27 stav 1);
- 12) kao posrednik nudi na prodaju odnosno prodaje turističko putovanje organizatora putovanja a u programu putovanja i potvrdi o putovanju ne naznači svojstvo u kojem nastupa, broj licence organizatora putovanja, QR kod i putniku ne uruči neposredno ili elektronskim putem program putovanja, istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju (član 29 stav 1);
- 13) kao posrednik nudi na prodaju odnosno prodaje turističko putovanje turističke agencije-organizatora putovanja sa kojim nema zaključen ugovor o posredovanju (član 29 stav 2);

- 14) pruža turističke usluge u nautičkom turizmu a nije upisano u Centralni turistički registar (član 51 stav 1);
 - 15) pruža usluge iz član 54 stav 1 ovog zakona a nije upisan u Centralni turistički registar (član 55 stav 1);
 - 16) pruža turističke usluge iz člana 62 stav 1 ovog zakona a nema odobrenje za obavljanje te djelatnosti (član 62 stav 2);
 - 17) iznajmljuje prevozna sredstva/vozila bez odobrenja za obavljanje djelatnosti (član 63 stav 1).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.
 - (3) Za prekršaj iz stava 1 tač. 1 do 5 i tač. 10 do 17 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 6.000 eura.
 - (4) Za prekršaj iz stava 1 tač. 1 i 16 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.
 - (5) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci ako je u poslednjih 12 mjeseci pravosnažno kažnjen za isti prekršaj.

Član 124

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:
 - 1) u obavljanju turističke djelatnosti postupi suprotno članu 7 stav 1 ovog zakona;
 - 2) o svim promjenama podataka na osnovu kojih je izdata licenca, ne obavijesti Ministarstvo u pisanoj formi u roku od tri dana od dana nastanka promjene (član 16 stav 1);
 - 3) ne obezbijedi jemstvo u skladu sa članom 17 ovog zakona;
 - 4) u svakoj poslovnici ili ekspozituri nema najmanje jedno zaposleno lice – poslovođu sa punim radnim vremenom odnosno druga lica koja ispunjavaju propisane uslove (član 19);
 - 5) oznaku "turistička agencija" ne koristi u nazivu turističke agencije kao bližu oznaku djelatnosti (član 21 stav 1);
 - 6) u roku od sedam dana od dana oduzimanja licence, ne izvrši povraćaj uplaćenih sredstava za prethodno ugovorena putovanja (član 23 stav 3);
 - 7) kao organizator putovanja ne sačini program putovanja u pisanoj formi - elektronskoj ili štampanoj (član 28 stav 1);
 - 8) program putovanja iz člana 28 stav 1 ovog zakona ne uruči putniku neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa zaključivanjem ugovora o putovanju i izdavanjem potvrde o putovanju (član 28 stav 2);
 - 9) kao organizator putovanja ne zaključi ugovor o organizaciji školske ekskurzije sa obrazovnom ustanovom u čije ime se organizuje ekskurzija (član 28 stav 4);
 - 10) kao organizator putovanja organizuje školske ekskurzije i druga putovanja za djecu i omladinu ne učini dostupnim program putovanja roditeljima učenika i upravi škole (član 28 stav 5);
 - 11) putniku u pisanoj ili drugoj odgovarajućoj formi, prije zaključivanja ugovora ne pruži osnovne informacije iz člana 30 ovog zakona;
 - 12) prije zaključivanja ugovora o turističkom paket - aranžmanu putniku ne dostavi primjerak ugovora radi upoznavanja sa njegovim sadržajem (član 31 stav 1);
 - 13) ugovor o turističkom paket - aranžmanu nije zaključen u pisanoj ili elektronskoj formi i ne sadrži podatke iz člana 31 stav 2 ovog zakona;
 - 14) putniku ne izda potvrdu u pisanoj ili elektronskoj formi kojom se potvrđuje da je ugovor o turističkom paket - aranžmanu zaključen (član 31 stav 3);

- 15) realizuje turistički paket – aranžman kao posrednik a ne sadrži naziv i sjedište, odnosno ime i adresu turističke agencije – posrednika uz naznaku da se turistički-aranžman realizuje uz njeno posredovanje (član 31 stav 4);
 - 16) je prije početka putovanja prinuđeno da izmijeni bitne elemente ugovora a o tome bez odlaganja ne obavijesti putnika i omogući mu da odustane od ugovora bez plaćanja penala ili prihvati promjenu ugovora (član 32 stav 1);
 - 17) u slučajevima iz člana 32 stava 1, 2 i 3 ovog zakona putniku ne nadoknadi štetu zbog neispunjenja ugovorenih obaveza (član 32 stav 4);
 - 18) ne pruža usluge u skladu sa članom 38 stav 1;
 - 19) ne vodi evidenciju o angažovanim turističkim vodičima i/ili evidencija o angažovanim turističkim vodičima ne sadrži propisane podatke (član 38 st. 2 i 3);
 - 20) angažuje za turističkog animatora lice koje nema legitimaciju turističkog animatora (član 42 stav 3);
 - 21) zastupanje vrši bez zaključenog ugovora (član 44 stav 2);
 - 22) ne obavijesti putnika o turističkom zastupniku i njegovim ovlašćenjima (član 44 stav 3);
 - 23) Ministarstvu ne dostavi ugovor o zastupanju u roku od osam dana od dana zaključivanja ugovora o zastupanju (član 44 stav 4);
 - 24) turističke usluge na kupalištima obavlja bez odobrenja (član 46 stav 2);
 - 25) kupalište na moru, rijekama i jezerima na kojima pruža turističke usluge ne ispunjava uslove u pogledu uređenosti i izgrađenosti i opremljenosti u skladu sa zakonom (član 46 stav 4);
 - 26) postupi suprotno članu 49 ovog zakona;
 - 27) postupi suprotno članu 53 ovog zakona;
 - 28) postupi suprotno članu 55 stav 5 ovog zakona;
 - 29) pruža usluge iznajmljivanja vozila suprotno članu 58 ovog zakona;
 - 30) pruža usluge rent-a-car a nema odobrenje za pružanje rent-a-car usluga (član 59 stav 1);
 - 31) o svim promjenama u obavljanju rent-a-car djelatnosti koje utiču na ispunjenost uslova za izdavanje odobrenja za pružanje rent-a-car usluga, pisanim putem ne obavijesti nadležni organ lokalne uprave u roku od tri dana od dana nastanka promjene (član 59 stav 4);
 - 32) obavlja djelatnost pružanja rent-a-car usluga a nema poslovnicu koja ispunjava uslove iz člana 18 ovog zakona (član 61).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.000 eura.
 - (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 3.000 eura.
 - (4) Za prekršaj iz stava 1 tačka 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 1.000 eura.
 - (5) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci ako je u poslednjih 12 mjeseci pravosnažno kažnjen za isti prekršaj.

Član 125

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

- 1) prilikom pružanja usluga ne nosi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog vodiča kojom se potvrđuje njegovo svojstvo (član 37 stav 6);
- 2) prilikom pružanja usluga ne nosi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog pratioca, kojom se potvrđuje njegovo svojstvo (član 40 stav 5);

- 3) obavlja poslove iz člana 41 stav 1 ovog zakona a nema legitimaciju turističkog animatora (član 41 stav 2);
 - 4) prilikom pružanja usluga ne nosi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog animatora, kojom se potvrđuje njegovo svojstvo (član 43 stav 6).
- (2) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci ako je u poslednjih 12 mjeseci pravosnažno kažnjen za isti prekršaj.

Član 126

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:
- 1) obavlja ugostiteljsku djelatnost a nije registrovan za obavljanje ugostiteljske djelatnosti (član 66 stav 1);
 - 2) obavlja ugostiteljsku djelatnost pružanja catering usluga a ugostiteljski objekat nema zaključen ugovor za pružanje catering usluga (član 69 stav 7);
 - 3) jednostavne ugostiteljske usluge pruža van ugostiteljskog objekta na prostoru koji nije određen od strane nadležnog organa lokalne uprave (član 70 stav 1);
 - 4) prostori iz člana 70 stav 1 ovog zakona za pružanje jednostavnih ugostiteljskih usluga ne ispunjavaju minimalno – tehničke uslove (član 70 stav 3);
 - 5) pojedine ugostiteljske usluge pruža u pokretnom i/ili improvizovanom objektu, koji ne ispunjava propisane minimalno-tehničke uslove (član 71 stav 1);
 - 6) ne obezbijedi održavanje i upotrebu smještajnih jedinica svih dijelova ugostiteljskog objekta i zemljišta na kojem je objekat izgrađen, radi ispunjavanja uslova za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u skladu sa odobrenjem i uslova za dodijeljenu kategoriju (član 72 stav 4);
 - 7) otpočne obavljanje ugostiteljske djelatnosti, izmijeni uslove obavljanja djelatnosti ili proširi predmet svog poslovanja i bez odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti ili rješenja o upisu u Centralni turistički registar (član 73 stav 1);
 - 8) ugostiteljski objekat iz člana 72 ovog zakona u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost ne ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu prostora, uređaja i opreme (član 79 stav 1);
 - 9) ugostiteljski objekat u kojem se emituje muzika ili izvodi zabavni program, odnosno upotrebljavaju elektroakustički i akustički uređaji ne ispunjava uslove iz člana 80 stav 1 ovog zakona;
 - 10) upotrebljava elektroakustičke i akustičke uređaje na otvorenom i u ugostiteljskim objektima van perioda od 9:00 do 01:00 čas odnosno upotrebljava elektroakustičke i akustičke uređaje u periodu od 9:00 do 01:00 čas a prelazi propisane granične vrijednosti nivoa buke (član 81 stav 1);
 - 11) akustičke uređaje bez upotrebe električnih uređaja za pojačavanje zvuka koristi do 03:00 časa bez saglasnosti nadležnog organa lokalne uprave (član 81 stav 2);
 - 12) ugostiteljski objekat iz člana 72 ovog zakona nema poslovođu (direktor, upravnik) koji ima najmanje završen četvrti nivo kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija (član 83 stav 1);
 - 13) postupi suprotno članu 90 stav 1 ovog zakona;
 - 14) u ugostiteljskom objektu uslužuje alkoholna pića, druga pića i/ili napitke koji sadrže alkohol licima mlađim od 18 godina (član 91 stav 1);
 - 15) obavlja ugostiteljsku djelatnost suprotno članu 99 ovog zakona;
 - 16) postupi suprotno članu 100 stav 1 ovog zakona;

- 17) prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u propagandnim materijalima ne koristi oznaku vrste i kategoriju objekta u skladu sa ovim zakonom (član 100 stav 2);
 - 18) neposredno ili preko drugih lica koji nijesu registrovani za posredovanje u prodaji usluga smještaja nude i prodaju usluge smještaja, vrbuju putnike ili turiste izvan objekta u kojem se te usluge pružaju, osim na prostoru, pod uslovima i na način utvrđen propisom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave (član 101 stav 1);
 - 19) ugostiteljski objekat za smještaj u seoskom domaćinstvu ne ispunjava minimalno-tehničke uslove i uslove za kategoriju u skladu sa ovim zakonom (član 102 stav 5);
 - 20) ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu pruža bez rješenja o upisu u Centralni turistički registar (član 102 stav 6);
 - 21) pruža usluge ishrane, pića i napitaka na plovnom objektu bez odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti (član 103 stav 1);
 - 22) pruža usluge iz člana 103 stav 1 ovog zakona u lukama i pristaništima (103 stav 4);
 - 23) pruža usluge kampovanja izvan zemljišta za kampovanje iz člana 104 stav 1 ovog zakona (član 104 stav 2);
 - 24) za privremeno parkiranje kamp prikolica, pokretnih kućica (mobilhome) ili druge opreme za kampovanje u posjedu gosta ne obezbijedi najmanje 70% od ukupnog kapaciteta kampa (član 104 stav 11);
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 6.000 eura.
- (4) Za prekršaj iz stava 1 tač. 8,15,18,19 i 20 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.
- (5) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci ako je u posljednjih 12 mjeseci pravosnažno kažnjen za isti prekršaj.

Član 127

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:
- 1) objekti iz člana 69 stav 4 ovog zakona uz oznaku za vrstu ugostiteljskog objekta nemaju i oznaku "club" koja se koristi prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u komercijalnom poslovanju (član 69 stav 5);
 - 2) za svaku promjenu podataka iz člana 75 stava 1 ovog zakona ne obavijesti Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave u roku od osam dana od dana nastanka promjene (član 75 stav 2);
 - 3) o promjeni podataka u pisanoj formi ne obavijesti nadležni organ u roku od osam dana od dana nastanka promjene (član 78 stav 4);
 - 4) u ugostiteljskom objektu u kojem se uslužuju alkoholna pića, druga pića i/ili napici koji sadrže alkohol, nije na vidnom mjestu istaknuta oznaka o zabrani njihovog usluživanja licima mlađim od 18 godina (član 91 stav 2);
 - 5) pruža usluge naturistima, a uz naziv vrste objekta ne istakne i oznaku kojom se označava da se u tom objektu pružaju usluge naturistima (član 92 stav 4);
 - 6) o privremenom ili trajnom prestanku obavljanja ugostiteljske djelatnosti ne obavijesti Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave koji je izdao odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar, najkasnije tri dana prije privremenog ili trajnog prestanka obavljanja

ugostiteljske djelatnosti, odnosno ponovnog otpočinjanja obavljanja ugostiteljske djelatnosti (član 93 stav 4).

- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 3.000 eura.
- (4) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci ako je u poslednjih 12 mjeseci pravosnažno kažnjen za isti prekršaj.

Član 128

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu i organu lokalne uprave, ako:

- 1) elektronskim putem ne unese podatke u Centralni turistički registar iz popunjenih obrazaca koji se dostavlja uz zahtjev za dobijanje odobrenja za obavljanje turističke/ugostiteljske djelatnosti ili za upis u Centralni turistički registar (član 105 stav 4);
- 2) podatke iz člana 105 stav 1 ovog zakona ne upiše u Centralni turistički registar najkasnije danom izdavanja odobrenja za obavljanje turističke/ugostiteljske djelatnosti odnosno rješenja o upisu u Centralni turistički registar stranci (član 105 stav 5).

Član 129

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

- 1) otpočne sa obavljanjem pojedinih ugostiteljskih usluga bez odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti odnosno bez rješenja o upisu u registar pružalaca ugostiteljskih usluga, odnosno ako ne ispunjava minimalno-tehničke uslove za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u skladu sa ovim zakonom (član 73 stav 2);
- 2) kampuje izvan zemljišta za kampovanje iz člana 104 stav 2 ovog zakona.

XV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti

Član 130

(1) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o turizmu („Službeni list CG“, br. 61/10 i 31/14), ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Usklađivanje poslovanja

Član 131

(1) Privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona obavljali turističku i ugostiteljsku djelatnost, dužni su da usklade svoje poslovanje u skladu sa ovim zakonom u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona obavljala ugostiteljsku djelatnost u bespravnom objektu, dužna su da dostave dokaz da je pokrenut postupak za legalizaciju ugostiteljskog objekta u roku utvrđenom Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, broj 64/17).

(3) Privrednim društvima, drugim pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima koja ne dostave dokaz u skladu sa stavom 2 ovog člana oduzeće se odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

(4) Ako se postupak legalizacije ugostiteljskog objekta iz stava 2 ovog člana prekine u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", broj 64/17), te se u nastavljenom postupku zahtjev za legalizaciju odbije, privrednim društvima, drugim pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima oduzeće se odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

(5) Privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona izdata građevinska dozvola ili je podnešena uredna dokumentacija za prijavu građenja za izgradnju kondo hotela, dužna su da pribave odobrenje za obavljanje djelatnosti najkasnije u roku od 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(6) Privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja ne pribave odobrenje u roku iz stava 4 ovog člana, dužna su da usklade vrstu ugostiteljskog objekta i poslovanje sa ovim zakonom.

Obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti

Član 132

Turističku i ugostiteljsku djelatnost u Crnoj Gori od dana pristupanja Evropskoj uniji mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja su upisana u odgovarajući registar za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti u državama potpisnicama Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru u skladu sa zakonom kojim se uređuje pružanje usluga.

Važenje odobrenja i licenci

Član 133

Odobrenja za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti, licence i legitimacije koje su izdate do stupanja na snagu ovog zakona, važe do isteka roka na koje su izdate.

Prestanak važenja

Član 134

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o turizmu ("Službeni list CG", br. 61/10 i 31/14), odredbe člana 6 st. 5, 6 i 7, člana 6a, člana 28 stav 1 tačka 3, člana 29 stav 1 tačka 2, člana 30 stav 1 tač. 4a i 4b Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Službeni list CG", br. 28/11 i 1/14) koje se odnose na ugostiteljske objekte i odredba člana 19 stav 2 Zakona o komunalnim djelatnostima ("Službeni list CG", broj 55/16) koja se odnosi na buku od akustičkih i elektroakustičkih uređaja.

Stupanje na snagu

Član 135

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

IZVJEŠTAJ O JAVNOJ RASPRAVI O NACRTU ZAKONA O TURIZMU

Podgorica, februar 2016.godine

IZVJEŠTAJ
O JAVNOJ RASPRAVI O NACRTU ZAKONA O TURIZMU
Rasprava o tekstu Nacrta zakona

Na osnovu čl. 6 i 11 stav 1 Uredbe o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je **25. novembra** dalo na javnu raspravu tekst **Nacrta zakona o turizmu**, sa **Obrazloženjem** i **Programom javne rasprave**, i pozvalo zainteresovanu javnost da se uključi u javnu raspravu.

Javna rasprava je trajala 40 dana od dana objavljivanja javnog poziva za učešće u raspravi na internet stranici Ministarstva održivog razvoja i turizma, portalu e-Uprave i dnevnom listu „Pobjeda“, **od 25. novembra do 05. januara 2016.** godine. Učesnici su bili građani, predstavnici državnih organa, organa lokalne samouprave, nevladinih organizacija i drugi zainteresovani subjekti.

U okviru javne rasprave, **organizovano je šest (6) okruglih stolova (u: Budvi, Kolašinu i Podgorici)**, a predlozi, sugestije i komentari su dostavljani elektronskim putem i preko arhive Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Dana **26.novembra 2015.godine** u saradnji sa Odborom za turizam Privredne komore Crne Gore, u njihovim prostorijama, održan je okrugli sto u vezi Nacrta Zakona o turizmu sa davanjem smjernica planiranih izmjena i dopuna zakona i organizovanja javnih rasprava.

Dana **18.novembra 2015 godine** u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma održan je sastanak sa predstavnicima Crnogorskog turističkog udruženja (Udruženje hotelijera, Udruženje turističkih agencija, privatnog smještaja i dr.), Privredne komore Crne Gore, Uprave za inspekcijske poslove i Unije poslodavaca.

Dana **15.decembra 2015.godine** u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma organizovan je sastanak sa predstavnicima Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva prosvjete i Fakulteta za biznis i turizam (Bar, Budva, Kotor).

Dana **3. decembra**, u **Budvi** je održan okrugli sto: (za opštine: Ulcinj, Bar, Budvu, Tivat, Kotor i Herceg Novi). Prisustvovalo je ukupno 32 učesnika.

Dana **17. decembra**, u **Kolašinu** je održan okrugli sto (za opštine: Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin, Plužine, Šavnik, Žabljak Pljevlja, Berane, Andrijevića, Plav, Petnjica, Rožaje i Gusinje). Prisustvovalo je 11 učesnika.

Dana **23. decembra**, održan je okrugli sto: u **Podgorici** (za: Glavni grad Podgoricu, Prijestonicu Cetinje, Nikšić i opštinu Danilovgrad. Prisustvovalo je 20 učesnika.

Okruglim stolovima je prisustvovalo ukupno 100 učesnika. Okruglom stolu u Budvi je prisustvovalo najviše učesnika. S obzirom da su zainteresovani subjekti i nakon roka predviđenog za javnu raspravu slali sugestije, i njih smo uzeli u obzir prilikom sačinjavanja ovog Izvještaja.

Napominjemo, da su prilikom izrade konačnog Predloga zakona o turizmu, prvobitne materijalne odredbe naknadno preformulisane u skladu sa sugestijama Sekretarijata za zakonodavstvo kao organa nadležnog za davanje mišljenja o usaglašenosti zakona i podzakonskih akata.

Pojedinačne sugestije i predlozi učesnika u javnoj raspravi

Red . br.	PREDLAGAČ	ČLAN	INICIJATIVE/ PREDLOZI / SUGESTIJE / KOMENTARE	PRIHVATA SE/ NE PRIHVATA SE	OBRAZLOŽENJE
1.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 6 Stav 1 Tačka 26	Brisati „u Sjevernom i Središnjem regionu odnosno sa najmanje pet zvjezdica u Primorskom regionu i Glavnom gradu“, umanjuje sa kategorije 5* na 4* i umanjuje period od 12 mjeseci na 10 mjeseci i glasi: <i>„Mješoviti hotel je poslovni objekat koji predstavlja jedinstvenu funkcionalnu cjelinu koju čine hotelske i rezidencijalne jedinice u jednom ili više objekata sa najmanje četiri zvjezdice koji se na tržištu plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod, i koji mora biti u funkciji minimum 10 mjeseci godišnje“.</i>	NE	Cilj je obezbijediti preduslove za ravnomjerniji razvoj na nivou CG, na način što će na Sjeveru i u Središnjem dijelu otvoriti veći broj hotela sa 4*, prije svega imajući u vidu dosadašnji stepen razvijenosti ovog dijela države sa aspekta turizma, dok se planiranjem hotela sa 5* na Primorju nastoji podići kvalitet ponude na tom području.
2.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 6 stav 1 tačka 27	Brisati: „u Sjevernom i Središnjem regionu odnosno sa najmanje pet zvjezdica u Primorskom regionu i Glavnom gradu“ i -umanjuje period od 12 mjeseci na 10 mjeseci i glasi: <i>“Mješoviti rizort (mixed-use resort) predstavlja vrstu ugostiteljskog</i>	NE NE	Cilj je obezbijediti preduslove za ravnomjerniji razvoj na nivou CG, na način što će na Sjeveru i u Središnjem dijelu otvoriti veći broj hotela sa 4*, prije svega imajući u vidu dosadašnji stepen razvijenosti ovog dijela države sa aspekta turizma, dok se planiranjem hotela sa 5* na Primorju nastoji podići kvalitet ponude na tom području. Imajući u vidu odredbe koje se odnose na dodjelu podsticajnih mjera.

			<i>objekta na površini od najmanje 10ha a najviše 150ha, sa raznovrsnom strukturom sadržaja i ponude koju čine: minimum jedan hotel kategorije najmanje četiri zvjezdice, turistički apartmani, rezidencijalne vile, wellness centri, restorani, golf igrališta, marine, sportski tereni, skijališta, i/ili drugi sadržaji za komercijalne ponude, kojim upravlja jedan privredni subjekt - hotelski operator, i na tržištu se plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod i koji mora biti u funkciji 10 mjeseci godišnje”.</i> Mali mješoviti hoteli (ili srednji): od 25 jedinica do 120 jedinica Mali mješoviti resort: 25 jedinica i površine 1 - 10 ha.	NE	Podjela objekata u odnosu na broj soba, nije definisana Zakonom, već će biti određena shodno Pravilniku o vrstama, minimalno- tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata. Cilj podstaći izgradnju hotela sa dodatnim sadržajima koji će omogućiti funkcionisanje tokom cijele godine.
3.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 6 stav 1 tačka 28	Upravljač (menadžment kompanija) je privredno društvo ili pravno lice koje upravlja i održava u cjelosti hotele i druge objekte kolektivnog smještaja; Predlog: Brisati “u cjelosti” pa sada glasi: “Upravljač (menadžment kompanija)	NE	Namjera je da upravljač, u cjelosti upravlja objektom, u cilju obezbjeđivanja njegove funkcionalne i jedinstvene cjeline na tržištu.

			<i>je privredno društvo ili pravno lice koje upravlja i održava hotele i druge objekte kolektivnog smještaja”.</i>		
4.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 6 stav 1 tačka 29	Brisati „međunarodnog“ i glasi: <i>“Hotelski operator (operator) je privredni subjekt koji je nosilac priznatog brenda shodno referentnim hotelskim listama”.</i>	DA	Prihvata se sugestija.
5.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 6 stav 1 tačka 32	Potrebno je podzakonskim aktom definisati koje površine sačinjavaju zajedničke djelove: Društveni dio (recepcija, liftovi, banket sale, bazeni...) i ekonomsko-tehnički dio (kuhinja, vešeraj, tehničke prostorije, magacini...). Kod ugovora koje menadžment kompanije potpisuju sa vlasnicima rezidencijalnih jedinica o korišćenju zajedničkih prostorija veoma je važan društveni dio jer ga gosti koriste u skladu sa pravilima kuće dok ekonomsko-tehničke prostorije ne mogu slobodno da koriste.	DA	Sugestija se prihvata djelimično, što će biti bliže precizirano podzakonskim aktom.
6.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 6 stav 1 tačka 45	Dopuna: “u turizmu” i sada glasi: <i>“Veliki investicioni projekat u turizmu je projekat čije početno ulaganje prelazi 50 miliona eura, obračunat po cijenama i deviznom kursu na dan dodjeljivanja pomoći”.</i>	DA	Prihvata se sugestija.
7.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 101 stav 2	Definisati stavku dugoročnog zakupa (2, 3, 4 godine - fiksni zakup) ili brisati stavku "dugoročnog zakupa".	NE	Dužina dugoročnog zakupa definisana je posebnim propisima.
8.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 102	Umanjiti broj smještajnih jedinica. Obrazloženje: Mišljenja smo da je ovdje predloženi broj smještajnih jedinica donesen bez nama jasnih kriterijuma pa vas molimo za dodatno pojašnjenje. Naš je predlog smanjenje broja jedinice za 50% radi lakše	NE	Strategijom razvoja turizma do 2020 godine je planirano 110 000 hotelskih ležajeva. Nedostaju visokokvalitetni hotelski kapaciteti.

			izgradnje i primjene ovog člana u realnom poslovnom okruženju.		
9.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 126 stav 1 tačka 6	Brisati (na svakom stolu i šanku) i glasi „ Cjenovnike stavi na raspolaganje gostima u dovoljnom broju primjeraka “.	Djelimično se prihvata, konačni tekst biće formulisan u skladu sa sugestijama.	Cjenovnike staviti na vidnom mjestu i u jednakom broju primjeraka koliko ima stolica.
10.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 126 stav 1 tačka 7	Mišljenja smo da osim ove obaveze za ugostitelje, odredbom treba predvidjeti da se račun može izdati i prilikom zaključenja usluge (usluga se smatra zaključenom po završetku njenog korišćenja), odnosno da se račun može izdati i u skladu sa zahtjevom gosta. Takođe, neophodno je predvidjeti i napojnicu za lica koja vrše uslugu - uvođenjem posebnog polja na fiskalnom računu u koji se naknadno, po želji gosta, na ukupan račun upisuje dodatna cifra kao nagrada za uslugu. Predviđanjem ovakve mogućnosti značajno bi se uticalo i na promociju zanimanja u ugostiteljstvu, koja su deficitarna i neatraktivna za mlade ljude iz Crne Gore.	NE NE	Regulisano je posebnim propisom. Regulisano je posebnim propisom. Napojnica se daje u gotovom novcu.
11.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 138	Smatramo da Zakon pruža više mogućnosti i oblika za pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga, a sa njima i opasnost pretvaranja „seoskog domaćinstva“ u masovni turizam, koji nudi sve i previše, a manje toplinu, intimu i autentičnost života kakvim s nekad živjelo, uz domaću hranu i piće, a što jeste svrha i prepoznatljivost. Postoji realna bojazan da vremenom, ovakva ponuda, ne bi doprinosila	NE	Konstatacija odredbe iz Zakona, a radi se o posebnoj vrsti ugostiteljskog objekta koja se bliže razrađuje podzakonskim aktom.

			kvalitetu. Držimo da je pružanje ugostiteljskih usluga u seoskom domaćinstvu za 50 gostiju istovremeno više nego dovoljno i da se povećanjem broja usluga, kao i broja gostiju, omogućava da se pod pojmom seoskog domaćinstva pružaju ugostiteljske usluge koje imaju dimenzije preduzetništva većih razmjera, a za što smo sigurni da nije u skladu sa samom idejom takvih usluga, kao ni sa realnim mogućnostima. Isto tako, ukazujemo na nemjerljivost pojma "pretežno" pa samim time i na diskreciono pravo tijela koje obavlja nadzor da samo određuje od slučaja do slučaja, pa i različito koliko to količinski iznosi za pojedino seosko domaćinstvo. Mišljenja smo da bi trebalo izbjegavati takve odrednice, odnosno da bi podzakonskim aktom trebalo tačno navesti koja je to količina hrane i pića koja se mora pripremati i usluživati u okviru seoskog domaćinstva iz vlastite proizvodnje. Od presudne je važnosti i definicija gost-izletnik.	DA DA	Prihvata se, podzakonskim aktom će se urediti, uz prethodnu saglasnost Ministarstva poljoprivrede. Djelimično se prihvata, u značenju izraza definisaće se pojam "izletnik".
12.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 156 stav 6	Dopuniti sa "ili privatnoj svojini" i glasi: <i>"Zona se osniva na zemljištu koje je u državnoj ili privatnoj svojini".</i>	DA	
13.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 157	Državni podsticaji koji su predviđeni članom 157 u potpunosti dovode u neravnotežan položaj postojeće	NE	Cilj je da se smanje fiskalna opterećenja za postojeće hotele. Turističke zone je moguće osnovati u

			hotele koji čine okosnicu razvoja crnogorskog turizma. Podsticajne mjere su neophodne ali smatramo da je neophodno da se vodi računa i o postojećim objektima koji svoje obaveze izmiruju u potpunosti. Ovo rješenje će u praksi da dovede do nelojalne konkurencije u kojoj postojeći objekti, realno nemaju izgleda za opstanak i tržišnu utakmicu. Sa ovakvim olakšicama, problemi će se javiti kako u zadržavanju radne snage koja je već zaposlena, jer će novi hoteli moći da ponude mnogo bolje uslove, tako i u cjenovnoj politici i uslugama koje će nuditi. Pritom olakšice se predviđaju za hotele koji su u funkciji najmanje 6 mjeseci godišnje, od dobijanja prvog odobrenja za rad, u periodu od 10 godina i nisu usaglašene sa definicijom mješovitog hotela I mixed-use resortom koji imaju obavezu da rade 12 mjeseci.	DA	slabo ili nedovoljno razvijenim područjima. Podrazumijeva se da rade 6 mjeseci, ako ostaje obaveza u definiciji, da rade 12 mjeseci! Prihvatamo da rade 12 mjeseci.
14.	Crnogorsko turističko udruženje	Kaznene odredbe	Komentar: Kaznene odredbe je potrebno usaglasiti sa veličinom objekta odnosno preduzeća. Nije usaglašena kaznena politika ako je kazna ista npr. i za hotel od 28 soba i hotel od 180 soba (iako je isti prekršaj). Nije isto opterećenje za različita po veličini privredna društva. U ovom dijelu postoji potreba za definisanjem kroz kategorizaciju: malih, srednjih (nova kategorija), velikih hotela a onda u skladu sa njima usaglasiti kaznenu politiku. Trenutno	NE	Kazne se određuju u okviru Zakona o prekršaju i sa njim se usaglašavaju.

			je hotel od 26 soba - veliki hotel.		
15.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 172 stav 1 tačka 7	Potrebno je razdvojiti odgovornost ugostitelja kao vlasnika objekta koji podliježe kaznenoj odredbi u slučaju konzumiranja ili usluživanja. Ugostitelj ne treba da bude odgovoran u slučaju konzumacije, ako nije izvršio uslugu. Takođe je potrebna izmjena i/ili dopuna Zakona s ciljem da se sankcioniše i osoba mlađa od 18 godina, kao i njen zakonski staratelj, ukoliko konzumira alkoholna pića u ugostiteljskom objektu.	NE NE	Zabranjeno je konzumiranje alkoholnih pića gostima mlađim od 18 godina. Za lica mlađa od 18 godina vodi se poseban postupak shodno Zakonu o prekršajima.
16.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 175	Za hotele koji su do donošenja zakona imali rješenje kao <u>“KONDO hoteli”</u> , predvideti mogućnost kategorizacije u mixed-use hotel.	NE	Definisano članom 178 stav 2.
17.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 126 stav 19	U članu 126, stav 19, se predviđa kao obaveza postavka limitatora od strane privrednog društva, pravnog lica ili preduzetnika. Predlažemo odlaganje roka primjene ili izuzimanje hotelijera jer tehnička rješenja su trenutno nepoznata, a investicije nepotrebne.	NE	Svi subjekti privređivanja posluju pod istim, zakonom propisanim uslovima.
18.	Crnogorsko turističko udruženje	Razno:	Predlažemo da se u Zakonu definiše propisana udaljenost postavljanja pokretnih ili montažnih ugostiteljskih objekata (kiosk, kontejner, nepokretno i priključno vozilo, šator, kolica i slično) od postojećeg ugostiteljskog objekta u trajnoj građevini, ili posebne tehničke uslove. Ovakvi objekti su nelojalna konkurencija objektima koji se nalaze u čvrstim građevinama a u koja su uložena znatna sredstva. U ovakvim	DA	Sugestija se prihvata, i ista će biti formulisana u skladu sa iskustvima iz Hrvatske pravne regulative, uz prilagođavanje uslovima u Crnoj Gori.

			objektima često nudi restoranska ponuda iako za takvu ponudu nemaju potrebne minimalne tehničke uslove, (HACCP, jelovnike i karte pića, sanitarne prostorije itd). Komentar: Mogućnost konzumacije nakon završetka radnog vremena. Kako bi se izbjegla kažnjavanja ili nenamjerna prekoračenja radnog vremena želimo inicirati dopunu postojećeg člana na način da se gostima omogući da „nesmetano“ konzumiraju plaćenu uslugu nakon služenog završetka radnog vremena. Takva odredba isključila bi mogućnost usluživanja i posluživanja, već konzumaciju isključivo ranije naplaćene usluge prije završetka radnog vremena. U praksi bi takva odredba omogućila ugostiteljima da gosti na normalan i kulturn način mogu završiti sa svojom naručenom i plaćenom uslugom i nakon završetka radnog vremena	NE	Postoji mogućnost produženja radnog vremena u skladu sa posebnim propisima.
19.	Porto Montenegro Generalni direktor Oliver Corlette	Član 4 stav 32	Ponovo razmotriti član 4 stav 32 koji navodi da se samo rezidencijalne jedinica mogu prodavati kupcima, ne navodeći parking mjesta i zajedničke prostore u rezidencijalnom dijelu zgrade hotela. Ukoliko vlasnici rezidencijalnih jedinica ne učestvuju u troškovima održavanja zajedničkih dijelova zgrade, finansijska održivost hotela će biti još više ugrožena. Što se tiče parkinga, skoro svaki kupac	DA	U tekstu, poslije riječi: smještajnih jedinica, dodaće se: <i>“i pripadajućih parking mjesta po jednoj smještajnoj jedinici”</i> .

			rezidencijalne jedinice u Porto Montenegro želi da zna ukoliko dođe u Crnu Goru može parkirati auto u svojoj zgradi. Ukoliko ne budu mogli da kupe parking, to može predstavljati ozbiljnu prepreku da investiraju svoj novac.		
20.	Savo Đurović Porto Montenegro	Član 6 tačka 26	Tačka 26 mijenja se i glasi: <i>“Mješoviti hotel je poslovni objekat koji predstavlja jedinstvenu funkcionalnu cjelinu koju čine hotelske i rezidencijalne jedinice u jednom ili više objekata, sa najmanje četiri zvjezdice u Sjevernom i Središnjem regionu odnosno sa najmanje pet zvjezdica u Primorskom regionu i Glavnom gradu, koji se na tržištu plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod, i koji mora biti u funkciji 12 mjeseci godišnje, sa obaveznom izdavanjem hotelskih jedinica i opcionim izdavanjem rezidencijalnih jedinica”.</i>	NE	U izrazima teksta Nacrta zakona definisan je pojam opciono izdavanje i obavezno izdavanje. U članu 102 stav 9 definisano je da sve smještajne jedinice predstavljaju jedinstvenu cjelinu u smislu poslovanja, upravljanja i održavanja, pa time nema opcionog izdavanja.
21.	Savo Đurović Porto Montenegro	Član 6 tačka 27	Tačka 27 mijenja se i glasi: <i>“Mješoviti rizort (mixed-use resort) predstavlja vrstu turističkog naselja (ugostiteljskog objekta – <u>BRIŠE SE</u>) na površini od najmanje 10ha a najviše 150ha, sa raznovrsnom strukturom sadržaja i ponude koju čine: minimum jedan mješoviti hotel kategorije najmanje četiri zvjezdice u Sjevernom i Središnjem regionu odnosno sa najmanje pet zvjezdica u Primorskom regionu i Glavnom gradu, turistički apartmani, rezidencijalne vile, wellness centri, restorani, golf igrališta, marine, sportski tereni,</i>	NE	Modifikacija teksta slično definiciji integrisanog hotela... unijeti u tekst definicije ”posebno razvrstani i kategorisani”.

			<i>skijališta, i/ili drugi sadržaji za komercijalne ponude, kojim upravljaju povezani privredni subjekti i na tržištu se plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod i koji mora biti u funkciji 12 mjeseci godišnje”.</i>		
22.	Savo Đurović Porto Montenegro	Član 6 Tačka 28	U tački 28 riječi “upravlja i” brišu se, tako da se tačka 28 mijenja i glasi: <i>“ Upravljač (menadžment kompanija) je privredno društvo ili pravno lice koje održava u cjelosti hotele i druge objekte kolektivnog smještaja”.</i>	NE	Namjera je da upravljač u cjelosti upravlja hotelom radi obezbjedjenja jedinstvene upotrebe.
23.	Savo Đurović Porto Montenegro	Član 6 Tačka 29	U tački 29 poslije riječi “shodno referentnim hotelskim listama “ dodaju se riječi “ koji upravlja hotelima”.	NE	Upravljač upravlja hotelom, a ne operator.
24.	Savo Đurović Porto Montenegro	Član 6 Tačka 32	U ovakvom slučaju bi upravljač rizorta/investitor morao plaćati održavanje zajedničkih dijelova, umjesto vlasnika rezidencijalnih jedinica, što nije prihvatljivo).	NE	Uslovi održavanja zajedničkih djelova definišu se ugovorom između investitora i vlasnika rezidencijalnih jedinica.
25.	Savo Đurović Porto Montenegro	Član 6 tačka 36	U tački 36 riječi: “njom upravlja” brišu se, tako da glasi. <i>“Rezidencijalna jedinica je smještajna jedinica u mješovitom hotelu i mješovitom rizortu koja može biti predmet pojedinačne prodaje i kao takva se pojedinačno upisuje u katastar nepokretnosti, sa teretom da je održava menadžment kompanija i koja ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu opreme i prostora u skladu sa posebnim propisima”.</i>	Djelimično se prihvata.	Tačka 36 mijenja se i glasi: <i>“Rezidencijalna jedinica je smještajna jedinica u mješovitom hotelu i mješovitom rizortu koja može biti predmet pojedinačne prodaje i kao takva se pojedinačno upisuje u katastar nepokretnosti, sa teretom da je održava i upravlja menadžment kompanija i koja ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu opreme i prostora u skladu sa posebnim propisima”.</i>
26.	Goran Čolović Gorbis Travel d.o.o Herceg Novi	Član 57 i 59 važećeg Zakona o	Komentar: Regulativa vezana za Cruise turizam-organizaciju izleta u međunarodnim putničkim lukama - u	NE	Zakon ne isključuje usluge koje su definisane posebnim propisima, a dio predloga je obuhvaćen važećim

		turizmu	sadašnjem Zakonu o turizmu je nepostojeća. Turističke usluge u međunarodnim putničkim lukama ili svrstati pod <i>XI. TURISTIČKE USLUGE U NAUTIČKOM TURIZMU</i> <i>Clan 57</i> <i>Turističke usluge u lukama nautičkog turizma - marinama su:</i> <i>8) i druge usluge za potrebe nautičkog turizma u skladu sa zakonom</i> <i>Dodati:</i> <i>9) pružanje usluga izleta i prevoza gostima sa putničkih brodova.</i> <i>Dodati: Clan 57a</i> <i>1. Za organizovanje izleta i prevoza gostima sa putničkih brodova, turistička agencija osim licence izdate od Ministarstva turizma, mora posjedovati Ugovor sa Kompanijom koja je vlasnik putničkih brodova ili sa inostranim</i> <i>turoperatorom/kompanijom koja ima svoje goste na brodu.</i> <i>(komentar: ne dozvoljava se mogućnost nelojalne konkurencije turističkim agencijama, eliminise siva ekonomija a inspekcijske službe imaju jasan stav ko može da radi a ko ne može).</i> <i>2. Isključivo turističke agencije, odnosno njeni zaposleni i njihova angažovana prevozna sredstva i ljudstvo, čija je djelatnost registrovana u Crnoj Gori i koje imaju</i>		zakonom (poglavlje: Turističke usluge u nautičkom turizmu, u dijelu: i druge usluge za potrebe nautičkog turizma u skladu sa zakonom).
--	--	---------	--	--	--

			<i>potpisani Ugovor sa Kompanijom, koja je vlasnik putničkih brodova ili sa inostranim</i> <i>turoperatorom/kompanijom koja ima svoje goste na brodu mogu boraviti u luci u cilju pružanja usluga gostima sa putničkih brodova, za vrijeme boravka broda. –NE PRIHVATA SE</i> (komentar: isključuje se mogućnost sive ekonomije, prodaja na licu mjesta, rad turoperatora koji su registrovani van Crne Gore I nelojalna konkurencija samoj Cruise kompaniji). 3.Cijene, opisi i itinerer izleta moraju biti unaprijed dogovoreni sa Cruise Kompanijama -vlasnikom putničkog broda ili turoperatorima/kompanija koja ima svoje goste na brodu/ koji ih reklamiraju i prodaju gostima na brodu.-PRIHVATA SE Ukoliko kompanija vlasnik putničkog broda traži organizovanje prodaje izleta i prilikom izlaska gostiju sa broda, kako bi maksimalno iskoristila prodaju, u luci-carinskoj zoni, na vidno označenom mjestu, može se vršiti prodaja isključivo uz izdavanje vaučera – bezgotovinska naplata - koji se naplaćuju kompaniji vlasniku putničkog broda putem fakture. Navedenu prodaju može vršiti isključivo privredno društvo-turistička agencija iz Crne Gore koji ima Ugovor sa Cruise Kompanijom koja je vlasnik putničkih brodova. (komentar: Podržava se Cruise		
--	--	--	---	--	--

			Kompanija – vlasnik putničkog broda, koji dovodi goste i ulaze u promociju destinacije, a isključuje se nelojalna konkurencija i siva ekonomija-agencije koje naplacuju putem fakture imaju evidentirane sve prihode). 4.Učesnici na izletima sa putničkih brodova iz člana 57a, stav 1, 2 i 3, za vrijeme trajanja izleta dužni su imati isključivo identifikaciju izdatu od strane broda. -NEJASNO 5.Luke koje obavljaju međunarodni promet putnika ne mogu osnivati ni imati vlasnički udio niti upravljati privrednim društvom ili turističkom agencijom koja obavlja djelatnost iz člana 57 stav 9 i na način iz člana 57a stav 1 i 2 (isključuje se mogućnost iskorišćavanja dominantnog položaja na tržištu i nelojalna konkurencija – praksa u cijelom svijetu).-NE PRIHVATA SE 6.Cijene usluga u međunarodnim putničkim lukama ne mogu se mijenjati bez pisane saglasnosti Ministarstva turizma, Ministarstva pomorstva i saobraćaja i Lucke Urave Crne Gore, a uz prethodno obavljenju sluzbenu konsultaciju i dobijeno misljenje strane turistickih agencija iz Crne Gore koje imaju sklopljene ugovore sa Cruise kompanijama – vlasnicima putnickih brodova koji su krajnji korisnici I koji placaju navedene usluge.-NE PRIHVATA SE		
--	--	--	---	--	--

			(Povećanje cijena mora pratiti opravdanost - poboljšanje usluga luke, nove usluge itd.i ne smije se odrazavati na već ugovorene cijene- potpisane Ugovore) Član 59 Dodati stav:- ZAKON O LUKAMA 8) Međunarodne putničke luke moraju obezbijediti uslove za organizovanje izleta od strane turističkih agencija za goste putničkih brodova: parking prostor za autobuse i ostala vozila i neometano vršenje kontrole ulaska/izlaska organizatora izleta i ucesnika izleta. U periodu od 2 sata prije iskrcaja gostiju u luku do odlaska na izlet, nisu dozvoljene aktivnosti bilo kojih drugih vozila, van prevoznih sredstava angazovanih za izlete (iz bezbjedonosnih i razloga ometanja operacija u luci). Dodati član: koji govori o zabrani višestruke naplate taksi po istoj osnovi, koje se tiču parkiranja autobusa, ukrcaja/iskrcaja putnika te drugih taksi. Ukoliko privredno društvo, koje vrši usluge organizacije izleta i prevoza iz međunarodne putničke luke plaća taksu za parkiranje ili iskorišćavanja operativne obale luke, ili koncesiju za navedene usluge, jednom privrednom društvu - luci, nije više dužno platiti po		
--	--	--	--	--	--

			istom osnovu i za istu uslugu navedeno prema bilo kome na teritoriji iste opštine u kojoj se luka nalazi. U Zakonu o saobraćaju dodati član ili stav da prevozna sredstva koja vrse prevoz putnika iz luke ne moraju imati spisak putnika u vozilu. Obrazloženje: za iste postoji detaljna evidencija na brodu, granična kontrola i ino i domaća polisa osiguranja. Spiskovi putnika koji su obavezni po zakonu o saobraćaju, za svako vozilo nisu primjereni i nepotrebni su shodno navedenom, a stvaraju dodatni posao i nepotrebne troškove organizatorima izleta.		
27.	Viktor Subotić UNDP	Član 3	U članu 3 alineja 2 mijenja se i glasi: <i>“ Održivog razvoja turizma zasnovanog na uskladjenosti interesa ekonomskog razvoja i interesa i potreba zaštite životne sredine i njenih resursa, kao i prilagođavanja i ublažavanja negativnih posljedica klimatskih promjena”.</i>	DA	Prihvata se sugestija.
28.	Viktor Subotić UNDP	Član 6	U članu 6 dodati novu alineju koja glasi: <i>“Implementaciji politika i mjera kojima se ublažava djelovanje klimatskih promjena na ekonomski, prirodni i kulturni razvoj, omogućava smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte i prelazak na niskokarbonsku ekonomiju, kao i smanjenja ranjivosti prirodnih i ljudskih sistema na stvarne i</i>		

			<i>očekivane efekte klimatskih promjena”.</i>		
29.	Viktor Subotić UNDP	Član 6	Dodaje se nova tačka koja glasi: <i>“Standard je skup zahtjeva u pogledu uređenja i opremljenosti ugostiteljskog objekta, kvaliteta pružanja usluga i pretežnog sadržaja usluga i načina održavanja objekta”.</i>	Djelimično se prihvata	Definicija standarda je data u skladu sa _____ ?
30.	Viktor Subotić UNDP	Postupak kategorizacije – U članu 97 važećeg Zakona o turizmu stav 5 briše se. Nakon člana 98 dodaju se dva nova člana koja glase:	<i>Posebni standardi</i> <i>Član</i> <i>Za ugostiteljske objekte za pružanje usluga smještaja koji se kategorišu, mogu se propisati posebni standardi za pojedine vrste usluga kojima se potvrđuje ispunjenost uslova za te usluge (bed & bike standard, wild beauty standard, standard specijalizacije za wellness, kongresni, heritage, casino, standardi za hotele).</i> <i>Ministarstvo propisuje vrste ugostiteljskih objekata za koje se može utvrditi poseban standard, vrste posebnih standarda, uslove i elemente koji moraju biti ispunjeni za pojedini standard, oznake i način označavanja posebnih standarda.</i> <i>Poseban standard određuje se rješenjem Ministarstva, na zahtjev ugostitelja.</i> <i>Podaci iz rješenja iz stava 3 ovog člana unose se u Centralni turistički registar.</i> <i>Ugostiteljski objekt kojem je utvrđen poseban standard za sve vrijeme</i>	Djelimično se prihvata	Definicije su date u skladu pravno – tehničkim pravilima.

			<i>poslovanja mora ispunjavati uslove posebnog standarda utvrđene rješenjem Ministarstva.</i> Član <i>U Crnoj Gori mogu se primjenjivati dobrovoljni međunarodni standardi i sertifikati kojima se obezbjeđuje povećana efikasnost i odgovornosti u oblasti korišćenja, upravljanja, zaštite i unapređenja turističkog prostora.</i>		
31.	Viktor Subotić UNDP	Program podsticajnih mjera član 129	Nakon člana 129 dodaju se dva nova člana koji glase: Član <i>“Nadležni organ uprave ili jedinice lokalne samouprave svojim aktom može utvrditi posebne finansijske i druge podsticaje, osnivanje budžetskih fondova kao i korišćenje sredstava iz postojećih sopstvenih fondova za realizaciju projekata i drugih aktivnosti ugostiteljskih objekata iz člana 90 ovog zakona namijenjenih prilagođavanju i ublažavanju negativnih posljedica klimatskih promjena u turizmu”.</i> <i>O svojim aktivnostima u smislu stava 1 ovog člana, nadležni organ uprave i jedinice lokalne samouprave dužan je da obavijesti Ministarstvo i na zahtjev Ministra dostavi informacije o sprovedenim aktivnostima.</i> Član <i>Za ugostiteljske objekte iz člana 90 ovog zakona koji primenjuju tehnologije i koriste proizvode koji</i>	DA	Dodaju se predloženi članovi u cilju uvođenja principa niskokarbonskog poslovanja.

			<i>doprinosu smanjenju emisije gasova sa efektom staklene bašte mogu se utvrditi poreske, carinske i druge olakšice, pod uslovima i u skladu sa zakonom i drugim propisima kojima se uređuju porezi, carine i druge dažbine.</i>		
32.	Jelena Samardžić KOTOR OPEN TOUR	Član 6	U članu 6 poslije tačke 7 dodati novu tačku koja glasi: <i>“Hop on – hop off usluga je turistička tura koja se obavlja autobusima sa otvorenim krovom, koji su opremljeni audio vodičem na više jezika, pri čemu se tokom trajanja ture turista može iskrcati i ukrcati na bilo kojoj od definisanih stajališta”.</i>	NE	Ova vrsta usluge ima isključivo obilježje gradskog i prigradskog, tj. lokalnog prevoza i ista može biti isključivo u nadležnosti lokalne samouprave.
33.	Jelena Samardžić KOTOR OPEN TOUR	Član 15	U članu 15 poslije tačke 2 dodati novu tačku koja glasi: <i>“3) Organizovanje, prodaja i realizacija hop on – hop off usluga”</i> <i>Tačka 4 mijenja se i glasi:</i> <i>“4)organizovanje i posredovanje u prodaji izleta, turističkih paket aranžmana i hop on- hop off usluga”.</i> <i>U skladu sa izmjenama navedenih tački, mijenja se i stav 3 i član 17 stav 2.</i>	NE	Ova vrsta usluge ima isključivo obilježje gradskog i prigradskog, tj. lokalnog prevoza i ista može biti isključivo u nadležnosti lokalne samouprave.
34.	Jelena Samardžić KOTOR OPEN TOUR	Novi član se dodaje: “Turistički promoter”	Poslije člana 62 dodaje se novi član koji glasi: IX TURISTIČKI PROMOTER Pojam Član 63 <i>“(1)Turistički promoter je fizičko lice koje u ima turističke agencije vrši promociju turističke ponude agencije, tj. obavlja davanje turističkih informacija i promotivnog materijala van prostorija turističke agencije.</i>	NE	U praksi pravne regulative u okruženju ne postoje navedeni termini.

			<i>(2) Turistička agencija turističkom pratiocu izdaje legitimaciju.</i> <i>(3) Obrazac, sadržaj i način upotrebe legitimacije turističkog pratioca propisuje Ministarstvo”.</i>		
35.	Jelena Samardžić KOTOR OPEN TOUR	Novi član se dodaje: XVI. HOP ON – HOP OFF USLUGE Pojam	XVI. HOP ON – HOP OFF USLUGE Pojam Član 94 <i>Hop on – hop off je turistička tura koja se obavlja autobusima sa otvorenim krovom, koji su opremljeni audio vodičem na više jezika, pri čemu se tokom trajanja ture turista može iskrcati I ukrcati na bilo kojem od definisanih stajališta. Karte za hop on – hop off ture se prodaju u poslovnicaima turističke agencije, na prodajnim mjestima agencije, koja se koriste isključivo za prodaju karata za hop on – hop off ture I za davanje informacija, I u samim autobusima.</i> Subjekti Član 95 <i>(1) Usluge iz člana 94 ovog zakona može pružati privredno društvo, pravno lice ili preduzetnik sopstvenim ili iznajmljenim vozilima. samo ako ima I licencu za obavljanje djelatnosti prevoza putnika, koje mu izdaje Direkcija za saobraćaj.</i> <i>(2) Ako lice iz stava 1 ovog člana vrši pružanje usluga iz člana 94 ovog zakona, a prodaju karata obavlja u više objekata I u autobusima, dužno je da za svaki prodajni objekat pribavi rješenje za rad od organa lokalne uprave, kao I da u svakom objektu I autobusu posjeduje registar</i>	NE	Ova vrsta usluge ima isključivo obilježje gradskog i prigradskog, tj. lokalnog prevoza i ista može biti isključivo u nadležnosti lokalne samouprave.

	Prof.dr Silvana Đurašević, Dekanka Fakultet za biznis i turizam Budva- dekan prof. dr. Rade Ratković		umjetničkih djela, etnografskih i drugih znamenitosti, istorijskih događaja i legendi o tim događajima i ličnostima, privrednih i političkih događaja i dešavanja, kao i pojedinih mjesta i područja. (2) Fizičko lice koje samostalno obavlja usluge turističkog vodiča mora biti upisano u CRPS. (3) Lice iz stava 1 ovog člana poslove turističkog vodiča može da obavlja samo ukoliko posjeduje legitimaciju turističkog vodiča koju izdaje Ministarstvo na osnovu sertifikata o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji za turističkog vodiča/vodičkinju u skladu sa zakonom. Amandman 2 (umjesto tačke 3) <i>“Lice iz stava 1 ovog člana poslove turističkog vodiča može da obavlja samo ukoliko posjeduje legitimaciju turističkog vodiča koju izdaje Ministarstvo nakon položenog stručnog ispita pred ispitnom komisijom pri visokoj školi za turizam koju imenuje Ministar, a po program edukacije fakulteta i ispitnom program koji odobri Ministar.”</i> (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana turistički vodiči koji su dobili rješenje i legitimaciju do stupanja na snagu ovog zakona smatraju se turističkim vodičima u skladu sa ovim zakonom. (5) Program obuke, ispitni program, kao i način polaganja stručnog ispita	Djelimično se prihvata	U predlogu zakona biće definisana izmjena člana 50 tačke 3 koja glasi: “ Lice iz stava 1 ovog člana poslove turističkog vodiča može da obavlja samo ukoliko posjeduje legitimaciju turističkog vodiča koju izdaje Ministarstvo nakon izvršene obuke i položenog stručnog ispita za VI nivo kvalifikacije obrazovanja po unaprijed utvrđenom programu od strane Ministarstva.”
--	--	--	--	-------------------------------	---

			za turističkog vodiča, propisuje Ministarstvo uz prethodno pribavljeno mišljenje organa nadležnog za poslove obrazovanja. (6) Program obuke, ispitni program iz stava 5 ovog člana objavljuje se u službenom listu Crne Gore. (7) Troškovi obuke i polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča padaju na teret kandidata. (8) Visinu troškova iz stava 7 ovog člana određuje ministar nadležan za poslove turizma u visini stvarnih troškova organizovanja i sprovođenja programa obuke i polaganja ispita. (9) Ne smatra se turističkim vodičem stručno lice koje pokazuje, objašnjava ili daje informacije unutar poslovnog prostora u kojem radi (muzej, galerija, nacionalni park i sl.), stručni radnik turističke agencije koji prati grupu turista iz mjesta u mjesto, vodič u planinama i pećinama, u lovu i ribolovu, kao i vođa i pratilac ekskurzije i izleta. (10) Ne smatra se turističkim vodičem strani državljanin koji prati organizovana grupna putovanja stranog organizatora, koja su započela u stranoj državi i završavaju povratkom u stranoj državi, ako nema odobrenje za obavljanje djelatnosti turističkog vodiča, u skladu sa ovim zakonom.	DA	
--	--	--	---	----	--

38.	UNIVERZITET "MEDITERAN" PODGORICA Fakultet za turizam Bar – MTS – "Montenegro Tourism School" Prof.dr Silvana Đurašević, Dekanka Fakultet za biznis i turizam Budva-dekan prof. dr. Rade Ratković	Član 52	Član 52 (1) Ministarstvo izdaje odobrenje za rad i legitimaciju turističkom vodiču u roku od 15 dana od dana dostavljanja podataka od strane ministarstva nadležnog za izdavanje sertifikata. Amandman 3 (umjesto tačke 1) "Ministarstvo izdaje odobrenje za rad i legitimaciju turističkom vodiču u roku od 15 dana od dana dostavljanja podataka od strane fakulteta" (2) Podaci o izdatim legitimacijama za turističke vodiče unose se u Centralni turistički registar.	DA	Djelimično se prihvata amandman. U skladu sa sugestijama Ministarstva prosvjete. Tačka 1 mijenja se i glasi: "Amandman 3 (umjesto tačke 1) "Ministarstvo izdaje odobrenje za rad i legitimaciju turističkom vodiču u roku od 15 dana od dana dostavljanja podataka od strane ustanove visokog obrazovanja iz oblasti turizma."
39.	UNIVERZITET "MEDITERAN" PODGORICA Fakultet za turizam Bar – MTS – "Montenegro Tourism School" Prof.dr Silvana Đurašević, Dekanka Fakultet za biznis i turizam Budva-dekan prof. dr. Rade Ratković	Član 57	Član 57 (1) Turistički pratilac je fizičko lice koje prati turističku grupu i obavlja operativno-tehničke poslove od početka putovanja do odredišta i nazad. (2) Turistički pratilac može biti lice koje ima najmanje srednju stručnu spremu (IV stepen). Amandman 4 (umjesto tačke 2) : "Turistički pratilac može biti lice koje ima najmanje srednju stručnu spremu (IV stepen) i položen stručni ispit pred komisijom agencije ili udruženja turističkih agencija, a po programu koji odobri Ministar." (3) Turističkim pratiocem smatra se i strani državljanin koji prati organizovana grupna putovanja stranog organizatora, koja su započela u stranoj državi i završavaju se povratkom u stranu državu.	NE	Biznis barijera. Smatramo nepotrebnim da se za operativno-tehničke poslove od početka putovanja do odredišta i nazad koje obavlja pratilac treba propisivati dodatni ispit/dodatni program.

			(4) Turistička agencija turističkom pratiocu koji ispunjava uslove iz stava 2 ovog člana izdaje legitimaciju. (5) Obrazac, sadržaj i način upotrebe legitimacije turističkog pratioca propisuje Ministarstvo.		
40.	UNIVERZITET "MEDITERAN" PODGORICA Fakultet za turizam Bar – MTS – "Montenegro Tourism School" Prof.dr Silvana Đurašević, Dekanka Fakultet za biznis i turizam Budva-dekan prof. dr. Rade Ratković	Član 59	Član 59 Turistički animator je fizičko lice koje planira i realizuje zabavne, kulturne, sportsko - rekreativne i druge programe kojima organizuje slobodno vrijeme turista uključujući i lica sa invaliditetom. Amandman 5 (umjesto stava 2) <i>"Turistički animator/organizator događaja je fizičko lice koje planira i realizuje zabavne, kulturne, sportsko - rekreativne i druge programe kojima organizuje slobodno vrijeme turista uključujući i lica sa invaliditetom."</i>	DA	
41.	UNIVERZITET "MEDITERAN" PODGORICA Fakultet za turizam Bar – MTS – "Montenegro Tourism School" Prof.dr Silvana Đurašević, Dekanka Fakultet za biznis i turizam Budva-	Član 60	Uslovi Član 60 Poslove turističkog animatora može obavljati lice koje: - ima najmanje srednju stručnu spremu (IV stepen); - ima položen stručni ispit za turističkog animatora; - poznaje najmanje dva strana jezika. Amandman 6 (umjesto stava 1): <i>"Poslove turističkog animatora može obavljati lice koje:</i>	DA	

	dekan prof. dr. Rade Ratković		- <i>ima najmanje srednju stručnu spremu (IV stepen);</i> - <i>poznaje najmanje dva strana jezika</i>		
42.	UNIVERZITET "MEDITERAN" PODGORICA Fakultet za turizam Bar – MTS – "Montenegro Tourism School" Prof.dr Silvana Đurašević, Dekanka Fakultet za biznis i turizam Budva- dekan prof. dr. Rade Ratković	Član 61	Stručni ispit Član 61 (1) Stručni ispit za turističkog animatora polaže se pred ispitnom komisijom koju obrazuje Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja, prema programu obuke i ispitnom programu. (2) Stručni ispit za turističkog animatora polaže se prema programu obuke i ispitnom programu, a sastoji se iz prijemnog ispita i teorijskog i praktičnog dijela ispita, pod uslovom da kandidat ima najmanje srednju stručnu spremu (IV stepen). (3) O položenom stručnom ispitu iz stava 2 ovog člana Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja izdaje uvjerenje. (4) Na osnovu uvjerenja iz stava 3 ovog člana Ministarstvo nadležno za poslove rada izdaje Sertifikat. (5) Na osnovu sertifikata iz stava 4 ovog člana Ministarstvo turističkom animatoru izdaje odobrenje za rad i legitimaciju. (6) Podaci iz uvjerenja o položenom stručnom ispitu za turističkog animatora unose se u Centralni turistički registar. Amandman 7: Član 61. se briše.	DA	

43.	Asocijacija turističkih vodiča Crne Gore	Član 33	VI. TURISTIČKI VODIČ Pojam Član 33 (1) Turistički vodič je fizičko lice koje, po unaprijed utvrđenom programu, pruža turistima usluge vođenja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja: prirodnih ljepota i rijetkosti, kulturno-istorijskih spomenika, umjetničkih djela, etnografskih i drugih znamenitosti, istorijskih događaja i legendi o tim događajima i ličnostima, privrednih i političkih događaja i dešavanja, kao i pojedinih mjesta i područja. (2) <i>Lice iz stava 1 ovog člana poslove turističkog vodiča može da obavlja samo na osnovu odobrenja za rad, koje izdaje Ministarstvo.</i> Lice iz stava 1 ovog člana može da obavlja djelatnost ako je stanovnik Crne Gore koji posjeduje licencu i odobrenje za rad izdate od strane nadležnog Ministarstva. (3) Ne smatra se turističkim vodičem stručno lice koje pokazuje, objašnjava ili daje informacije unutar poslovnog prostora u kojem radi (muzej, galerija, nacionalni park i sl.), stručni radnik turističke agencije koji prati grupu turista iz mjesta u mjesto, vodič u planinama i pećinama, u lovu i ribolovu, kao i vođa i pratilac ekskurzije i izleta. (4) Ne smatra se turističkim vodičem strani državljanin koji prati organizovana grupna putovanja stranog organizatora, koja su započela	NE	Suprotno je sa (Direktivom 123 o unutrašnjem tržištu) jer ograničava slobodno kretanje ljudi.
-----	---	---------	---	----	---

			u stranoj državi i završavaju povratkom u stranoj državi, ako nema odobrenje za obavljanje djelatnosti turističkog vodiča, u skladu sa ovim zakonom. <i>(5) Za potrebe adekvatne podrške u realizaciji turističkih putovanja i izletničkih programa jedinica lokalne samouprave osniva vodičku službu. – Obrisati.</i> <i>(6) Sastav, organizaciju, djelokrug i način rada vodičke službe propisuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave. – Obrisati</i>		
44.	Asocijacija turističkih vodiča Crne Gore	Član 34	Režim rada Član 34 <i>(1) Za grupe od 15 i više turista na pojedinim turističkim lokalitetima važi poseban režim rada turističkih vodiča, koji podrazumijeva obavezno pružanje usluga turističkog vodiča za njihov obilazak. - Mijenja se u:</i> <i>Na turističkim lokalitetima važi poseban režim rada turističkog vodiča i podrazumijeva obavezno pružanje usluga turističkog vodiča prilikom svakog organizovanog obilaska tog lokaliteta i zabranjuje se obavljanje ove djelatnosti licima koje za to ne posjeduju licencu.</i> <i>(2) Turističke lokalitete iz stava 1 ovog člana i poseban režim rada turističkih vodiča utvrđuje Ministarstvo.</i>		

45.	Asocijacija turističkih vodiča Crne Gore	Član 35	Stručni ispit Član 35 (1) Stručni ispit za turističkog vodiča polaže se pred ispitnom komisijom koju obrazuje Ministarstvo. <i>(1) Stručni ispit za turističkog vodiča polaže se prema programu obuke i ispitnom programu, a sastoji se iz prijemnog ispita i teorijskog i praktičnog dijela ispita, pod uslovom da kandidat ima najmanje srednju stručnu spremu (IV stepen). Mijenja se u:</i> Stručni ispit za turističkog vodiča polaže se po ispitnom programu i sastoji se iz teorijskog i praktičnog dijela. Pravo na polaganje stručnog ispita imaju kandidati sa završenom najmanje srednjom stručnom spremom (IV stepen) i potvrdom o završenoj obuci za zanimanje turistički vodič/vodičkinja kod sertifikovanog organizatora obuke. (3) O položenom stručnom ispitu iz stava 2 ovog člana Ministarstvo izdaje uvjerenje. (4) Program obuke i ispitni program iz stava 2 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore". (5) Troškovi obuke i polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča padaju na teret kandidata.		
-----	--	---------	---	--	--

			(6) Troškovi obuke i polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča utvrđuju se u visini stvarnih troškova organizovanja i sprovođenja programa obuke i polaganja ispita. (7) Visinu troškova iz stava 5 ovog člana određuje rješenjem ministar nadležan za poslove turizma. (8) Program obuke, ispitni program, kao i način polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča propisuje Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja.		
46.	Asocijacija turističkih vodiča Crne Gore	Član 36	Odobrenje za obavljanje djelatnosti Član 36 (1) Komisija iz člana 35 ovog zakona dužna je da svako uvjerenje o položenom stručnom ispitu za turističkog vodiča dostavi Ministarstvu, u roku od osam dana od dana njegovog izdavanja. (2) Na osnovu uvjerenja o položenom stručnom ispitu i prođenoj obuci, Ministarstvo turističkom vodiču izdaje odobrenje za rad i legitimaciju. (3) Odobrenje za rad i legitimacija iz stava 2 ovog člana izdaju se u roku od osam dana od dana dostavljanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu. (4) Podaci o izdatim odobrenjima za rad i legitimacijama za turističke	DA	

			vodiče unose se u Centralni turistički registar. (5) Legitimaciju turističkog vodiča može dobiti osoba: -koja je državljanin Crne Gore -tečno govori crnogorski jezik- prihvata se		
47.	Asocijacija turističkih vodiča Crne Gore	Član 37	Obaveze Član 37 (1) Turistički vodič je dužan da pruža usluge vodiča savjesno i stručno u skladu sa ovim zakonom, poslovnim običajima u turizmu, statutom i aktima vodičke službe, odnosno udruženja turističkih vodiča, ako je član udruženja. (2) Turistička agencija je dužna da za obavljanje poslova turističkog vodiča angažuje lice koje ima odobrenje za rad za pružanje usluga turističkog vodiča. prijedlog: mijenja se i glasi (3) Turistička agencija je dužna da za obavljanje poslova turističkog vodiča angažuje lice koje ima legitimaciju za pružanje usluga turističkog vodiča.	Djelimično se prihvata	
48.	JPMD Mihailo Đurović dip. ekonomista	Predlažemo da se izmijene i dopune članovi u sledećim	Dodaje se stav : 50 i 51. 50) Sidrenje Sidrenje se vrši na sidrištima luka tj na dijelu morskog akvatorijuma bez mogućnosti direktnog pješačkog		Provjeriti u Zakonu o lukama.

		poglavljima : Poglavlje I.Osnovne odredbe, X. Turističke usluge na kupalištima i XI Turističke usluge u nautičkom turizmu.	prilaza, koji je namijenjen za sigurno sidrenje, u svrhu očekivanja slobodnog veza u luci ili direktnog obavljanja ukrcaja i iskrcaja roba i putnika, a može biti opremljeno napravama za vez ili bez naprava za vez. 51) Komercionalni vez Predstavlja mjesto na obali (u luci, na pristaništu, privezištu, pontonu, mandraču, ponti, na bovi) na kojem je moguć i dopušten vez plovila, a koji je namijenjen za privez jahti, ili čamaca koji ne vije Crnogorsku zastavu, nije upisan u upisniku lučke kapetanije na području gdje vlasnik plovila ima prebivalište ili čiji vlasnik nema prebivalište na području jedinice lokalne uprave gdje se vez nalazi.		
49.	JPMD Mihailo Đurović dip. ekonomista		X. TURISTIČKE USLUGE NA KUPALIŠTIMA Zabrane Član 70 Propisati kazne za pravna i fizička lica, jer postoji evidentan problem sa zabranama u postupanju inspekciskih službi. XI. TURISTIČKE USLUGE U NAUTIČKOM TURIZMU Pojam Član 71 (1) Nautički turizam je plovidba i boravak turista - nautičara na plovnim objektima (jahta, brod i sl.), kao i boravak u lukama nautičkog turizma - marinama radi odmora i rekreacije,	DA	

			kao i na ostalim djelovima obale / objektima pomorske – obalne infrastructure (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima) (2) Turističke usluge u nautičkom turizmu pružaju se osim u lukama nautičkog turizma – marinama, plovnim objektima nautičkog turizma, još i na ostalim djelovima obale / objektima pomorske – obalne infrastructure (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima) Usluge Član 72 (1) Turističke usluge u lukama nautičkog turizma – marinama i na ostalim djelovima obale / objektima pomorske – obalne infrastructure (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima) su: 1) iznajmljivanje veza u lukama nautičkog turizma za smještaj plovnih objekata i turista nautičara koji borave na njima; 2) iznajmljivanje plovnih objekata sa posadom ili bez posade, sa pružanjem ili bez pružanja usluge smještaja, radi odmora, rekreacije i krstarenja turista nautičara (charter, crusing i sl.); 3) prihvatanje, čuvanje i održavanje plovnih objekata na vezu u moru i suvom vezu; 4) usluge snabdijevanja nautičara (vodom, gorivom, namirnicama,		
--	--	--	---	--	--

			rezervnim dijelovima, opremom i sl.); 5) usluge upravljanja plovnim objektima turista nautičara; 6) uređenje (opremanje) i priprema plovnih objekata; 7) davanje različitih informacija turistima nautičarima (vremenska prognoza, nautički vodiči i sl.); 8) i druge usluge za potrebe nautičkog turizma u skladu sa zakonom. (2) Minimalno-tehničke uslove i način pružanja usluga iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove pomorstva i saobraćaja. Prijava obavljanja djelatnosti i kategorizacija luka nautičkog turizma Član 73 (1) O početku obavljanja turističke djelatnosti u lukama nautičkog turizma – marinama i na ostalim djelovima obale / objektima pomorske – obalne infrastructure (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima), privredna društva, pravna lica i preduzetnici dužni su da podnesu prijavu nadležnom organu lokalne uprave prema mjestu obavljanja djelatnosti, radi evidencije u registru evidencije, najmanje osam dana prije početka obavljanja djelatnosti. (2) Lica iz stava 1 ovog člana, uz prijavu, dostavljaju i dokaz o pravu		
--	--	--	--	--	--

			korišćenja luke ili nekog drugog objekta pomorske – obalne infrastructure (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima) (ugovor o koncesiji, ugovor o zakupu). (3) Podaci iz registra evidencije organa lokalne uprave unose se u Centralni turistički registar. (4) Podatke iz stava 2 ovog člana nadležni organ lokalne uprave dužan je da dostavi Ministarstvu, u roku od osam dana od dana podnošenja prijave. (5) Ispunjenost uslova propisanih posebnim propisom za obavljanje djelatnosti iz stava 1 ovog člana provjeravaju nadležni inspekcijski organi u postupku redovnog inspekcijskog nadzora. (6) Obrazac i sadržaj prijave i registra iz stava 1 ovog člana i način vođenja registra propisuje Ministarstvo. (7) Lice iz stava 1 ovog člana dužna su da djelatnost pružanja turističkih usluga u lukama nautičkog turizma-marinama i na ostalim djelovima obale / objektima pomorske – obalne infrastructure (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima), obavljaju u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona. Obaveze pružaoca nautičkih usluga Član 77 (1) Pružalac turističkih usluga u		
--	--	--	--	--	--

			nautičkom turizmu dužan je da: 1) istakne cijene usluga koje pruža i da se pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cijena; 2) za svaku pruženu uslugu izda račun; 3) u luci nautičkog turizma ili na ostalim djelovima obale / objektima pomorske – obalne infrastrukture (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima) drži rješenje o vrsti i kategoriji luke nautičkog turizma – marine ili drugog djela obale / objekta pomorske – obalne infrastrukture (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima); 4) u plovnom objektu nautičkog turizma drži odobrenje nadležnog organa lokalne uprave za obavljanje djelatnosti. (2) Pružalac turističkih usluga u lukama nautičkog turizma – marinama i na ostalim djelovima obale / objektima pomorske – obalne infrastrukture (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima), pored obaveza iz stava 1 ovog člana, dužan je i da: 1) na vidnom mjestu na ulazu u luku nautičkog turizma – marinu i na ostalim djelovima obale / objektima pomorske – obalne infrastrukture (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima) istakne podatke o nazivu, sjedištu i radnom vremenu i da se u		
--	--	--	---	--	--

			svom poslovanju pridržava radnog vremena; 2) na vidnom mjestu na ulazu u luku nautičkog turizma – marinu istakne oznaku vrste i kategorije u skladu sa rješenjem Ministarstva; 3) u luci nautičkog turizma - marini održava prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim standardima za vrstu i kategoriju u skladu sa odobrenjem Ministarstva; 4) prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u komercijalnom poslovanju koristi oznaku propisane vrste i kategorije luke nautičkog turizma - marine određenu rješenjem Ministarstva; 5) vodi tačno, potpuno i ažurno evidenciju turističkog prometa na propisanom obrascu, koji dostavlja organu uprave za poslove statistike i lokalnoj turističkoj organizaciji u skladu sa zakonom. (3) Pružalac turističkih usluga na plovnim objektima nautičkog turizma, pored obaveza iz stava 1 ovog člana, dužan je da za plovni objekat korisniku usluga, na njegov zahtjev, stavi na raspolaganje brodsko svjedočanstvo, odnosno plovidbenu dozvolu. Prestanak obavljanja djelatnosti u lukama nautičkog turizma-marinama Član 78 (1) Djelatnost pružanja turističkih usluga u lukama nautičkog turizma-marinama i na ostalim djelovima obale / objektima pomorske – obalne		
--	--	--	--	--	--

			infrastructure (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima) prestaje istekom roka na koji je zaključen ugovor o koncesiji ili raskidom ugovora. (2) Prestanak pružanja turističkih usluga u lukama nautičkog turizma i na ostalim djelovima obale / objektima pomorske – obalne infrastructure (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama, mandračima, pojedinačnim vezovima) može biti privremenog karaktera, u skladu sa zaključenim ugovorom o koncesiji. (3) Privredna društva, pravna lica i preduzetnici dužni su da, bez odlaganja, o prestanku obavljanja djelatnosti obavijeste nadležni organ lokalne uprave, a najkasnije u roku od tri dana od dana prestanka obavljanja djelatnosti, radi evidentiranja u registru evidencije. (4) Podatke o prestanku obavljanja djelatnosti iz stava 3 ovog člana nadležni organ lokalne uprave dostavlja Ministarstvu, radi unošenja u Centralni turistički registar, u roku od osam dana od dana prijema obavještenja. (5) Ako je prestanak obavljanja djelatnosti pružanja turističkih usluga u lukama nautičkog turizma-marinama i na ostalim djelovima obale / objektima pomorske – obalne infrastructure (privezištima, pristaništima, sidrištima, pontama,		
--	--	--	--	--	--

			mandračima, pojedinačnim vezovima) privremenog karaktera, o ponovnom obavljanju te djelatnosti podnosi se prijava, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od dana početka ponovnog obavljanja djelatnosti.		
50.	CRNA GORA OPŠTINA BUDVA Sekretarijat za privredu i finansije Odsjek za turizma Viši savjetnik za turizam Đorđije Šćepanović		Kako je u članu 106 stav 5 Nacrta novog Zakona o turizmu propisano umjesto dosadašnjih 3 i više, da 5 i više apartmana čine (apartmanski blok) i da za razliku od dosadašnjih 2 apartmana, sad za 4 apartmana odobrenje može izdati nadležni organ lokalne uprave tj.(po Nacrtu novog Zakona o turizmu, pomoću prijave iste prijaviti). Zašto u članu 132 stav 1 istog Zakona niste promijenili i broj kreveta (ležajeva) sa dosadašnjih 15 na recimo 20 ili 30. Sve ovo govorim zbog olakšanja strankama u postupku a i nadležnom organu lokalne uprave, jer recimo na teritoriji Opštine Budva ima dosta većih objekata koji su do sada vadili 2-3-4-5 odobrenja (na članove svog domaćinstva) za iznajmljivanje ležajeva turistima i drugim licima, a isto tako ima onih objekata koji imaju 2-3-4-5 kreveta (ležajeva) više od predviđenih 15 i rijetko ko od njih iste prijavi. Mislim da je bolje i jednostavnije da se poveća broj prijavljenih kreveta (ležajeva) na jedno lice, sa dosadašnjih 15 na	DA	Prihvata se predlog da bude 30 ležajeva, u cilju minimiziranja usitnjavanja smještajnih kapaciteta da bi se jedinstvena građevinska cjelina mogla obuhvatiti sa manjim brojem rešenja i time veći broj smještajnih jedinica ulazi u legalne tokove (smanjenje sive ekonomije).

		recima 20 ili 30 kreveta (ležajeva), a ne da se isti dijele na članove domaćinstva, kao do sada. Kako je članom 116 stav 9 omogućeno nadležnom organu lokalne uprave da izdaje odobrenje o kategoriji objekta—kao sto je to i do sada bilo u važećem Zakonu o turizmu („Sl.list CG“, broj 61/10, 40/11, 53/11, 31/14). Mislim da bi to i sada trebalo ostati isto a ne da stranka u postupku sama sebi određuje—dodjeljuje kategoriju objekta i šalje je elektronskim putem nadležnom organu, jer time samo stvarate dodatne probleme (otežavate) nadležnoj inspekciji u ovom slučaju (po Nacrtu novog Zakona o turizmu) lokalnoj turističkoj inspekciji. Po nama stranka—lice u postupku, treba kao i do sada da predloži kategoriju svog objekta a nadležna komisija lokalne uprave o kategorizaciji ugostiteljskih objekata, stvarno utvrdi postojeću kategoriju objekta. Znači, kada stranka—lice u postupku preda uredno i tačno popunjenu prijavu sa propratnom dokumentacijom (po Nacrtu novog Zakona o turizmu), ujedno da preda i zahtjev za kategorizaciju navedenog objekta iz prijave. Time olakšavate rad nadležnom organu lokalne uprave, kao i lokalnoj	NE	Novi koncept kategorizacije u Izmjenama Zakona obuhvata “samo-kategorizaciju” objekta od strane pružaoca usluga, a nadležna inspekcija kontroliše njegov predlog za kategoriju i prateće check liste. Kategorije će važiti tri godine.
--	--	---	-----------------	--

			turističkoj inspekciji a i licu u postupku (vlasniku objekta). Kako je članom 108 stav 3 i članom 135 stav 4 tačka 3 (Nacrta novog Zakona o turizmu) predviđeno da se uz uredno i tačno popunjenu prijavu prilaže i ovjerena izjava o ispunjenosti minimalno—tehničkih uslova i uslova za kategoriju. Interesuje nas kakva je to izjava, ko je ovjerava i čemu ista služi, ako stranka—lice u postupku već posjeduje građevinsku dozvolu ili upotrebnu dozvolu ili Stručni nalaz o pregledu i ispitivanju elektro instalacija (tzv.Atest za struju) u kojim piše da navedeni objekat ispunjavaju minimalno—tehničke uslove.	Odgovor:	Izjava je sastavni dio sadržaja Prijave i ovjerava se potpisom ovlašćenog podnosioca, analogno višegodišnjem iskustvu u sektoru trgovine.
51.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 4 stav 1 tačka 32	Postojeća formulacija: Zajednički djelovi ugostiteljskog objekta čije smještajne jedinice mogu biti predmet pojedinačne prodaje (mješoviti hotel, mješoviti rizort) su sve površine, osim neto površina smještajnih jedinica. Komentar: Potrebno je podzakonskim aktom definisati koje površine čine sačinjava zajedničke djelove: Društveni dio (repcija, liftovi, banket sale, bazeni...) i ekonomskotehnički dio (kuhinja, vešeraj, tehničke prostorije, magacini...). Kod ugovora koje menadžment	DA	Sugestija se prihvata djelimično, što će biti bliže precizirano podzakonskim aktom.

			kompanije potpisuju sa vlasnicima rezidencijalnih jedinica o korišćenju zajedničkih prostorija veoma je važan društveni dio jer ga gosti koriste u skladu sa pravilima kuće.		
52.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 6 Stav 1 Tačka 26	Postojeća formulacija: Mješoviti hotel je poslovni objekat koji predstavlja jedinstvenu funkcionalnu cjelinu koju čine hotelske i rezidencijalne jedinice u jednom ili više objekata, sa najmanje četiri zvjezdice u Sjevernom i Središnjem regionu odnosno sa najmanje pet zvjezdica u Primorskom regionu i Glavnom gradu, koji se na tržištu plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod, i koji mora biti u funkciji 12 mjeseci godišnje; <u>Predlog:</u> Brisati „u Sjevernom i Središnjem regionu odnosno sa najmanje pet zvjezdica u Primorskom regionu i Glavnom gradu“, umanjuje sa kategorije 5* na 4* i umanjuje period od 12 mjeseci na 10 mjeseci i glasi: mješoviti hotel je poslovni objekat koji predstavlja jedinstvenu funkcionalnu cjelinu koju čine hotelske i rezidencijalne jedinice u jednom ili više objekata sa najmanje četiri zvjezdice koji se na tržištu plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod, i koji mora biti u funkciji minimum 10 mjeseci godišnje.	NE	Cilj je obezbijediti preduslove za ravnomjerniji razvoj na nivou CG, na način što će na Sjeveru i u Središnjem dijelu otvoriti veći broj hotela sa 4*, prije svega imajući u vidu dosadašnji stepen razvijenosti ovog dijela države sa aspekta turizma, dok se planiranjem hotela sa 5* na Primorju nastoji podići kvalitet ponude na tom području.

53.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 6 stav 1 tačka 27	Postojeća formulacija : Mješoviti rizort (mixed-use resort) predstavlja vrstu ugostiteljskog objekta na površini od najmanje 10ha a najviše 150ha, sa raznovrsnom strukturom sadržaja i ponude koju čine: minimum jedan hotel kategorije najmanje četiri zvjezdice u Sjevernom i Središnjem regionu odnosno sa najmanje pet zvjezdica u Primorskom regionu i Glavnom gradu, turistički apartmani, rezidencijalne vile, wellness centri, restorani, golf igrališta, marine, sportski tereni, skijališta, i/ili drugi sadržaji za komercijalne ponude, kojim upravlja jedan privredni subjekt - hotelski operator, i na tržištu se plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod i koji mora biti u funkciji 12 mjeseci godišnje; <u>Predlog :</u> Član 6, stav 1, tačka 27, brisati: „u Sjevernom i Središnjem regionu odnosno sa najmanje pet zvjezdica u Primorskom regionu i Glavnom gradu“ i umanjuje period od 12 mjeseci na 10 mjeseci i glasi: <i>„Mješoviti rizort (mixed-use resort) predstavlja vrstu ugostiteljskog objekta na površini od najmanje 10ha a najviše 150ha, sa raznovrsnom strukturom sadržaja i ponude koju čine: minimum jedan hotel kategorije najmanje četiri</i>	NE	Cilj je obezbijediti preduslove za ravnomjerniji razvoj na nivou CG, na način što će na Sjeveru i u Središnjem dijelu otvoriti veći broj hotela sa 4*, prije svega imajući u vidu dosadašnji stepen razvijenosti ovog dijela države sa aspekta turizma, dok se planiranjem hotela sa 5* na Primorju nastoji podići kvalitet ponude na tom području.
-----	--	---------------------------	---	----	---

			<i>zvjezdice, turistički apartmani, rezidencijalne vile, wellness centri, restorani, golf igrališta, marine, sportski tereni, skijališta, i/ili drugi</i> <i>sadržaji za komercijalne ponude, kojim upravlja jedan privredni subjekt - hotelski operator, i na tržištu se plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod i koji mora biti u funkciji 10 mjeseci godišnje.</i>		
54.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 6 stav 1 tačka 28	Postojeća formulacija: Upravljač(menadžment kompanija) je privredno društvo ili pravno lice koje upravlja i održava u cjelosti hotele i druge objekte kolektivnog smještaja; Predlog: Brisati "u cjelosti" pa sada glasi: „Upravljač(menadžment kompanija) je privredno društvo ili pravno lice koje upravlja i održava hotele i druge objekte kolektivnog smještaja“. Obrazloženje: Nosilac ugovornog posla je jedna menadžment kompanija, ali po podsektorima mogu postojati i drugi upravljači (menadžment kompanija može održavati i pojedine sektore (sektor hrane i pića, smještaj itd), a ne hotel u cjelosti (razlika između djelatnosti i titulara posla).	NE	Namjera je da upravljač, u cjelosti upravlja objektom, u cilju obezbjeđivanja njegove funkcionalne i jedinstvene cjeline na tržištu.

			Da li se predviđa pojedinim pravilnicima posebno licenciranje (što ne smatramo opravdanim) i pod kojim uslovima.	DA	Propisace se pravilnikom.
55.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 6 stav 1 tačka 29	Postojeća formulacija: Hotelski operator (operator) je privredni subjekt koji je nosilac međunarodnog i priznatog brenda shodno referentnim hotelskim listama. <u>Predlog:</u> Brisati „međunarodnog“ i glasi: <i>„hotelski operator (operator) je privredni subjekt koji je nosilac priznatog brenda shodno referentnim hotelskim listama“.</i> Obrazloženje: Država mora stvoriti poslovni ambijent sa jednakim uslovima za poslovanje i unapredjivanje nacionalnih i internacionalnih brendova. Na ovaj način se stvara monopol i nekonkurentnost tržišta. Ustavna je odredba da su svi privrednici jednaki pred zakonom pa bi bilo odlično i da je isti tretman	DA	Prihvata se sugesija.

			za sve privrednike ovim zakonom. ----- Ko utvrđuje referentnu listu i koji su kriterijumi?	----- DA	Ministarstvo na predlog Privredne komore.
56.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 6 stav 1 tačka 45	Postojeća formulacija: Veliki investicioni projekat je projekat čije početno ulaganje prelazi 50 miliona eura, obračunat po cijenama i deviznom kursu na dan dodjeljivanja pomoći; <u>Predlog: Dopuna: "u turizmu" I sada glasi:</u> <i>„Veliki investicioni projekat u turizmu je projekat čije početno ulaganje prelazi 50 miliona eura, obračunat po cijenama i deviznom kursu na dan dodjeljivanja pomoći“</i> Komentar: Stiče se utisak da se samo nove investicije tretiraju, a ne dosadašnje investicije i nosioci crnogorskog turizma, kao ni mala i srednja preduzeća. Trebalo bi animirati nove strane investicije ali svakako ne treba zaboraviti dosadašnje preduzetnike. ----- Zašto se ne animiraju manje investicije koji će zbog većeg broja projekata imati isti efekat?	DA -----	Prihvata se sugestija.
57.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 101 Stav 2	Postojeća formulacija: Smještajne jedinice u ugostiteljskim objektima iz stava 1 tačka 1 alineja 1 i 2 ovog člana mogu se otuđiti ili dati u dugoročan zakup, i to isključivo licu koje za upravljanje tim	NE	Dužina dugoročnog zakupa definisana je posebnim propisima?

			objektom ili dijelom objekta zaključi ugovor sa upravljačem. Komentar: Definirati stavku dugoročnog zakupa (2, 3, 4 godine - fiksni zakup) ili brisati stavku "dugoročnog zakupa".		
58.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 102	Postojeća formulacija: Smještajne jedinice u hotelu kapaciteta minimum 120 smještajnih jedinica u Primorskom regionu i Glavnom gradu, mogu biti predmet pojedinačne prodaje u cilju podizanja kategorije do nivoa od minimum pet zvjezdica, čime postaju rezidencijalne jedinice. (2) Smještajne jedinice u hotelu kapaciteta minimum 60 smještajnih jedinica u Središnjem i Sjevernom regionu, mogu biti predmet pojedinačne prodaje u cilju podizanja kategorije do nivoa od minimum četiri zvjezdice, čime postaju rezidencijalne jedinice. Predlog: Umanjiti broj smještajnih jedinica		Strategijom razvoja turizma do 2020 godine je planirano 110 000 hotelskih ležajeva? Nedostaju visokokvalitetni hotelski kapaciteti.
59.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 126 stav 1 tačka 6	Postojeća formulacija: Cjenovnike stavi na raspolaganje gostima u dovoljnom broju primjeraka (na svakom stolu i šanku). Predlog: Brisati (na svakom stolu i šanku) i glasi „ Cjenovnike stavi na raspolaganje gostima u dovoljnom broju primjeraka “.	Djelimično se prihvata.	Cjenovnike staviti na vidnom mjestu i u jednakom broju primjeraka koliko ima stolica.

60.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 126 stav 1 tačka 7	Postojeća formulacija: Izda gostu fiskalni račun za svaku pruženu ugostiteljsku uslugu, sa oznakom vrste, količine i cijene pruženih usluga, a kod pružanja usluga smještaja, navede u računu i iznos naplaćene boravišne takse, odnosno izda blok račun ovjeren od strane poreskog organa, ako nije PDV obveznik <u>Predlog/Inicijativa:</u> Mišljenja smo da osim ove obaveze za ugostitelje, odredbom treba predvidjeti da se račun može izdati i prilikom zaključenja usluge (usluga se smatra zaključenom po završetku njenog korišćenja), odnosno da se račun može izdati i u skladu sa zahtjevom gosta.	NE	Regulisano je posebnim propisom.
			Takođe, neophodno je predvidjeti i napojnicu za lica koja vrše uslugu - uvođenjem posebnog polja na fiskalnom računu u koji se naknadno, po želji gosta, na ukupan račun upisuje dodatna cifra kao nagrada za uslugu. Predviđanjem ovakve mogućnosti značajno bi se uticalo i na promociju zanimanja u ugostiteljstvu, koja su deficitarna i neatraktivna za mlade ljude iz Crne Gore.	NE	Regulisano je posebnim propisom.
61.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 138	Postojeće rješenje: Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu Seosko domaćinstvo, kao oblik pružanja ugostiteljskih i turističkih	NE	Konstatacija odredbe iz Zakona, a radi se o posebnoj vrsti ugostiteljskog objekta koja se bliže razrađuje podzakonskim aktom

			usluga zamišljeno je, a takva mu je i zakonska definicija, kao „porodično poljoprivredno domaćinstvo“ koje se, osim poljoprivredom, bavi i ugostiteljstvom i turističkim uslugama. Smatramo da Zakon pruža više mogućnosti i oblika za pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga, a sa njima i opasnost pretvaranja „seoskog domaćinstva“ u masovni turizam, koji nudi sve i previše, a manje toplinu, intimu i autentičnost života kakvim s nekad živjelo, uz domaću hranu i piće, a štojeste svrha i prepoznatljivost. Postoji realna bojazan da vremenom, ovakva ponuda, ne bi doprinosila kvalitetu. Držimo da je pružanje ugostiteljskih usluga u seoskom domaćinstvu za 50 gostiju istvremeno više nego dovoljno i da se povećanjem broja usluga, kao i broja gostiju, omogućava da se pod pojmom seoskog domaćinstva pružaju ugostiteljske usluge koje imaju dimenzije preduzetništva većih razmjera, a za što smo sigurni da nije u skladu sa samom idejom takvih usluga, kao ni sa realnim mogućnostima. Isto tako, ukazujemo na nemjerljivost pojma "pretežno" pa samim time i na diskreciono pravo tijela koje obavlja nadzor da samo	DA	Prihvata se, podzakonskim aktom će se urediti, uz prethodnu saglasnost Ministarstva poljoprivrede.
--	--	--	---	-----------	---

			određuje od slučaja do slučaja, pa i različito koliko to količinski iznosi za pojedino seosko domaćinstvo. Mišljenja smo da bi trebalo izbjegavati takve odrednice, odnosno da bi podzakonskim aktom trebalo tačno navesti koja je to količina hrane i pića koja se mora pripremati i usluživati u okviru seoskog domaćinstva iz vlastite proizvodnje. Od presudne je važnosti i definicija gost-izletnik.	DA	Djelimično se prihvata, u značenju izraza definisaće se pojam “izletnik”. <i>„IZLETNIK je svaka osoba koja privremeno napušta domicilno mjesto boravka i koja u nekoj turističkoj destinaciji ne boravi duže od 24 sata“.</i>
62.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 156 stav 6	Postojeća formulacija: Zona se osniva na zemljištu koje je u državnoj svojini. <u>Predlog: Dopuniti sa “ ili privatnoj svojini” i glasi:</u> <i>„Zona se osniva na zemljištu koje je u državnoj ili privatnoj svojini“.</i> Obrazloženje: Predvidjeti mogućnost stvaranja zona i na zemljištu koje je u privatnoj svojini ako je to javni interes. U suprotnom (samo na državnoj svojini) slučaju pravna i fizička lica na državnoj zemlji će imati javna sredstva i sve mehanizme da u biznisu budu ispred ostalih.	DA	

63.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 157	Postojeća formulacija : 1) privredni subjekt koji je u funkciji najmanje 6 mjeseci godišnje, od dobijanja prvog odobrenja za rad, u periodu od 10 godina, oslobođen je : - plaćanja PDV na sve usluge u ugostiteljstvu; - plaćanja svih poreza, prireza i doprinosa na lični dohodak; (na zarade/ lična primanja); - plaćanja poreza na imovinu; - plaćanja poreza na dobit ostvarenu na teritoriji zone; 2) privredni subjekt koji obavlja djelatnost u hotelu i sličnom objektu i u funkciji je najmanje 6 mjeseci godišnje, od dobijanja prvog odobrenja za rad, ima pravo na: - zakup zemljišta na period do 30 godina bez nadoknade; - grant u iznosu od 17% stvarno utrošenih sredstava, nakon isteka prve godine poslovanja, s tim da korisnik granta mora da obezbjedi finansijski doprinos u najmanjoj vrednosti 25% od stvarnih troškova izgradnje objekata u okviru zone i - državne benefite i iz drugih izvora s tim da kumulativan iznos benefita ne može biti veći od 50% od ukupnih stvarnih troškova izgradnje. Komentar: Državni podsticaji koji		Cilj je da se smanje fiskalna opterećenja za postojeće hotele. Turističke zone je moguće osnovati u slabo ili nedovoljno razvijenim područjima.
-----	--	----------	--	--	--

			su predviđeni članom 157 u potpunosti dovode u neravnopravan položaj postojeće hotele koji čine okosnicu razvoja crnogorskog turizma. Podsticajne mjere su neophodne ali smatramo da je neophodno da se vodi računa i o postojećim objektima koji svoje obaveze izmiruju u potpunosti. Ovo rješenje će u praksi da dovede do nelojalne konkurencije u kojoj postojeći objekti, realno nemaju izgleda za opstanak i tržišnu utakmicu. Sa ovakvim olakšicama, problemi će se javiti kako u zadržavanju radne snage koja je već zaposlena, jer će novi hoteli moći da ponude mnogo bolje uslove, tako i u cjenovnoj politici i uslugama koje će nuditi. Pritom olakšice se predviđaju za hotele koji su u funkciji najmanje 6 mjeseci godišnje, od dobijanja prvog odobrenja za rad, u periodu od 10 godina i nisu usaglašene sa definicijom mješovitig hotela i mixed-use resortom koji imaju obavezu da rade 12 mjeseci.		
64.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam		XXVIII. KAZNENE ODREDBE Komentar: Kaznene odredbe je potrebno usaglasiti sa veličinom objekta odnosno preduzeća. Nije usaglašena kaznena politika ako je kazna ista npr. i za hotel od 28 soba i hotel od 180 soba (iako je isti prekršaj). Nije isto opterećenje za različita po veličini privredna društva. U ovom	NE	Kazne se određuju u okviru Zakona o prekršajima i sa njim se usaglašavaju.

			dijelu postoji potreba za definisanjem kroz kategorizaciju: malih, srednjih (nova kategorija), velikih hotela a onda u skladu sa njima usaglasiti kaznenu politiku. Trenutno je hotel od 26 soba - veliki hotel.		
65.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 172 stav 1 tačka 7	Postojeća formulacija: Uslužuje alkoholna pića gostu mlađem od 18 godina ili ne istakne na vidnom mjestu oznaku o zabrani usluživanja, odnosno konzumiranja alkoholnih pića licima mlađim od 18 Predlog: Potrebno je razdvojiti odgovornost ugostitelja kao vlasnika objekta koji podliježe kaznenoj odredbi u slučaju konzumiranja ili usluživanja. Ugostitelj ne treba da bude odgovoran u slučaju konzumacije, ako nije izvršio uslugu. Takođe je potrebna izmjena i/ili dopuna Zakona s ciljem da se sankcioniše i osoba mlađa od 18 godina, kao i njen zakonski staratelj, ukoliko konzumira alkoholna pića u ugostiteljskom objektu.	NE	Zabranjeno je konzumiranje alkoholnih pića gostima mlađim od 18 godina.
				NE	Za lica mlađa od 18 godina vodi se poseban postupak shodno Zakonu o prekršajima
66.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 175	Postojeća formulacija: Privredna društva, pravna lica, preduzetnici i fizička lica koji obavljaju turističku i ugostiteljsku djelatnost dužni su da svoje poslovanje usklade sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog	NE	Definisano čl. 178, st. 2.

			zakona. Predlog: za hotele koji su do donošenja zakona imali rješenje kao KONDO hoteli, predvideti mogućnost kategorizacije u mixed-use hotel.		
67.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam	Član 126 stav 19	U članu 126, stav 19, se predviđa se kao obaveza postavka limitatora od strane privrednog društva, pravnog lica ili preduzetnika. Predlažemo odlaganje roka primjene ili izuzimanje hotelijera jer tehnička rješenja su trenutno nepoznata, a investicije nepotrebne.	NE	Svi subjekti privređivanja posluju pod istim, zakonom propisanim uslovima.
68.	Unija poslodavaca Anita Mitrović Milić Potpredsjednica za turizam		Inicijativa / komentar Predlažemo da se u Zakonu definiše propisana udaljenost postavljanja pokretnih ili montažnih ugostiteljskih objekata (kiosku, kontejner, nepokretno i priključno vozilo, šator, kolica i slično) od postojećeg ugostiteljskog objekta u trajnoj građevini, ili posebne tehničke uslove. Ovakvi objekti su nelojalna konkurencija objektima koji se nalaze u čvrstim građevinama a u koja su uložena znatna sredstva. U ovakvim objektima često nudi restoranska ponuda iako za takvu ponudu nemaju potrebne minimalne tehničke uslove, (HACCP, jelovnike i karte pića, sanitarne prostorije itd).	DA	U skladu sa iskustvom iz Hrvatske, uz prilagođavanje uslovima u Crnoj Gori
			Prijedlog / inicijativa / komentar	NE	Postoji mogućnost produženja

			Mogućnost konzumacije nakon završetka radnog vremena Kako bi se izbjegla kažnjavanja ili nenamjerna prekoračenja radnog vremena želimo inicirati dopunu postojećeg člana na način da se gostima omogući da „nesmetano“ konzumiraju plaćenu uslugu nakon služenog završetka radnog vremena. Takva odredba isključila bi mogućnost usluživanja i posluživanja, već konzumaciju isključivo ranije naplaćene usluge prije završetka radnog vremena. U praksi bi takva odredba omogućila ugostiteljima da gosti na normalan i kulturn način mogu završiti sa svojom naručenom i plaćenom uslugom i nakon završetka radnog vremena		radnog vremena u skladu sa posebnim propisima.
69.	CRNA GORA OPŠTINA NIKŠIĆ Sekretarijat za finansije, razvoj i preduzetništvo S E K R E T A R Đoko Krivokapić, dipl. ec	Član 6 tačka 23	- U članu 6 tačka 23 odredba „poslovni objekat je objekat koji je u katastru nepokretnosti upisan kao objekat sa namjenom obavljanja ugostiteljske djelatnosti“ je neprimjenljiva u praksi iz razloga što su objekti u kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost upisani samo kao poslovni i isti nemaju upisanu namjenu, tako da bi ova odredba značila preregistraciju svih objekata u katastru, a s obzirom na činjenicu da se često mijenja namjena poslovnih objekata, ponovna uknjižba značilo bi	DA	Prihvata se, brisaće se dio “ koji je u katastru nepokretnosti upisan kao objekat sa namjenom obavljanja ugostiteljske djelatnosti“, i dovoljno je da stoji „poslovni objekat“ .

			stvaranje novih biznis barijera. U opštini Nikšić objekti u kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost upisani su kao poslovni objekti a ne „kao objekti sa namjenom obavljanja ugostiteljske djelatnosti“. Ova odredba je u suprotnosti i sa članom 100 kojim je propisano „ugostiteljska djelatnost može se obavljati u ugostiteljskom objektu, odnosno u poslovnom objektu, prostoriji i na prostoru, gdje se pretežno obavlja druga djelatnost, ako su za obavljanje ugostiteljske djelatnosti ispunjeni uslovi propisani ovim Zakonom“.	DA	Obratiti pažnju na čl. 100!
70.	CRNA GORA OPŠTINA NIKŠIĆ Sekretarijat za finansije, razvoj i preduzetništvo S E K R E T A R Đoko Krivokapić, dipl. ec c.	Član 101 tačka 8	U članu 101 tačka 8 odredba „ugostiteljski objekat iz stava 1 ovog člana kategorišu se u skladu sa članom 117 ovog Zakona“ je nejasna iz razloga što su stavom 1 propisani samo objekti kolektivnog smještaja, pa je nejasno koji se ugostiteljski objekti sve kategorišu.	DA	Prihvata se i preciziraće se koja vrsta objekata se kategoriše i koji je organ nadležan za kategorizaciju.
71.	CRNA GORA OPŠTINA NIKŠIĆ Sekretarijat za finansije, razvoj i preduzetništvo S E K R E T A R Đoko	Član 107 stav 2	članom 107 stav 2 propisani su dokazi koji se podnose uz zahtjev za obavljanje ugostiteljske djelatnosti a kako je članom 110 propisano da za obavljanje ugostiteljske djelatnosti ugostiteljski objekti moraju ispunjavati minimalno tehničke uslove u pogledu prostora, uređaja	DA	Prihvata se, izvršiće se usklađivanje.

	Krivokapić,dipl.ec c.		i opreme, zaštite od buke i standarde pristupačnosti objekata lica sa invaliditetom, to je neophodno član 107 stav 2 dopuniti sa dokazima iz člana 110 jer su ovi dokazi u članu 110 obavezujući – moraju.		
72.	CRNA GORA OPŠTINA NIKŠIĆ Sekretariat za finansije,razvoj i preduzetništvo S E K R E T A R Đoko Krivokapić,dipl.ec c.	Član 108	Član 108 tačka 1 odredba „ako Zakonom nije drukčije propisano, privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice je dužno da o početku obavljanja ugostiteljske djelatnosti podnese prijavu nadležnom opštinskom organu Uprave nadležnom za poslove privrede...” je neprecizna jer se ne zna na koju ugostiteljsku djelatnost se misli te je treba precizirati da li se misli na djelatnosti iznajmljivanja apartmana ili pak za sve ugostiteljske objekte. -član 108 tačka 3 alineja 2 odredba „ovjerena izjava o ispunjenosti propisanih minimalno-tehničkih uslova i uslova za kategoriju“ je nejasna iz razloga što nije precizirano ko ovjerava izjavu o ispunjenosti minimalno tehničkih uslova kao i uslova za kategoriju – ko utvrđuje kategoriju. -član 108 tačka 3 alineja 4 „atest za struju odnosno izvještaj o ispitivanju elektro-instalacija ukoliko nema građevinsku ili upotrebnu dozvolu“ Ova odredba	NE DA DA	Definicija je uopštena, a preciziraće se u posebnim materijalnim odredbama koje za početak rada pojedinih vrsta objekata podliježu prijavi za obavljanje djelatnosti pružanja ugostiteljskih usluga u domaćinstvu (čl. 135) i u seoskom domaćinstvu (čl. 138, st. 4). Preciziraće se analogno propisima o trgovini. Preciziraće se u cilju pojednostavljenja procedure i sigurnosti korisnika usluga.

			je neprecizna jer objekti koji nemaju građevinsku ili upotrebnu dozvolu spadaju u nelegalno sagrađene objekte pa je neophodno precizirati u kakvim objektima je moguće obavljati ugostiteljsku djelatnost ako su nelegalno sagrađeni.		
73.	CRNA GORA OPŠTINA NIKŠIĆ Sekretarijat za finansije,razvoj i preduzetništvo S E K R E T A R Đoko Krivokapić,dipl.ec c.	Član 109 stav 1 tačka 2	Član 109 stav 1 tačka 2 „uvjerenje sadrži naziv, vrstu i kategoriju objekta u kome se usluga pruža“ Ova odredba je nejasna iz razloga što nije definisano ko utvrđuje kategoriju ili se pak misli samo na kategoriju koju navede davalac usluga.	NE	Definicija je uopštena, a preciznije data kod konkretne vrste ugostiteljskog objekta (usluge u domaćinstvu i usluge u seoskom domaćinstvu).
74.	CRNA GORA OPŠTINA NIKŠIĆ Sekretarijat za finansije,razvoj i preduzetništvo S E K R E T A R Đoko Krivokapić,dipl.ec c	član 110 tačka 1	Član 110 tačka 1 „objekti moraju ispunjavati minimalno tehničke uslove u pogledu prostora uređaja i opreme, zaštite od buke i standarde pristupačnosti objekata osobama sa invaliditetom“. Ova odredba je nejasna i neprecizna iz razloga što se ne može zaključiti na koje objekte se odnosi (da li samo na objekte tipa noćni klubovi ili na sve) i ko izdaje dokaze o ispunjenosti standarda za ove uslove (zaštita od buke i standardi za pristupačnost objekata lica sa invaliditetom).	NE	Misli se na sve vrste objekata.

75.	CRNA GORA OPŠTINA NIKŠIĆ Sekretarijat za finansije, razvoj i preduzetništvo S E K R E T A R Đoko Krivokapić, dipl. ec c.	Član 112 tačka 2	član 112 tačka 2 „upotreba akustičkih uređaja dozvoljena je do 03,00 časa, bez upotrebe električnih uređaja za pojačavanje zvuka, uz saglasnost nadležnog organa lokalne uprave“. Ovu odredbu treba precizirati na koji vremenski period – jedan ili više dana uz ispunjavanje određenih uslova – na lokacijama izvan užeg dijela grada, ugostiteljskih objekata koji se ne nalaze u stambenoj zgradi i drugi kriterijumi koji su opredjeljujući za davanje saglasnosti od strane lokalne uprave.	DA	Djelimično se prihvata i preciznije će se odrediti upotreba u stambenim zgradama.
76.	CRNA GORA OPŠTINA NIKŠIĆ Sekretarijat za finansije, razvoj i preduzetništvo S E K R E T A R Đoko Krivokapić, dipl. ec c.	Član 135 i 136	Odredbe članova 135 i 136 su nejasne, nepotpune i neusaglašene iz razloga što je članom 135 tačka 1 propisano da lica koja obavljaju djelatnost pružanja usluga smještaja dužna su da o početku obavljanja djelatnosti podnesu prijavu, tačkom 2 da o prijavi djelatnosti nadležni organ izdaje uvjerenje a tačkom 6 propisano da privremeno odobrenje za obavljanje navedene djelatnosti se izdaje do donošenja prostorno planske dokumentacije dok je članom 136 tačka 2 propisano da o prestanku obavljanja djelatnosti pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu nadležni organ lokalne uprave donosi rješenje, koje je dužan da bez odlaganja dostavi organu lokalne uprave	DA	Uskladiće se

			nadležnom za poslove poreza, nadležnoj inspekciji i Ministarstvu radi upisa u Ctr. Iz navedenih odredbi proizilazi da je neophodno usaglasiti akt kojim se počinje kao i prestaje obavljanje djelatnosti – pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu (prijava ili odobrenje) kao i da se utvrđeni akt o početku kao i o prestanku dostavlja svim nadležnim ustanovama a ne samo rješenje o prestanku obavljanja djelatnosti.		
77.	CRNA GORA OPŠTINA NIKŠIĆ Sekretariat za finansije,razvoj i preduzetništvo S E K R E T A R Đoko Krivokapić,dipl.ec c.	Član 140 tačka 2	član 140 tačka 2 „ ukoliko se traži kategorija veća od tri zvjezdice postupak kategorizacije sprovodi nadležni organ lokalne uprave i odlučuje o kategoriji u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva“. Ova odredba je takođe nejasna jer nije precizirana da li se donosi rješenje ili pak neki drugi akt a sve ovo proizilazi iz nejasnoća članova 135 i 136.	NE	Podrazumijeva donošenje rešenja, jer odlučivanje organa u skladu sa novim ZUP-om je u formi rešenja kao upravnog akta.
78.	CRNA GORA OPŠTINA NIKŠIĆ Sekretariat za finansije,razvoj i preduzetništvo S E K R E T A R Đoko Krivokapić,dipl.ec	Član 143	član 143 tačka 4 „na postupak izdavanja odobrenja za pružanje usluga iz stava 3 shodno se primjenjuju odredbe člana 135 i 136 ovog Zakona“ Ova odredba je neprihvatljiva jer je neusklađenja sa članom 135 kojim je propisano podnošenje prijave i izdavanje uvjerenja, pa su navedene odredbe članova u neposrednoj suprotnosti.	DA	Uskladiće se.

79.	Prijestonica Cetinje Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj v.d sekretar Zoran Jovičević	Član 95	U članu 95 stav 6 iza riječi „uprave“ dodati riječi „prema mjestu obavljanja djelatnosti“. Takođe bi trebalo navesti na čin prestanka pružanja usluga iz ovog člana.	DA	Prihvata se sugestija.
80.	Prijestonica Cetinje Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj v.d sekretar Zoran Jovičević	Član 132 stav 3	U članu 132 stav 3 smatramo da bi trebalo dodati da se članom porodičnog domaćinstva smatraju i „braća i sestre“.	DA	Prihvata se sugestija.
81.	CRNA GORA OPSTINA TIVAT Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj Sekretar Rajka Jovičević	Član 6	Da se u članu 6 tačka 23 izbriše dio teksta „, sa namjenom obavljanja ugostiteljske djelatnosti*“. Ovo iz razloga što su, gotovo svi, poslovnih objekti kao takvi upisani u katastru nepokretnosti bez namjene, pa bi uvođenje ove odredbe predstavljalo biznis barijeru, jer bi vlasnik poslovnog prostora morao, prvo da izvrši prenamjenu istoga kod nadležnog organa za uređenje prostora, pa tek onda da izvrši promjenu upisa u katastar nepokretnosti. Poznato vam je da je postupak pred nadležnim organom dug, skup i stranke često doći u situaciju da moraju čekati i po nekoliko mjeseci da se ti postupci završe. Osim toga većina prostora već godinama rade kao ugostiteljski, nalaze se u poslovno stambenim kompleksima za koje izdata	DA	Prihvata se, briše se dio „ koji je u katastru nepokretnosti upisan kao objekat sa namjenom obavljanja ugostiteljske djelatnosti“, i dovoljno je da stoji „poslovni objekat“ .

			upotrebna dozvola, a samo se mijenjaju zakupci ili vlasnici, pa ie primjenom ove nove odredbe stranku trebati uputiti na prenamjenu prostora, te upis istoga u katastar nepokretnosti, pa tek onda 6e opštinski organ mogli izdati odobrenje. Smatramo da je suvišna ta odredba i iz razloga što se i u dosadašnjim zakonima stajalo da se djelatnost obavlja u poslovnom objektu, koji kao takav mora biti upisan u listu nepokretnosti, a nadležni organ u postupku utvrđivanja ispunjenosti minimalno tehničkih uslova utvrđuje ispunjenost istih za obavljanje ugostiteljske djelatnosti. Uvodjenjem ove odredbe otežao bi se i produžio postupak izdavanje odobrenja za rad, pa će biti nemoguće zahtjev stranke riješiti u zakonskom roku.		
82.	CRNA GORA OPSTINA TIVAT Sekretarijat zafinansije i ekonomski razvoj Sekretar Rajka Jovičević	Član 111	Član 111- Smatramo da je suvišna odredba da ugostiteljski objekat ima zvučnu izolaciju, kada je alinejom 3 propisano „da na uređaju preko kojega se emituje muzika ima instaliran limitator jačine zvuka" Ovo iz razloga što je, gotovo, nemoguće dobiti izvještaj o posjedovanju zvučne izolacije od strane ovlaštene institucije, a uvođenjem obaveze postavljanja limitatora nivo buke će se svesti na granice propisane posebnim propisom, čime će se onemogućiti stvaranje buke unutar i van poslovne prostorije.	NE	To je samo jedna od mjera.

83.	CRNA GORA OPSTINA TIVAT Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj Sekretar Rajka Jovičević	Sugestija u vezi iznajmljiva nja plažnog mobilijara	Iako je Zakonom precizno propisano što se smatra turističkim uslugama na kupalištu u praksi se susriječemo sa iznajmljivanjem plažnog mobilijara na bazenu, te zahtjevima za izdavanje odobrenja za pružanje tih usluga. Naime, turistička inspekcija upućuje stranke kod nadležnog opštinskog organa da izda odobrenje za rad, međutim isto nije regulisano Zakonom, pa se ne može izdati takvo odobrenje, a inspekcija izriče vrlo visoke kazne za obavljanje djelatnosti bez odobrenja za rad.	DA	Pod uslovom da "bazen" u Zakon unesemo kao vrstu objekta za turističke usluge na kupalištima, u suprotnom se smatra "komunalnim objektom" i ne podliježe odredbama Zakona o turizmu.
84.	CRNA GORA OPSTINA TIVAT Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj Sekretar Rajka Jovičević	Član 140	Poučeni dosadašnjim iskustvom Komisije za standardizaciju i kategorizaciju ugostiteljskih objekata, smatramo da je ovakav proces „samo-kategorizacije" biti veoma neefikasan i da će stvoriti veliki problem prilikom ispunjavanja navedenih ček lista. Uzimajući u obzir starosnu strukturu i brojne druge elemente pružaoca usluga smještaja, stanovišta smo da jedino kvalitetno i efikasno ovaj proces može vršiti nadležna komisija. Primjenom ovog člana dodatno bi opteretili nadležni organ brojnim zahtjevima za pomoć oko popunjavanja već pomenutih ček listi, te takode smatramo da bi veliki broj istih bio nepravilno popunjen i neralno ocijenjen.	NE	Riječ je o novom konceptu kategorizacije.

85.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turisticke agencije Božidar Vujičić	Član 6	Član 6 tačka 2 Turistička agencija – organizator je turistička agencija koja organizuje turistički paket aranžman, izlet i drugu uslugu iz člana 15 ovog nacrta zakona.	DA	Prihvata se sugestija.
			Član 6 nova tačka 2a Turistička agencija – posrednik je agencija koja prodaje ili kupuje turistički paket aranžman, izlet ili drugu uslugu iz člana 15 ovog nacrta zakona.	DA	Prihvata se sugestija.
			Član 6 tačka 23 Poslovni objekat je objekat trajnog ili privremenog karaktera (objekat predviđen Planom privremenih objekata) koji ispunjava minimalno-tehnicke uslove za obavljanja turističkih usluga.	DA	Prihvata se sugestija.
86.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turisticke agencije Božidar Vujičić	Član 14	Član 14 tačka 1 Turistička agencija je privredno društvo, preduzetnik, drugo pravno lice ili ogranak stranog pravnog lica koje obavlja djelatnost turističkih agencija pod uslovima propisanim ovim zakonom, kome je u centralnom registru privrednih subjekata upisana djelatnost turistička agencija.	Djelimično se prihvata	Zakonom o privrednim društvima definisani su svi oblici privrednog društva, i predložena odredba podrazumijeva sve oblike.
87.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turisticke agencije Božidar Vujičić	Član 16	Član 16 zadnji stav Turistička agencija mora biti u funkciji 12 mjeseci, ekspoziture matične turističke agencije mogu biti u funkciji i manje od 12 mjeseci tokom godine (zavisno od potrebe na tržištu).	DA	Prihvata se za ekspozituru...uz dopunu da se u rješenju za ekspozituru odredi period rada.

88.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turisticke agencije Božidar Vujičić	Član 20	Član 20 tacka 2 Licencu za obavljanje djelatnosti turističke agencije, na zahtjev lica iz stava 1 ovog člana, izdaje Ministarstvo rješenjem, koje traje dok vazi jemstvo odnosno dok se ne steknu uslovi iz clana 26 nacrtu ovog zakona ili do podnošenja zahtjeva za prestanak vazenja resenja od strane imaooca licence.	NE	Jer su uslovi za prestanak vazenja licence i njeno oduzimanje precizirani u čl. 25 i 26.
89.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turisticke agencije Božidar Vujičić	Član 23	Član 23 tacka 3 briše se.	NE	Svako treba da plati visinu jemstva u skladu sa poslovanjem iz prethodne godine, s tim da je minimum iznosa garancije 15,000eura
90.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turisticke agencije Božidar Vujičić	Član 32	Član 32 tacka 2 briše se kao suvišna.	NE	Zbog zaštite korisnika usluge.
91.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turisticke agencije Božidar Vujičić	Član 34	Član 34 tačka 2 Poslije riječi turistička agencija dodaju se sledeće riječi: organizator paket-aranzmana.	NE	Obaveza i odgovornost je kod obje vrste agencija.
			Član 34 tačka 3 Turistička agencija organizator izleta dužna je izdati putniku potvrdu o putovanju, koja obuhvata sve elemente ugovora u skladu sa ovim zakonom.	NE	U skladu je sa Direktivom 314
92.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turisticke agencije Božidar Vujičić	Član 35	Član 35 tačka 1 Poslije riječi program briše se riječ putovanja a dodaju riječi paket-aranzmana.	NE	U skladu je sa Direktivom 314
			Član 35 tačka 2 Poslije riječi ugovora o putovanju	NE	U skladu je sa Direktivom 314

			brise se veznik i i dodaje veznik ili. Član 35 tačka 3 Poslije riječi programa putovanja brise se veznik i i dodaje veznik ili. Član 35 tačka 4 Poslije rijeci ugovora o putovanju brise se veznik i i dodaje veznik ili.	NE NE	U skladu je sa Direktivom 314 U skladu je sa Direktivom 314
93.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turisticke agencije Božidar Vujičić	Član 38	Član 38 tačka 1 Poslije riječi prije sklapanja ugovora dodaje se ili izdavanja potvrde.	NE	U skladu je sa Direktivom 314
94.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turisticke agencije Božidar Vujičić	Član 46	Član 46 tačka 1 Poslije riječi djelimičnog neispunjavanja ugovora dodaju se riječi ili potvrde o putovanju. Član 46 tačka 1 alineja prva Poslije riječi izvršenju ugovora dodaju se riječi ili potvrde o putovanju. Član 46 tačka 4 Poslije rijeci odredbe ugovora dodaju se riječi ili potvrde o putovanju. Član 46 tačka 7 Poslije riječi u skladu sa ugovorom dodaju se riječi ili potvrde o putovanju.	NE	U skladu je sa Direktivom 314
95.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turisticke agencije Božidar Vujičić	Član 47	Član 47 tačka 1 Poslije riječi usluge iz ugovora dodaju se riječi ili potvrde o putovanju. Član 47 tacka 1	NE	U skladu je sa Direktivom 314

			Poslije riječi eksplicitno sadržana u ugovoru dodaju se riječi ili povrde o putovanju. Član 47 tačka 3 Poslije riječi usluga utvrđenih u ugovoru dodaju se riječi ili potvrdi.		
96.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turističke agencije Božidar Vujičić	Član 70	Član 70 nova tačka 8 Zabranjuje se pružanje ugostiteljskih usluga (pripremanje i posluživanje hrane i pića) na kupalištima.	NE	Definiše se Planom privremenih objekata.
97.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turističke agencije Božidar Vujičić	Član 75	Član 75 stav 4 Umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi „maksimalno 5 metara udaljenosti od mjesta priveza plovnog objekta“	NE	Ulazi se u problem lokacije
98.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turističke agencije Božidar Vujičić	Član 131	Član 131 stav 2 Iza riječi „ovog člana je objekat“ dodaju se riječi: „ na kopnu, moru, jezeru i rijeci“.	NE	O tome odlučuje nadležni organ lokalne uprave
99.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turističke agencije Božidar Vujičić	Član 142	Član 142 stav 2 Dodaje se nova alineja „Usluge iz stava 1 ovog člana smiju se pružati na privezištima“.	DA/NE	Zakon o lukama
100.	Nevladino udruženje CTA Crnogorske turističke agencije Božidar Vujičić	Član 168	Član 168 tačka 8 Poslije riječi „ne zaključi ugovor“ dodaju se riječi „o paket aranžmanu“. Član 168 tačka 9 Poslije riječi „ne zaključi ugovor“ dodaju se riječi „o paket aranžmanu“. Član 168 tačka 29	NE DA / NE	U skladu je sa Direktivom 314 Provjeriti da li je član Zakona o

			Poslije riječi „suprotno ovom zakonu“ stavlja se tačka i brišu riječi „ili posebnim propisima kojima se uređuju uslovi uređenja i način korišćenja kupališta.		morskom dobru, na osnovu kojeg je donešen Pravilnik, sankcionisan ili ne..
101.	Američka privredna komora u Crnoj Gori	Član 1	Predmet Član 1 Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja turističke i ugostiteljske djelatnosti, usklađivanje pružanja usluga u turizmu i ugostiteljstvu sa zahtjevima tržišta i podizanja nivoa konkurentnosti Crne Gore kao turističke destinacije, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje tih djelatnosti.	NE	U nacrtu Zakona definisati Cilj Zakona.
102.	Američka privredna komora u Crnoj Gori	Član 4	Član 4 "uređenja odnosa iz oblasti turizma zasniva se na načelu obezbjeđivanja jedinstvene, javne i elektronske evidencije registrovanih i evidentiranih podataka iz oblasti turizma i ugostiteljstva i elektronske razmjene podataka" Prijedlog: U članu 4, dodaje se novi stav koji glasi: "Hoteli koji već rade elektronsku prijavu i evidenciju gostiju i koji su povezani sa bazom podataka MUP-a CG, nijesu u obavezi ručnog vođenja istog."	NE	Član je uopšteno definisan za sve ugostiteljske objekte (JETP).

103.	Američka privredna komora u Crnoj Gori	Član 6	Član 6, stav 24 "hotel je objekat za pružanje usluge smještaja i usluga pripremanja i usluživanja hrane i pića i napitaka po pravilu sa minimalnim kapacitetom od sedam smještajnih jedinica za noćenje, recepcijom i holom hotela i javnim restoranom sa kuhinjom, čije smještajne jedinice (posebni djelovi) ne mogu biti predmet posebne/pojedinačne prodaje" Prijedlog: Člana 6, nastavlja se dalje: "zbog čega predstavlja posebno privilegovanu kategoriju, i kao takav objekat je iznad kategorizacije grupa hoteli (boutique hotel, condohotel, aparthotel, garni hotel, hostel)" ukoliko ukupni kapaciteti prelaze 250 smještajnih jedinica. Član 6, stav 9 "turistička infrastruktura su kupališta i plaže..." Član 6, stav 10 "turistička suprastruktura su galerije, izložbeni, kongresni, zabavni objekti i drugi objekti..." Prijedlog: U članu 6, u okviru tačke 14 dodati novi stav: "Objekti iz kategorizacije hoteli/resort-i kapaciteta preko 250 smještajnih jedinica koji se	NE NE NE NE	NE – jer bi se napravila diskriminacija Postojeća definicija u Zakonu je sveobuhvatna. Postojeća definicija u Zakonu je sveobuhvatna. Radilo bi se o diskriminaciji.
------	---	--------	--	---	--

		nalaze u turističkoj razvojnoj zoni, imaju prednost u korišćenju turističke infrastrukture i suprastrukture, bez obzira na kategorizaciju " PREDLOG: dodatu na kraju čl. 6 stav 26: "... , sa obaveznim izdavanjem hotelskih jedinica i opcionim izdavanjem rezidencijalnih jedinica." 26) mješoviti hotel je poslovni objekat koji predstavlja jedinstvenu funkcionalnu cjelinu koju čine hotelske i rezidencijalne jedinice u jednom ili više objekata, sa najmanje četiri zvjezdice u Sjevernom i Središnjem regionu odnosno sa najmanje pet zvjezdica u Primorskom regionu i Glavnom gradu, koji se na tržištu plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod, i koji mora biti u funkciji 12 mjeseci godišnje, sa obaveznim izdavanjem hotelskih jedinica i opcionim izdavanjem rezidencijalnih jedinica. PREDLOG: Stav 27 definisati na sljedeći način: 27) mješoviti rizort (mixed-use resort) predstavlja vrstu turističkog naselja na površini od najmanje 10ha a najviše 150ha, sa	NE NE	U izrazima teksta Nacrta zakona definisan je pojam opciono izdavanje i obavezno izdavanje. U članu 102 stav 9 definisano je da sve smještajne jedinice predstavljaju jedinstvenu cjelinu u smislu poslovanja, upravljanja i održavanja, pa time nema opcionog izdavanja. Modifikacija teksta slično definiciji integrisanog hotela... unijeti u tekst definicije "posebno razvrstani i kategorisani"..
--	--	--	---------------------------------	--

			raznovrsnom strukturom sadržaja i ponude koju čine: minimum jedan mjesoviti hotel kategorije najmanje četiri zvjezdice u Sjevernom i Središnjem regionu odnosno sa najmanje pet zvjezdica u Primorskom regionu i Glavnom gradu, turistički apartmani, rezidencijalne vile, wellness centri, restorani, golf igrališta, marine, sportski tereni, skijališta, i/ili drugi sadržaji za komercijalne ponude, kojim upravljaju povezani privredni subjekti , i na tržištu se plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod i koji mora biti u funkciji 12 mjeseci godišnje. ----- PREDLOG: Ukloniti riječ „upravlja“ iz stava 28, tako da glasi: 28) upravljač (menadžment kompanija) je privredno društvo ili pravno lice koje održava u cjelosti hotele i druge objekte kolektivnog smještaja. ----- PREDLOG: Dodati „koji upravlja hotelima“ na kraju stava 29 tako da glasi: 29) hotelski operator (operator) je privredni subjekt koji je nosilac međunarodnog priznatog brenda, shodno referentnim hotelskim listama, koji upravlja hotelima.	----- NE -----	----- Namjera je da upravljač u cjelosti upravlja hotelom radi obezbjedjenja jedinstvene upotrebe.
--	--	--	--	-------------------------------------	--

			PREDLOG: Smatramo da treba ukloniti stav 32, jer bi u ovakvom slučaju bi upravljač rizorta/investitor morao plaćati održavanje zajednickih dijelova, umjesto vlasnika rezidencijalnih jedinica, što nije prihvatljivo) PREDLOG: Stav 36 treba izmijeniti tako da glasi: 36) rezidencijalna jedinica je smještajna jedinica u mješovitom hotelu i mješovitom rizortu koja može biti predmet pojedinačne prodaje i kao takva se pojedinačno upisuje u katastar nepokretnosti, sa teretom da je održava menadžment kompanija i koja ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu opreme i prostora u skladu sa posebnim propisima.	Djelimično se prihvata.	Tačka 36 mijenja se i glasi: <i>“Rezidencijalna jedinica je smještajna jedinica u mješovitom hotelu i mješovitom rizortu koja može biti predmet pojedinačne prodaje i kao takva se pojedinačno upisuje u katastar nepokretnosti, sa teretom da je održava i upravlja menadžment kompanija i koja ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu opreme i prostora u skladu sa posebnim propisima”.</i>
104.	Američka privredna komora u Crnoj Gori	Član 50	Član 50, stav 5 "ne smatra se turističkim vodičom strani državljanin koji prati organizovana grupna putovanja stranog organizatora, koja su započela u stranoj državi i završavaju povratkom u stranoj državi..." Prijedlog: u članu 50, u okviru tačke 5, stav 1 postaje stav 2 i dodaje se novi stav, koji postaje će stav I, koji glasi: "Strani organizator nema pravo organizovanja izleta u Crnoj Gori ako dovede goste iz strane države,	NE	Nije u skladu sa Direktivom EU 123 o uslugama na unutrašnjem tržištu, po kojoj svi pružaju usluge pod jednakim uslovima.

			zadrži se više od 24 časa, ostvari noćenje i vrati se u stranu državu.		
105.	Američka privredna komora u Crnoj Gori	Član 156	Član 156 "turistička razvojna zona je prostor koji predstavlja funkcionalnu cjelinu sa turističkom infrastrukturom i suprastrukturom, koja obezbjeđuje efikasno korišćenje resursa i unaprjeđenje razvoja turizma." Prijedlog: U članu 156 poslije trećeg stava dodaje se stav IV koji glasi: "Prilikom određivanja zone prednost dati velikim turističkim subjektima koji su spremni da sopstvenom i investicijom unaprijede uslugu i sadržaj čime bi doprinijeli razvoju turizma i srazmjerno tome opredijeliti državne podsticaje".	NE	Diskriminacija
106.	Američka privredna komora u Crnoj Gori	Podsticajne mjere	Stranica 85 "Podsticajne mjere idu u pravcu podizanja kvaliteta usluga na nivo visokokvalitetnih usluga za objekte pet zvjezdica u Primorskom regionu i regionu Glavnog grada, a četiri zvjezdice u kontinentalnom i sjevernom regionu" Prijedlog: Dodaje se novi stav i glasi: "Podsticajne mjere se posebno odnose na hotele sa manjim	NE	Diskriminacija

			brojem zvjezdica a većih kapaciteta (preko 250 smještajnih jedinica), koji su znajačajan dio turističke pobude kako u primorskom tako i u sjevernom regionu". Stranica 85 "Opredjeljenje Crne Gore je kreiranje visokokvalitetnog turističkog proizvoda. To podrazumijeva intenzivno poboljšanje kvaliteta i bitno preoblikovanje hotelsko-ugostiteljske ponude i ukupne infrastrukture, u pravcu unapređenja konkurentske pozicije Crne Gore kao turističke destinacije" Prijedlog: Predposljednji stav se nastavlja i glasi: "gdje prednost u svakom smislu treba dati velikim hotelima (preko 250 smještajnih jedinica) što privlači najveće tour-operatore iz zapadne Evrope, tako da se takvi objekti, kojih nema mnogo u Crnoj Gori, trebaju posmatrati sa posebnom pažnjom bez obzira na trenutnu kategorizaciju i raditi na podsticajima kako bi pomenuti hoteli ostvarili povećanje kategorizacije kroz investicije" .		
107.	Uprava za inspekcijske poslove -pomoćnik direktora Rada		U odredbama koje se odnose na turističke usluge na kupalištima navedena je i usluga masaže (član 65 i dr.), koja je uređena posebnim propisom, a nadzor nad pružanjem	DA	Prihvata se, briše se riječi "usluge masaže" iz čl. 65, i kontrolu ovih usluga na kupalištima vrši sanitarna inspekcija u skladu sa posebnim propisima

	Marković	iste je u nadležnosti Sanitarne inspekcije. Osnovni uslovi za pružanje ove usluge su klimatizovani objekat sa toplom vodom i sa rashladnim uređajem za čuvanje kozmetičkih preparata namijenjenih masaži. Dakle, ovi uslovi se ne mogu propisivati podzakonskim aktom kojim se uređuju uslovi uređenja i način korišćenja kupališta, kako je to predviđeno u članu 66 stav 2 i članu 69 ovog teksta zakona. U dijelu ugostiteljske djelatnosti, član 106, na primjer, vrlo konfuzno uređuje pitanja odobrenja za rad ugostiteljskih objekata, a u odnosu na član 108 (Podnošenje prijave o početku obavljanja djelatnosti), čak i kontradiktorno. Naime, u članu 106 stav 4 propisano je da odobrenje za obavljanje djelatnosti za ugostiteljske objekte (osim izuzetih za koje odobrenje izdaje Ministarstvo) izdaje nadležni organ lokalne uprave, dok je članom 108, za iste vrste ugostiteljskih objekata, propisano podnošenje prijave nadležnom opštinskom organu. Složićete se, može i jedno i drugo. Pored navedenog, želimo Vas načelno uputiti na obavezu da ovaj zakon mora ispoštovati propise koji sektorski uređuju određena pitanja te da ih, u tom smislu, ne	NE NE	U čl. 106 st. 4, riječ je o objektima za koje odobrenja za rad izdaje organ lokalne uprave u formi rješenja, a u čl. 108, ako zakonom nije drugačije propisano, podnosi se prijava o početku obavljanja djelatnosti nadležnom opštinskom organu uprave, i ovdje se ne donosi rješenje već se upisuje u poseban registar radi evidencije (slično kao za objekte u trgovini). I u dosadašnjim zakonima o turizmu postojala je ova odredba, bez problema u njenoj primjeni. U cilju zaštite potrošača shodno Zakonu o zaštiti potrošača, pojedini
--	----------	--	---------------------------------	--

			smije preuređivati. Pored već navedenog (u dijelu turističke djelatnosti), kao najeklatantniji primjer preuređivanja drugih propisa, ističemo i pitanje koje je predmet člana 126 stav 1 tač. 11 („obavještenje o svojstvima, kvalitetu, deklaracija i sl...“).		prehrambeni proizvodi (domaća rakija, domaće vino i dr.) i drugi proizvodi (voće i povrće i sl.) koji se koriste u pružanju ugostiteljskih usluga, moraju imati deklaraciju proizvođača / uvoznika.
108.	Opština Žabljak Sekretarijat za finansija i ekonomski razvoj -sekretar Jelena Bojović-	Član 84 i 85	Na skijalištima na teritoriji opštine Žabljak, svake zimske sezone pojavljuju se lica koja se bave iznajmljivanjem ski opreme i koji se obraćaju ovom Sekretarijatu zahtjevom za izdavanje odobrenja. Kako djelatnost iznajmljivanja ski opreme nije bila obuhvaćena važećim zakonom, Sekretarijat je bio prinuđen da postupa u skladu sa članom 84 Zakona o turizmu. Kako ovaj član ne obuhvata iznajmljivanje ski opreme odobrenja su izdavana na osnovu nepotpune dokumentacije. Ovo iz razloga što pružaoci usluga nijesu u mogućnosti pribaviti dokaz o tehničkoj ispravnosti ili registraciji ski opreme, jer nijednim važećim propisom nije određen organ niti pravno lice koje vrši ispitivanje tehničke ispravnosti. Smatramo da je najbolje rješenje posebnom zakonskom cjelinom predvidjeti „Turističke usluge na skijalištima“ i na taj način objediniti sve turističke usluge na skijalištima, te detaljno predvidjeti šta se sve smatra pod ski opremom, servisiranje, izdavanje fiskalnih	DA	Prihvata se, ali dopuna će se izvršiti u čl. 95, st. 1, gdje će se u nabranju usluga dodati “ iznajmljivanje i servisiranje opreme za skijanje ”, i u čl. 96. st. 2, alineja 3 dodati “osim za iznajmljivanje opreme za skijanje”.

			računa, potvrda ili drugih odgovarajućih dokumenata.		
109.	Opština Žabljak Sekretarijat za finansija I ekonomski razvoj -sekretar Jelena Bojović-	Član 101	U članu 101 koji predviđa vrste ugostiteljskih objekata dodati vrstu „Hosteli“ zbog velikog interesovanja potencijalnih pružaoca usluga.	NE	Sve vrste ugostiteljskih objekata biće detaljno razrađene Pravilnikom o vrstama, minimalno-tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata.
110.	Udruženje za crnogorsku ekonomiju i politiku Izvršni direktor mr Stefan Aleksić		Član 6 tačka 2 - „koje ne samo ponekad“ - parafrazirati! tačka 9 - predlažemo da pobrojite i vidikovce. Pogotovo to ističemo zbog njihovog nedovoljnog održavanja na lokalnom nivou. tačka 9 - postoji li mogućnost da se unese i turistička željeznička infrastruktura? tačka 9 - uređenje --> uređena? tačka 9 - “dr” zamijeniti sa “dr.” (dr=doktor, dr.=drugi) tačka 9 - Wellness --> velnes? tačka 24 - pica ili pića? tačka 25 - udruženi hotel (integralni hotel) je ...	NE NE NE DA DA DA DA	Tekst se odnosi na implementaciju Direktive 90/314 EEZ o putnim aranžmanima, aranžmanima za odmore i aranžmanima za organizovana putovanja Turistička infrastruktura definisana je u opštem značenju izraza. Turistička infrastruktura definisana je u opštem značenju izraza. Tehnička greška u kucanju Tehnička greška u kucanju Tehnička greška u kucanju

		tačka 26 - Crna Gora nije regionalno podijeljena država. Čak ne postoje ni statistički regioni regulisani zakonom! Do sada su se ovakvi termini upotrebljavali u žargonu. Ne postoji jedinstveni stavovi o regijama. Da li je Prijestonica Cetinje primorski ili Središnji region? Da li je Nikšić srednji ili sjever? Da li je Glavni grad Podgorica posebna turistička jedinica? Ako želite da govorite o turističkim regionima, to morate definisati zakonom. Npr. uvedete novi član: Primorskom turističkom regionu (obavezno istaći riječ "turističkom") pripadaju opštine: Budva, Bar, Središnjem turističkom regionu pripadaju Glavni Grad Podgorica i opštine: _____, Ševernom turističkom regionu pripadaju opštine: _____	NE	Regioni su definisani u skladu sa Prostornim planom CG do 2020. godine, u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata Zakon o regionalnom razvoju.
		tačka 27 - Da li je rizort sinonim za odmaralište? Ako jeste, koristiti domaću riječ, iako strana možda ljepše zvuči.	NE	Rizort nije vrsta ugostiteljskom objekta, pa time nije sinonim za odmaralište.
		tačka 28 - upravljač - upravljačko preduzeće (menadžment kompanija) --> (kompanija za menadžment) ili (menadžerska kompanija)	NE	U skladu je sa međunarodnom praksom upravljanja.
		tačka 29 hotelski operator (operator) --> hotelski operator (u	DA	U skladu je sa pravno – tehničkim pravilima.

			daljem tekstu: operator) tačka 45) - Ovakvom definicijom ste rekli da su veliki investicioni projekti oni projekti koji primaju pomoć. (???!) Primanje pomoći je pravo kompanija, ali nikako i preduslov za klasifikaciju njihovih projekata. Predlažemo brisanje riječi „ obračunat po cijenama i deviznom kursu na dan dodjeljivanja pomoći “ iz definicije. Uslove za dobijanje pomoći predvidjeti drugim članom, a ne i definicijom velikih investicionih projekata. - Takođe se cijela fraza tačke 45 drugi put ovog člana spominje i u članu 154 stav 1. nakon tačke 49 dodati nove tačke i definisati: • tačka 50) - etno selo • tačka 51) - seoski turizam / ruralni turizam • tačka 52) - hostel Član 8 - dodati riječ „medicinskom“ prije zdravstvenom. Medicinski i zdravstveni turizam nijesu sinonimi. Član 83 Predlažemo da usaglasite nazive sportova pravopisu, odnosno ili da koristite transliteraciju svih naziva sportova ili da ih pišete u	DA NE NE DA	Prihvata se brisanje dijela rečenice poslije riječi 50 mil. eura. Definisaće se posebnim pravilnikom Ostali oblici turizma se podrazumijevaju pod dr. Pravno tehnička pravila
--	--	--	---	---	---

			izvornom obliku. Predlažemo da u tekstu preformulišite „kitesurfing“ u kajt surfing (kao i ostale strane riječi) ili „paraglaiding“u „paragliding“, kako biste usaglasili rečenicu. Član 113 Možete li da koristite neki drugi termin umjesto „invalidna lica“? Molim da koristite prigodniji termin kakav upotrebljava Ministarstvo rada i socijalnog staranja za datu grupu. Član 163 Primjećene tipografske greške u stavu 10.	DA DA	Izmjena će se izvršiti u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom Ispravke će se izvršiti
111.	Capital Estate d.o.o Dragan Lučić	Član 6 tačka 27	- Definicija mješovitog rizorta je u prvom predlogu bila uklonjena iz Zakona, jer je bilo predviđeno da ako urbanizam predviđa rezidencije onda je definicija suvišna, a ukoliko je urbanizmom definisan turizam, onda se rizort tretira kao mješoviti hotel. - Ukoliko postoji rizort na npr. 100ha, onda je malo vjerovatno da će njime upravljati jedan hotelski operator. Npr. Lustica ili Porto MNE mogu da imaju po 3 hotela, a da svakim upravlja drugačiji operater. Takođe, praksa je da se za svaki dio veće investicije osniva SPV (Special purpose vehicle, posebno	Djelimicno da	Isti menadžer ali više hotelskih operatera

			pravno lice za taj dio investicije) . • Slično upravljanju, turistički proizvod ne mora da se plasira kao cjelovit proizvod. NPR. Regent se ne plasira zajedno sa cjelokupnim Portom. Drugi primjer: vlasnik SPA centra ili restorana u velikom rizortu može sam da se plasira, a može takodje može biti i dio drugog posebnog lanca, koji ima svoj sistem prodaje i plasmana.	NE-Sustina je u pružanje visokokvalitetnom turističkom proizvodu koji sve obuhvata	
112.	Capital Estate d.o.o Dragan Lučić	Član 4 tačka 29	• Nije u potpunosti jasno definisano šta su to referente liste, i ko odlučuje kad neki brend ulazi na listu. • Zašto međunarodni? Da li je intencija ograniči upravljanje hotelima samo na strance? • Da li ovo znači da neko ko sam upravlja svojim hotelom nije operater? Ovo može da eliminiše osnivanje CG firmi za upravljanje hotelima.	Djelimicno Obavezna samo za mjesovite hotele I mjesovite rizorte Planski dokument definise turizma, rezidencije koje se nalaze na tom prostoru moraju se koristiti u svrhu turizma	
113.	Capital Estate d.o.o Dragan Lučić	Član 4 tačka 35 i 36	• Teret upravljanja rezidencijalnom jedinicom je u suprotnosti sa primarnom intencijom predloženih mjera. Rezidencija mora da je u vlasništvu kupca, bez bilo kakvih opterećenja, jer se u suprotnom značajno umanjuje ili čak eliminiše efekat stimulativne mjere dozvoljavanja gradnje dijela rezidencija.		

			• Rezidencijalna jedinica pripada mješovitom hotelu ili rizortu, ali je to jedina njegova cjelina kojom ne upravlja operater hotela. • Ukoliko je prodaja vila dozvoljena, onda isto važi i za vile.		
114.	Capital Estate d.o.o Dragan Lučić	Član 90	• Smatramo da je definicija "ostali objekti" suvišna. Po nama, ova definicija otvara prostor kondo i apart hotelima. • Gore navedena definicija se odnosi na rezidencijalne jedinice, a ne na smještajne. Smještajne jedinice ne mogu da se otuđe. • Rezidencijalne jedinice mogu da se otuđe bilo kome, a ne samo licu koje upravlja. Ukoliko bi se omogućilo da samo upravljač može da ih otkupi, to bi značilo da u slučaju da ne mogu da se dogovore oko cijene, ne bi postojala ni prodaja. NPR. upravljač može da ponudi cijenu od 10 EUR/m2, i u tom slučaju ne bi postojala prodaja. Pravo preče kupovine će svakako važiti za upravljača, ali to ne smije da bude jedina opcija vlasniku rezidencijalne jedinice. • Ugovor u upravljanju koji je prvobitni kupac potpisao sa upravljačem mora da bude sastavni dio ugovora o kupoprodaji sa svim kasnijim kupcima. Ovo ima 2 efekta: 1) svaki sledeći kupac prihvata uslove održavanja, pa ne se ne može	Djelimicno da..Pravilnik ce definisati vrste.... Djelimicno da, mogu da se otudje ali sa teretom da njime upravlja menadžment kompanija DA	

			desiti da se u sekundarnoj kupoprodaji (koja može biti već unaprijed iscenirana) kupac odrekne obaveze iz ugovora o održavanju, i 2) upravljač ne smije biti u prilici da jednostrano podigne enormno cijene održavanja i na taj način spriječi dalje transakcije.		
115.	Capital Estate d.o.o Dragan Lučić	Član 90b	• Prvobitno je na radnoj grupi bio definisan odnos od min 10%, koji je bio matematički izračunat. Razlog za ovo je bio taj da se hotelima sa velikim brojem pratećih sadržaja (npr. spa & wellnes, sport, zdravstveni tretmani itd.) koji čine značajan dio ukupnih površina hotela u odnosu na smještajne jedinice, omoguće isti stimulansi. Za ovaj tip hotela je 20% visok procenat. Predlažemo da se on smanji na 10% ili 15%. • Potrebno je definisati da je fazna gradnja moguća, ali da na kraju svake faze ukupni parametri nisu prekoračeni i narušeni.	NE	
116.	Capital Estate d.o.o Dragan Lučić	Član 90c	Upis prava svojine na rezidencijalnu jedinicu u katastru nepokretnosti se vrši tek nakon dobijanja odobrenja za rad i odgovarajuće kategorije mješovitog rizorta. Komentari i pitanja: • Ovo je izvodljivo samo za manje projekte, koji se grade u jednoj fazi. Za veće nije moguće,	NE	Jer se stimulise izgradnja objekata u svrhu turizma u skladu sa planskim dokumentom (Lustica mjesovita namjena).

			niti izvodljivo. NPR. ovo bi značilo da kupac vile na Luštici, koji je vilu kupio u prvoj fazi (npr. prošle godine), mora da čeka završetak cijelog projekta (10-ak ili više godina) da bi se uknjižio. • Na velikim projektima, njegovi djelovi dobijaju dozvolu za rad i kategorizaciju, a ne cjelokupan rizort.		
117.	Capital Estate d.o.o Dragan Lučić	Član 129 i 130	• Prvobitan predlog je bio da se podsticajne fiskalne mjere uključe u Zakon o turizmu. Nakon ideje da se proba da se ove mjere uključe kroz Državnu pomoć, novi predlog je bio da se fiskalni stimulansi sprovedu kroz Uredbu o državnoj pomoći. • Trenutno rešenje u suštini ne precizira koje fiskalne mjere su dostupne, kao ni način za apliciranje i odobravanje. • Takođe, član 129a navodi da je donja granica za pojedinačnu pomoć 37,5 mill EUR. Isti član kasnije navodi maksimalne iznose pomoći. Primjena ovog člana po našem mišljenju nije dovoljno jasna da omogući primjenu stimulansa na način kako je prvobitna namjera bila. o Da li ovo znači da je minimalni iznos za pojedinačne velike projekte 37,5mill EUR? Ako da, onda ovakva definicija eliminiše sve hotele 5* ispod 350 soba. • U članu 130 b se opet	ISPITATI?	

			navode konkretni stimulansi. Nismo sigurni da ovako definisani stimulansi ne prelaze iznose definisane kroz državnu pomoć, posebno ako se uzme u obzir da je turistička razvojna zona šira geografska oblast, koja može sadržati veliki broj projekata. ● Naš generalan stav je da na ovako definisan način (primjenom Zakona o državnoj pomoći) ne postoji jasan put i definicija kako je moguće aplicirati za dodjelu stimulansa. Predlažemo da se ovaj dio dalje razradi ili kroz Uredbu o državnoj pomoći ili direktno kroz Zakon o turizmu.		
118.	Ministarstvo saobraćaja -Direktorat za drumski saobraćaj- V.D. GENERALNA DIREKTORICA Mirel Radić Ljubisavljević	Član 6	Pod tačkom 2 člana 6 kojom se uređuje značenje izraza “turistička agencija-organizator putovanja”, riječi: “koje ne samo ponekad” treba brisati, jer čine definiciju nejasnom.	NE	Riječ je o prevodu sa engleskog jezika Direktive 314 o paket aranžmanima.
119.	Ministarstvo saobraćaja -Direktorat za drumski saobraćaj- V.D. GENERALNA DIREKTORICA	Član 15	Usluge turističke agencije pod tačkom “5) Prihvat i prevoz putnika (transfer i transport)” je djelatnost koja pripada isključivo i samo licenciranim prevoznicima za prevoz putnika u slobodnom drumskom saobraćaju i predmet su uređivanja i materija Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju.	DA	Prihvata se, izvršiće se izmjena čl. 15, st. 1, tač. 5 tako da glasi “organizovanje prihvata i transfera putnika uz angažovanje vozača koji ima profesionalnu licencu u skladu sa posebnim zakonom”.

	Mirel Radić Ljubisavljević		Polazeći od naprijed navedenog u članu 15 stav 2 tačka 5 Nacrta neophodno je unijeti riječ: "organizovanje prihvata i transfera putnika", imajući u vidu da je prevoz putnika isključiva djelatnost licenciranih prevoznika, dok turističke agencije mogu samo posredovati u pružanju usluga prevoza, koje vrše licencirani prevoznici. Dakle, član 15 stav 1 tačka 5 treba da glasi: <i>"organizovanje prihvata i transfera putnika"</i>. Nadalje, napominjemo da imajući u vidu činjenicu da turističke agencije (koje sada obavljaju prevoz putnika u slobodnom drumskom saobraćaju) a hoće da se bave i dalje ovom djelatnošću, moraju imati propisanu obavezu da kod organa uprave - Direkcija za saobraćaj, moraju pribaviti licencu za javni prevoz putnika u unutrašnjem ili međunarodnom drumskom saobraćaju, a ovo iz sljedećih razloga: -sada turističke agencije "djelatnost prevoza putnika" obavljaju pod vidom prevoza za sopstvene potrebe a pri tome ista se naplaćuje odnosno obavlja u komercijalne svrhe (klasični primjer), što je u direktnoj suprotnosti sa odredbama člana 102 Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju ("Sl. List RCG", br. 45/05, i "Sl. List CG", br. 75/10,	
--	-------------------------------	--	---	--

			38/12 I 18/14) kojim je propisano: "Autobusom i teretnim vozilom kojim se obavlja prevoz za sopstvene potrebe nije dozvoljeno obavljati prevoz putnika i tereta u komercijalne svrhe"; -kako sada, tako i u prethodnom periodu, turističke agencije pri obavljanju djelatnosti prevoza putnika, vrše svojevrsnu nelojalnu konkurenciju domaćim licenciranim prevoznicima u unutrašnjem i međunarodnom drumskom saobraćaju kojima je to osnovna djelatnost. Dakle, turističke agencije koje se bave prevozom putnika konačno bi legalizovale i usaglasile poslovanje sa Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju (lex specialis) u odnosu na odredbe kojima je uređen prevoz putnika u slobodnom drumskom saobraćaju. Ovo je vrlo značajno i iz razloga što iz evropskih direktiva i regulativa kao i iz našeg Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju proizilazi obaveza da Crna Gora u najkraćem roku uvede obavezu za vozače koji obavljaju prevoz u javnom drumskom saobraćaju, da posjeduju licencu za profesionalnog vozača što dosad nije bio slučaj. Napominjemo, da turističke agencije bilo da prevoz obavljaju za sopstvene potrebe ili posredstvom angažovanog licenciranog prevoznika moraće		
--	--	--	--	--	--

			angažovati vozača koji ima profesionalnu licencu jer isti zahtjev se postavlja u državama Evropske unije (Direktiva 2003/59/EC). Na predloženi način izjednačili bi se uslovi poslovanja za sve one koji se bave prevozom putnika u slobodnom drumskom saobraćaju, jer sada turističke agencije obavljaju prevoz putnika i sa putničkim motornim vozilom (8+1 sjedišta), dok to nije slučaj i nije dozvoljeno licenciranom prevozniku, znači jedna ista djelatnost obavlja se na različite načine, odnosno pod različitim uslovima.		
120.	Ministarstvo saobraćaja -Direktorat za drumski saobraćaj- V.D. GENERALNA DIREKTORICA Mirel Radić Ljubisavljević	član 11 i član 18	Odredbama ovih članova ustanovljene su obaveze turističke agencije, odnosno obaveze subjekata u obavljanju turističke djelatnosti, i to u imperativnoj formi ustanovljena je, između ostalog, dužnost “da korisniku izda kartu”, što je u koliziji sa Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju, ukoliko se mislilo na voznu kartu. Naime, karta koju prevoznik izdaje u prevozu u drumskom saobraćaju je karakteristično obilježje prevoza putnika samo u linijskom drumskom saobraćaju, a ne u slobodnom prevozu putnika koji se u najvećem obimu obavlja od strane turističkih agencija. Nadalje, vozna karta je specifičan ugovor između prevoznika i	DA	Izvršiće se dopune: -u čl. 11, st. 1 alineja 2 poslije riječi “kartu”, dodaju se riječi “u skladu sa posebnim propisom”, i u -u čl. 18, st. 1 tač. 8, poslije riječi “kartu”, dodaju se riječi “u skladu sa posebnim propisom”.

			putnika, koji ne može izdati turistička agencija, isto kao što je specifičan ugovor između agencija i korisnika njihovih usluga ugovor o putovanju. Turistička agencija može samo izuzetno posredovati u prodaji karata u skladu sa članom 33 Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju. Ukazujemo da je neophodno predmetnu obavezu brisati iz Nacrta zakona kako bi se izvršilo usaglašavanje sa Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju, ukoliko se mislilo na kartu na osnovu koju se vrši prevoz putnika (voznu kartu).		
121.	Ministarstvo saobraćaja -Direktorat za drumski saobraćaj- V.D. GENERALNA DIREKTORICA Mirel Radić Ljubisavljević	Član 20	U skladu sa iznijetim mišljenjem i sugestijama prethodno datim na član 15 Nacrta, u članu 20 ovog Nacrta, posle stava 4 dodati stav koji glasi: "Turistička agencija iz stava 1 ovog člana ukoliko vrši usluge iz člana 15 stav 1 tačka 5 Nacrta zakona kao prevoz koji samostalno organizuje sopstvenim prevoznim sredstvima (autobusima), mora da posjeduje licencu za javni prevoz putnika".	DA	Prihvata se, u čl. 20, poslije st.4, dodaje se novi stav, koji glasi: "Turistička agencija iz stava 1 ovog člana ukoliko vrši usluge iz člana 15 stav 1 tačka 5 ovog zakona, kao prevoz koji samostalno organizuje sopstvenim prevoznim sredstvima (autobusima), mora da posjeduje licencu za javni prevoz putnika".
122.	Ministarstvo saobraćaja -Direktorat za drumski saobraćaj- V.D. GENERALNA DIREKTORICA	Član 89	Što se tiče člana 89 stav 3 Nacrta pored uslova koje ste propisali za vozača tzv. Limo sevisa u vidu položenog vozačkog ispita i najmanje pet godina vozačkog iskustva, napominjemo da je u izradi novi Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju koji će propisivati da vozač kome je	DA	Prihvata se, i dopuniće se čl. 89, st. 3 poslije riječi "iskustva" dodaju se riječi "i posjedovanje licence za profesionalnog vozača u skalu sa posebnim propisom".

	Mirel Radić Ljubisavljević		upravljanje vozila osnovno zanimanje ima obavezu posjedovanja licence za profesionalnog vozača. Vezano za inicijativu privatnog sektora za promjenu zakona u dijelu propisivanja načina pružanja hop on – hop off usluge, ističemo da isti prevoz ima isključivo obilježja gradskog i prigradskog tj. lokalnog prevoza i da isti može biti isključivo u nadležnosti lokalne samouprave.	DA	S obzirom da je riječ o pružanju usluga koje imaju obilježje gradskog i prigradskog, tj. lokalnog prevoza i da isti može biti isključivo u nadležnosti lokalne samouprave.
123.	Opština Kotor -Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj -Sekretar dipl.ing Zoran Stanković-		Nacrtom Zakona predviđena je drugačija i mnogo komplikovanija procedura registracije te postoji realna opasnost da se to negativno odrazi na broj registrovanih izdavaoca i samim tim povećanje sive ekonomije u privatnom smještaju. Prelazni rok od dvije do tri godine bi svakako bio neophodan jer naša rješenja i izdajemo na period od tri godine do isteka A –testa za struju ili kategorizacije. Ukoliko se Zakon o turizmu usvoji, smatramo neophodnim da Ministarstvo prije sezone izda brošure radi upoznavanja sa novom procedurom. – Takođe, ono što je primijećeno je da veliki broj izdavaoca svoje	NE NE	Najveći dio “sive” ekonomija za oblast turizma je u uslugama koje se pružaju u domaćinstvu, i u cilju suzbijanja iste, uvodi se sistem prijave kako bi se pojednostavila procedura uvođenja u legalne tokove ovog vida pružanja usluga smještaja. Dosadašnji način izdavanja odobrenja za rad u praksi je imao raznoliko vođenje postupka od strane pojedinih opština, i od stranaka je traženo izmirenje raznih dužničko – povjerilačkih odnosa, i uslovljavanja, koji ne pripadaju postupku u vezi izdavanja odobrenja za rad. U Nacrtu Zakona predviđeno je oglašavanje ugostiteljske i turističke djelatnosti, uz prethodni uslov da subject koji se reklamira pribavlja odobrenje za rad ili podnosi prijavu o početku obavljanja djelatnosti. Može se oglašavati samo legalno

			apartmane naziva i reklamira određenim nazivima iako njihova rješenja glase na fizičko lice. Ovim zakonom bi to trebalo urediti.		obavljanje djelatnosti.
124.	Opština Kotor -Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj -Sekretar dipl.ing Zoran Stanković-	Član 108	U članu 108 stav 1 je definisano da se prijava podnosi nadležnom opštinskom organu uprave nadležnom za poslove privrede za potrebe evidencije, kao i nadležnom inspekcijskom organu, najmanje 8 dana prije početka rada, dok u istom članu stav 5 stoji „Subjekti iz stava 1 ovog člana počinju sa radom danom podnošenja prijave“.	DA	Izvršiće se preformulacija čl. 108 st. 1 i 5.
125.	Opština Kotor -Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj -Sekretar dipl.ing Zoran Stanković-	Član 136	U članu 136 treba dodati da obavljanje djelatnosti pružanja ugostiteljskih usluga u domaćinstvu prestaje i istekom kategorizacije obzirom da rješenja o kategorizaciji izdaju na period od 3 godine kako je čl. 116 stav 7 definisano. Zaključak je da je procedura registracije smještaja nepotrebno zakomplikovana i čini se da se traži previše pismenosti od samih izdavaoca smještaja.	NE	Radi se o dva postupka, pri čemu postupak kategorizacije podliježe sankcijama i mjerama i radnjama od strane nadležne inspekcije.
126.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 6	U članu 6 stav 1 tačka 22 definisan je ugostiteljski objekat isto kao i u važećem Zakonu, ali je novina tačka 23 istog člana koja definiše poslovni objekat, kao objekat koji je u Katastru nepokretnosti upisan kao objekat sa namjenom ugostiteljske djelatnosti. Sa aspekta organa lokalne uprave,	DA	Prihvata se, jer se predloženim odredbama zadire u nadležnost drugih propisa. Naime, Zakonom o turizmu se ne može određivati način upisa u katastar nepokretnosti.

			koji izdaje odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, cijenimo da je ovakva definicija poslovnog objekta neodrživa. Naime, iz dugogodišnjeg iskustva sa sigurnošću tvrdimo da nijedan ili vrlo mali broj objekata u listu nepokretnosti ima utvrdjenu namjenu u smislu decidno određene djelatnosti koja će se u njemu obavljati. U listu nepokretnosti razlikuju se samo stambeni objekti, poslovno-stambeni, pomoćni objekti ili poslovni. Za poslovne prostore postoji razlika tako što se dijele na poslovne prostore u privredi ili poslovne prostore u vanprivredi. Ukoliko bi se u postupku izdavanja odobrenja insistiralo na listu nepokretnosti sa upisanim poslovnim prostorom, kome je utvrdjena namjena obavljanja ugostiteljske djelatnosti, nijedan posto registrovanih objekata ne bi ispunio ovaj uslov. Iz iznijetih razloga bi insistiranje na listu nepokretnosti sa upisanim poslovnim prostorom sa namjenom obavljanja ugostiteljske djelatnosti predstavljalo samo još jedan vid Zakonom namenute biznis barijere.		
--	--	--	--	--	--

127.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetnistva- Sekretar Marko Ćulafić-	Član 20	U članu 20 u stavu 2 nema roka za izdavanje licence, pa se postavlja pitanje da li je izostavljen namjerno ili je u pitanju greška. Ovo tim prije što u članu 25 Nacrta zakona u stavu 1 alineja 2 je precizirano da licenca prestaje istekom roka na koji je izdata.	DA	Djelimično se prihvata, biće izvršena izmjena čl. 20 st. 2, brisati tačku i dodati riječi “ili privremenim rešenjem”, i u čl. 25, st. 1 alineja 2, u riječi “istekom roka za koji je izdata”, zamijeniti riječima “istekom važenja privremenog rešenja”.
128.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetnistva- Sekretar Marko Ćulafić-	Član 63	U članu 63 izostavljen stav 2 gdje je definisana stručna sprema i radno iskustvo turističkog zastupnika.	DA	Tehnička greška, stav će biti vraćen u tekst.
129.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetnistva- Sekretar Marko Ćulafić-	Član 69	U članu 69 Nacrta zakona opravdano je dodat stav da Ministarstvo propisuje bliže uslove u pogledu urednosti i izglednosti kupališta na moru, rijekama i jezerima, umjesto dosadašnje važeće odredbe koja je tretirala samo kupališta na rijekama i jezerima.	DA	
130.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetnistva- Sekretar Marko Ćulafić-	Član 84	Logična je dopuna u članu 84 da se u stavu 1 dodaje tačka 3 gdje se obavezuje pružalac turističkih usluga da posjeduje fotokopiju polise osiguranja, kojom se osigurava korisnik usluga za slučaj nezgode, obzirom da podnosioci prijava za obavljanje pružanja ovih usluga uz prijavu dostavljaju fotokopiju polise osiguranja od odgovornosti za slučaj nezgode.	DA	

131.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Ćulafić-	Član 92	Član 92 stav 1 alineja 3 nejasan i postoji nedoumica vezano za dosadašnju odredbu, gdje se takodje u rješenju upisuju vrste i registarska oznaka vozila. U istom članu u stavu 2 alineja 3 umjesto dosadašnjeg dokaza svojine i korišćenja za tri vozila, propisano je dokaz za 5 vozila, a takodje je nejasno zašto se u odredbi dodaje: "da su registrovana u skladu sa propisima o saobraćaju".	NE NE	U važećem Zakonu o turizmu, nije postojala odredba koja se odnosila na upisivanje vrste i registarske oznake vozila u rešenju. Iz razloga da nedvosmisleno upućuje na vrstu vozila i registarske oznake, kako se ne bi koristila vozila iz drugih država a za koje nije izvršena registracija u skladu sa Zakonom o bezbjednosti saobraćaja na putevima.
132.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Ćulafić-	Član 95	U članu 95 dodat stav 7 da korisnici usluga iz stava 1 ovog člana su obavezni nositi sigurnosti prsluk i kacigu, što je dobro sa aspekta bezbjednosti korisnika usluga (iznajmljenih motora, bicikala i skutera).	DA	
133.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Ćulafić-	Član 101	Član 101 na potpuno drugačiji način klasifikuje vrste ugostiteljskih objekata i grupiše u tri grupe. Stav 8 istog člana glasi:"Ugostiteljski objekti iz stava 1 ovog člana kategorišu se u skladu sa članom 117 ovog Zakona", te kako stav 1 ima tri tačke nejasno je znači li to da se kategorišu sve vrste ugostiteljskih objekata.	DA	Preciziraće se u Predlogu Zakona.
134.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko	Član 106	U članu 106 redefinisana je stav 1 na način što se sada utvrđuje da privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica ne mogu otpočeti sa obavljanjem djelatnosti prije nego što nadležni	DA	Prihvata se, u čl. 106 i mjesto tačke staviti zarez, i dodati riječi "odnosno podnese prijavu o početku obavljanja djelatnosti".

	Ćulafić-		organ utvrdi ispunjenost minimalno-tehničkih uslova u skladu sa ovim Zakonom i izda odobrenje za rad. Ostali stavovi su uskladjeni sa izvršenom grupacijom ugostiteljskih objekata u članu 101 Nacrta zakona. Nema posebnog obrazloženja odredbi ovog člana, ali se vidi da će objekti individualnog smještaja za pružanje usluga smještaja i usluga pripremanja hrane, pića i napitaka (osim 5 i više turističkih apartmana), ugostiteljsku djelatnost obavljati podnošenjem prijave nadležnom organu lokalne uprave. Kako se u stavu 10 ovog člana definiše da se podaci iz odobrenja iz stava 3 i 5 ovog člana unose u Centralni turistički registar, nameće se pitanje šta je sa podacima iz odobrenja koja izdaje lokalna uprava.	DA	U Predlogu Zakona definišće se obaveza da se u Centralni turistički registar upisuje sve turističke i ugostiteljske usluge propisane ovim i drugim zakonima (čl. 145, st. 1).
135.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Ćulafić-	Član 107	Iako nema obrazloženja za član 107 vidi se da je novina da se uz zahtjev za izdavanje odobrenja podnosi i popunjen obrazac za upis u CTR. Očigledna je namjera obradivača da na ovakav način obezbijedi podatke za CTR, što mi podržavamo i u praksi već primjenjujemo. Medjutim, cijenimo da ispred riječi "popunjen", treba	DA	U Predlogu Zakona, čl, 107, st. 2 alineja 3, ispred riječi "popunjen" biće dodata riječ "uredno".

			dodati riječ “uredno”, što bi značilo obavezu za obradivača rješenja da treba kontrolisati dostavljene obrasce, jer se u dosadašnjoj praksi pokazalo da se najčešće dostavljaju neuredno popunjeni obrasci. Ističe se da se najčešće, kao stranke pred ovim Organom, pojavljuju ovlašćena lica ispred svojih agencija, koji su nemarni u popunjavanju obrazaca, a i nerado prikazuju neke podatke, naročito one koji se odnose na broj zaposlenih lica, pravdajući se time da ne znaju namjere poslodavca. ----- Da li način na koji je definisan stav 3 ovog člana podrazumijeva da se više ne podnosi dokaz o ispunjenosti propisanih uslova za poslovodju restorana i znači li to da restoran ne mora da ima poslovodju. Ako je to tako postavlja se pitanje zašto je važniji nacionalni restoran od bilo koje druge vrste restorana.	DA	----- U čl. 107, stav 3 dodaje se ispunjenost uslova za poslovođu za sve tipove restorana (na samo za nacionalne).
136.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 108	Član 108 po našem mišljenju treba konkretizovati i definisati stav 1 drugačije, i to: “Za objekte iz člana 106 stav 6 za koje je propisano podnošenje prijave nadležnom organu lokalne uprave, prijava se podnosi i nadležnom inspekcijskom organu najmanje 8 dana prije početka rada”.	NE	U čl. 108 st. 1 Nacrta zakona naglašeno je “ako zakonom nije drukčije propisano”, i u čl. 135. st. 1 i u čl. 138 st. 4 navedena je obaveza podnošenja prijave i nadležnom inspekcijskom organu najmanje 8 dana prije početka rada. -----

			U stavu 3 u alineji 2 istog člana, treba precizirati ko treba da ovjeri izjavu o ispunjenosti propisanih minimalno-tehničkih uslova i uslova za kategoriju (notar, sud i dr.). --- Ujedno se postavlja pitanje kako je određena kategorija. Ako je već propisano da se izdaje uvjerenje pretpostavlja se da je priložena uredna i tačna prijava i kompletna dokumentacija. Što ukoliko to nije slučaj, ukoliko je neuredna prijava i nekompletna dokumentacija, kako postupati. Što je svrha uvjerenja ako se u stavu 5 kaže da počinju sa radom danom podnošenja prijave (počinju li sa radom kad dobiju uvjerenje nadležnog organa lokalne uprave, što bi bilo logično ili kad prijave ili danom podnošenja prijave, što je nelogično jer onda uvjerenje nema svrhu), osim što bi se, kao obavještenje, isto dostavljalo poreskim organima i drugim službama.	Djelimično se prihvata DA	Prihvata se, kod st. 3, alineja 2 prije riječi “ovjerena izjava”, dodaće se riječ “svojeručno”, bez posebne procedure ovjere u Sudu, nadležnom organu opštine ili kod notara. U Predlogu Zakona preciznije će se definisati dokumentacija koja se prilaže uz uredno, tačno i potpuno popunjenu prijavu (čl. 108, st. 3), kao i akt o upisu u Registar za vođenje evidencije (potvrda / uvjerenje).
137.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 109	Za član 109 stav 1 tačka 2 postavlja se pitanje koju kategoriju, ko ju je odredio i kojim aktom.	NE	U skladu sa ovim zakonom, drugačije je propisano u čl. 140, st. 1, 2 i 3.

138.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetnistva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 110,111 i 112	Ako je u članu 110 propisano da ugostiteljski objekti moraju ispunjavati minimalno-tehničke uslove u pogledu prostora, uređaja i opreme, zaštite od buke i standarde pristupačnosti objekata lica sa invaliditetom, te da ispunjenost ovih uslova utvrđuje nadležni organ u postupku izdavanja odobrenja, neophodno je član 107 stav 2 dopuniti dokazima koji se podnose uz zahtjev za izdavanje odobrenja, a koji se odnose na zaštitu od buke i standarde pristupačnosti lica sa invaliditetom. — Konačno se i u ovom Zakonu, kao materijalnom za ugostiteljsku djelatnost, članom 111 tretira pitanje emitovanja muzike i upotrebe akustičnih i elektro-akustičnih uređaja. Iz Nacrta zakona se vidi, a i obrazloženje ovog člana potvrđuje da se uslovi zaštite od buke moraju ispuniti prije izdavanja odobrenja za rad. Međutim, ovdje treba jasno definisati koji su to objekti koji treba da ispune ovaj uslov prije dobijanja odobrenja (da li su to samo noćni i disko klubovi) ili i svi ostali, obzirom da se muzika može emitovati u svakom ugostiteljskom objektu (restoran, kafana i sl.), te se postavlja pitanje	DA NE DA	Predlogom Zakona predviđjeće se precizan sadržaj podataka iz CTR-a među kojima i pojedini podaci koji se odnose na dokaze o ispunjenosti propisanih uslova. U čl. 111, st. 1, već je navedeno “ugostiteljski objekat”, a u čl. 6 st. 1, tač. 22 dato je značenje izraza “ugostiteljski objekat” i nedvosmisleno se zaključuje da se radi o svim vrstama ugostiteljskih objekata. Tehnička greška će se otkloniti kada se utvrdi konačna hronologija članova, pa će i ovaj član biti numerisan.
------	--	--------------------------	---	---	---

			da li i ovi, odnosno svi ugostiteljski objekti moraju ispunjavati uslovi zaštite od buke. Obzirom da su članom 112 prepisane odredbe člana 6 Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl.list CG", br. 28/11 i 1/14), neophodno je samo numerisati član u Nacrtu Zakona koji nema broja, a koji je smješten između članova 177 i 178 kojim prestaju da važe stav 5, 6 i 7 člana 6 Zakona o zaštiti od buke.		
139.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Ćulafić-	Član 116	U vezi člana 116 i uopšte postupka kategorizacije i rekategorizacije konstatujemo da je totalno nejasan. Posebno za obavljanje ugostiteljske djelatnosti za (kuće, turistički apartmani, sobe za iznajmljivanje) koje se vrši prijavom, koja se podnosi osam dana prije početka rada, a u istoj podnosilac prijave treba da navede kategoriju ugostiteljskog objekta u skladu sa rješenjem nadležnog organa, na način predviđen ovim Zakonom. Mora se precizirati kako se, kada i ko vrši kategorizaciju za objekte iz stava 1 tačka 2? Postavlja se pitanje kako napraviti tablu sa zvjezdicama na osnovu prijave ili rješenja?	NE DA DA	U skladu sa ovim zakonom, drugačije je propisano u čl. 140, st. 1, 2 i 3. Za objekte koji se kategorišu do 3*, u Prijavi će se predvidjeti i sadržaj: samo-određena kategorija, a u potvrdi / uvjerenju će se propisati i sadržaj "koja je to kategorija" RAZMOTRITI Preciziraće se u Predlogu Zakona U Predlogu Zakona predložićemo poseban stav

140.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetnistva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 126	U članu 126 stav 1 novina je alineja 4a – obaveza vođenja evidencije dnevnog prometa (šank lista) što mislimo da je dobro, a što će se potvrditi i propisom Ministarstva koje će ovo pitanje pojasniti podzakonskim aktom. – Kod alineje 20 jasna je obaveza evidentiranja u Centralni turistički registar, ali treba precizirati ko izdaje to uvjerenje i što ono sadrži. Dodavanjem stava 7 istog člana ovlašćuje se Ministarstvo da propiše način instaliranja, upotrebe i mjerenja jačine zvuka, kao i granične vrijednosti jačine zvuka u ugostiteljskom objektu, što je posebno dobro sa aspekta zaštite od buke.	DA DA DA	U Predlogu Zakona jasno će se precizirati sve obaveze subjekata privređivanja i nadležnih organa po pitanju CTR-a, kako bi se obezbijedila ažurnost i stvorila obaveza unosa tačnih i potpunih podataka u CTR na ažuran način.
141.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetnistva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 130	Član 130, stav 1 samo potvrđuje činjenicu da nacionalni restoran mora imati poslovođu dok ostali ne moraju, što je razlika u odnosu na normu važećeg Zakona, koja je ovu obavezu propisivala za sve restorane .	DA	Izvršiće se promjena čl. 130, st. 1 da bude propisano da svi tipovi restorana moraju imati poslovođu.

142.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 134	U članu 134 stav 3 nejasno je na koji inspekcijski organ lokalne uprave se misli.	NE	Nadležnost inspekcijskog organa lokalne uprave određuje se aktom o organizaciji rada i sistematizaciji organa lokalne uprave.
143.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 135	I pored obrazloženja člana 135 cijenimo da je stav 1 nejasan jer se iz formulacije istog zaključuje da se prijava podnosi i organu za poslove privrede i inspekcijskom organu radi evidencije. Ako se prijava za ovaj vid usluga uvodi po uzoru na prijave trgovine treba razgraničiti nadležnost organa koji vodi evidenciju od nadležnosti inspekcijskih organa. U istom članu u stavu 4 tačka 3 navesti ko treba da ovjeri izjavu da objekti ispunjavaju uslove u skladu sa propisom Ministarstva (notar, sud i sl.). Stav 6 istog člana nejasan, kako se izdaje privremeno odobrenja ako se za ovu vrstu usluga podnosi prijava.	NE Djelimično se prihvata DA	Uloga nadležnog opštinskog organa uprave je da vodi postupak u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje upravni postupak. Uloga nadležnog inspekcijskog organa je da vrši inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona, zakona kojim se uređuje inspekcijski nadzor i drugih zakona i preduzeima mjere i radnje u postupku nadzora. U čl. 135, st 4, tač. 3, prije riječi “ovjerena izjava”, dodaće se riječ “svojeručno”. Prihvata se, tehnička greška, nije izbrasan dio važećeg Zakona, i ovaj stav će se preformulisati u duhu podnošenja Prijave za obavljanje djelatnosti.
144.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 138	U članu 138 formulacija stava 4 jasnija u odnosu na podnošenje prijave organu prijave nadležnom za poslove privrede radi evidencije, ali je i dalje nejasno koji je nadležni inspekcijski organ. U stavu 5 istog člana riječ	NE DA / NE	Nadležnost inspekcijskog organa lokalne uprave određuje se aktom o organizaciji rada i sistematizaciji organa lokalne uprave. U Predlogu Zakona definisaće se konačno opredjeljenje da li će se

			“potvrde” zamijeniti riječju “uvjerenja” .		izdavati potvrda ili uvjerenje.
145.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 141 i 142, 143	U članu 141 preformulisati stav 2 i 3 jer ako se u stavu 1 predviđa podnošenje prijave za pružanje ove vrste usluga, nejasno je kako navedeni stavovi definišu zahtjev za izdavanje odobrenja. Takodje pojasniti stav 4 člana 142 i precizirati da li se radi o prijavi ili odobrenju, što takodje treba uraditi u članu 143 stav 4, 5 i 6.	DA	Prihvata se, i preformulacija će biti u duhu podnošenja Prijave za obavljanje djelatnosti, odnosno odobrenja za rad.
146.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 145	U članu 145 stav 2 u drugoj rečenici nejasno kako se obrazac za upis u CTR podnosi nadležnom organu u elektronskoj formi. U istom stavu četvrta rečenica nejasna kako se zamišlja izdavanje potvrde o upisu u CTR, kad se podaci unose nakon izdavanja odobrenja za rad. (Iste rečenice riječ “potvrde” zamijeniti riječju “uvjerenja”).	DA DA	Izvršiće se dopuna člana 145, st. 2 u duhu potrebe evidentiranja I u slučaju nepostojanja mogućnosti za elektronskom dostavom obrasca, s tim što primat ima elektronsko poslovanje – evidencije. Ažurnost vođenja CTR-a će se postići ispunjenjem obaveza iz čl. 145 st. 2 s tim što će se u Predlogu Zakona definisati da rješenje o odobrenju za rad, odnosno potvrda/uvjerenje o prijavi sadržati i redni broj pod kojim je objekat i subjekt obavljanja djelatnosti upisan u CTR.
147.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetništva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 161	U članu 161 stav 2, pominje se tačka 26 koje nema u članu 126 stav 1, a za koji se predviđa nadzor lokalne uprave. U istom članu stav 3 nejasan, koji su to članovi kad u Nacrtu Zakona nema člana 93a i 93b.	DA	Uskladiće se shodno konačnom Predlogu Zakona.

148.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetnistva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 171	U člana 171 stav 1 tačku 3, treba preformulisati i to: “Ugostiteljski objekat ne ispunjava minimalno tehničke uslove u skladu sa ovim Zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog Zakona”. U istom članu stav 1 tačka 12 nejasna (radi li se o prijavi ili odobrenju nadležnog organa lokalne uprave), što isto važi i za tačku 14 istog člana.	DA DA	Kaznena odredba će se uskladiti sa materijalnom u konačnom Predlogu Zakona. Uskladiće se shodno konačnom Predlogu Zakona.
149.	Glavni grad Podgorica -Sekretarijat za razvoj preduzetnistva- Sekretar Marko Čulafić-	Član 174	U članu 174 stav 2 poslije riječi Zakona o turizmu, treba navesti broj službenih listova. Mišljenja smo da treba regulisati pitanje oduzimanja odobrenja za obavljanje djelatnosti od strane organa koji je izdao odobrenje, te stoga cijenimo da je neophodno u tom pravcu dopuniti odredbe Zakona o turizmu i to na način što bi se jednim članom isto preciziralo a koji bi trebao da glasi: “Odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti prestaje da važi ako se inspekcijskim nadzorom utvrdi da za obavljanje djelatnosti nijesu ispunjeni uslovi propisani ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona, ili drugim posebnim propisima, a vezano za ispunjenje opštih i posebnih higijenskih zahtjeva, uslova gradnje, zaštite od buke, zaštite na radu i dr., a	DA/NE DA / NE	U skladu sa pravno tehničkim pravilima. Propisane su obaveze i ovlašćenja nadležnog inspektora u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor i zakonom kojim se uređuje upravni postupak.

		utvrđjeni nedostaci nisu otklonjeni u datom roku. O prestanku važenja odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti organ koji je izdao odobrenja donosi rješenje na osnovu zahtjeva ili obavještenja nadležne inspekcije koja je konstatovala nedostatak koji nije otklonjen”. Takodje, treba razmotriti mogućnost dodavanja odredbe kojom bi se utvrdila obaveza da nadležni organ može po službenoj dužnosti donijeti rješenje o brisanju privrednog subjekta iz Centralnog turističkog registra i to u slučajevima: - ako privredni subjekat duže od 30 dana faktički prestane da raspolaže poslovnim prostorom u kojem je obavljao djelatnost; - ako privredni subjekat obustavi obavljanje djelatnosti duže od 30 dana, a da o tome nije pismeno obavijestio organ koji je donio rješenje. Predlažemo da se u tekstu ponudjenog Nacrta Zakona o turizmu vrati norma iz člana 65 derogiranog Zakona o turizmu (“Sl.list RCG”, br. 32/02), koja se odnosila na radno vrijeme s tim što bi ista sada	DA DA	Za sve radnje u postupku izdavanja odobrenja za rad i u postupku Prijave obavljanja djelatnosti, a koje nisu u interesu stranke, organ odlučuje isključivo rešenjem na koje stranka ima pravo žalbe, što je u duhu novog Zakona o upravnom postupku. Navedene sugestije propisane su ZUP-om, a ovaj zakon ne predviđa dualizam normiranja u vođenju postupka i isti se mora uskladiti sa ZUP-om. U Predlogu Zakona definišće se radno vrijeme u skladu sa pozitivnom praksom zemalja iz okruženja, a time će se uzeti u obzir i navedena sugestija ukoliko ona daje
--	--	---	---------------------------------	--

			glasila: “Nadležni organ lokalne samouprave ili jedinica lokalne samouprave propisuje intervale radnog vremena ugostiteljskih objekata na svom području”. Naime, poučeni iskustvom iskazanog nezadovoljstva privrednih subjekata u postupku donošenja Odluke o radnom vremenu za područje Glavnog grada (“Sl.list CG”- opštinski propisi, br. 41/12 i 27/15), a u smislu da Zakon o turizmu nigdje ne spominje radno vrijeme, te su odredbe navedene Odluke tumačene kao svojevrsna samovolja organa lokalne samouprave, cijenimo da bi se na ovakav način otklonile sumnje u pravni osnov donošenja navedenog propisa.		bolje rešenje. Ovaj zakon neće umanjiti izvorna ovlašćenja lokalne samouprave pa time ni radno vrijeme.
150.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director		Nacionalnoj turističkoj organizaciji treba dodijeliti (ako ih nema) ingerencije da putem ugovora sa privrednim subjektima ima pravo da ravnopravno promoviše turističku destinaciju i da joj se dodijeli mogućnost da bude posrednik u prodaji (on-line prevashodno).	NE	Promotivne aktivnosti Nacionalne turističke organizacije regulisane su Zakonom o turističkim organizacijama.
151.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 6 tačka 46	Dio teksta „muzika/muzički program“ može biti diskutabilan u smislu da li se radi o muzičkom programu - trebalo bi ga generički nazvati možda „muzika/muzički i drugi program“	NE	Tekst usaglašen sa relevantnim institucijama

152.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 11, stav 1 alineja 1	Da li ovđe fale fizička lica koja izdaju apartmane kao jedan tip subjekata?	NE	Pružanje usluga smještaja u apartmanima je ugostiteljska djelatnosti, i fizička lica su obuhvaćena u čl. 132 st. 2 Nacrta izmjena i dopuna Zakona o turizmu
153.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Čl. 11., stav 1 alineja 2	Da li ovo važi i za fizička lica koja izdaju samo jedan (registrovani) apartman i plaćene takse? Kakav tip računa oni daju? Trenutno je to prilična nepoznanica i svako ima drugačiji odgovor. Mislim da su potrebni standardizovani blokovi za ovako nešto u smislu nekih numerisanih priznanica i sl.	NE	Obaveze izdavanja fiskalnog računa navedene su u čl. 137, st. 1, tač. 3 Nacrta izmjena i dopuna Zakona o turizmu. Sadržaj fiskalnog računa uređen je Zakonom o PDV-u i podzakonskim aktima.
154.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 13	Tehnički postojala bi laka mogućnost za svakog da provjeri validnost licence, npr. ako je istaknuta tabla sa imenom da ispod piše i broj licence i QR kod za provjeru koji svako smart telefonom može da skenira i da u realnom vremenu dobije informacije o tome da li je to registrovani subjekt sa svim generalijama. Ako nije, moglo bi se napraviti odmah i da korisnik signalizira da objekat ipak vrši usluge.	DA	Kao i za prethodni član, radi se o objektu koji ima fiskalizovanu registar kasu, a izdaje fiskalni račun registar kase (isječak). QR kod?

155.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 16 stav 2	Da bi što? Što je tokom tih prvih 12 mjeseci?		Konačan tekst biće definisan u Predlogu Zakona.
156.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 18, stav 1, tačka 1	Da li se ovime eliminiše mogućnost da postoji turistička agencija koja „operiše“ isključivo on-line?	NE	Nacrtom izmjena i dopuna Zakona o turizmu, nije se mijenjao čl. 29., st. 4 kojim se daje mogućnost za pružanje usluga turističkim agencijama isključivo on-line putem.
157.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 18, stav 1, tačka 8	Dokument u papirnoj ili elektronskoj formi?	DA	Biće definisano u konačnom Predlogu zakona.
158.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 18, stav 1, tačka 11	Ponovo, šta ako je on-line?	NE	Internet agencija ima iste obaveze kao i turistička agencija koja ima poslovnicu, sa osnovnom razlikom što se prostorije koje služe i za stanovanje a u kojima se pružaju usluge i internet agencije ne smatraju poslovnim prostorijama u smislu ovog zakona (čl. 29, st. 3 i 4 Nacrta izmejna i dopuna zakona).
159.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 20, stav 4	Da li je predviđena licenca za elektronsko poslovanje? Podrazumijeva se da agencija mora imati „neku“ kancelariju đe je registrovana, ali možda uopšte ne planira da prima klijente fizički u prostorije (kao mnoge agencije u inostranstvu).	DA	Sve turističke agencije, pa i one koje obavljaju djelatnost putem interneta (on-line), moraju imati licence.

160.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 23, stav 3	Zar nije kontradiktorno? Jemstvo je potrebno da bi se uopšte dobila licenca za rad, a ako se traži iz prethodne godine, znači li to da agencija je trebala da posluje ilegalno?		Konačan tekst biće definisan u Predlogu Zakona, s obzirom na TA koje tek počinju sa radom. Za novonastalu agenciju minimalno 15,000e a za druge na osnovu podataka iz prethodnih godina.
161.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 26 stav 2	Da li treba definisati način ko prijavljuje agenciju i kome?	NE	Inicijativu za prijavu može dati svako lice, a inspekcijski nadzor vrši turistička inspekcija po inicijativi podnosioca prijave, a mjere i radnje preduzima po službanj dužnosti. Upravni nadzor nad izvršavanjem ovog zakona i propisa donešenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.
162.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 31. stav 1, tačka 1, alineja 2	Mislim da je ovo za on-line agenciju pretjeran zahtjev.	NE	Konačan tekst biće definisan u Predlogu Zakona, u skladu sa iskustvom zemalja u okruženju.
163.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 49 stav 1	Kako se putnik žali turističkom inspektor (kojim kanalima)?	NE	Neposrednim putem dostavom podneska na arhivu Inspekcije, telefonskim putem - preko Call centra – 1300 za žalbe i dr. Uređeno je Zakonom o inspekcijskom nadzoru i drugim zakonima.
164.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 60	Iz mog iskustva iz Italije, ovaj segment generalno turističke agencije nemaju. Znam dosta ljudi koji nemaju nikakvu legitimaciju a animatori su za najveće turističke operatore. Možda ovaj dio treba malo relaksirati – tj. pitanje je što ako neko nije licenciran, a animira	DA	Izvršiće se usklađivanje sa Zakonom o nacionalnim kvalifikacijama.

			turiste?		
165.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 70 tačka 4	Dodao bih isto „osim na posebno određenim mjestima“ jer ih moraju držati na plaži	NE	Ne moraju se držati na plaži, mjesto će se definisati Planom privremenih objekata (može biti ponton na void il dr. plutajući objekti).
166.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 70 tačka 6	Dodati: „koje imaju jasno istaknut znak da su „pet friendly“ ili sl.	DA	Urediće se posebnim podzakonskim aktom o uređenju kupališta – plaža u skladu sa posebnim zakonom (Zakon o morskom dobru).
167.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 75 stav 4	Zar se ne može preko agencije / online prije dolaska obaviti prodaja / rezervacija?		Opredjeljenje će se definisati Predlogom Zakona, uz poređenje sa iskustvima iz država iz okruženja.
168.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 133 stav 1	Ovo je upitno za sve posrednike koji su online. To da su „registrovani“ ne znači da su registrovani u Crnoj Gori (Booking, Airbnb), a onda je teško i provjeriti za što su u stvari registrovani.	NE	Mogu obavljati samo u poslovnici ili ekspozituri turističke agencije odnosno na prostoru i pod uslovima i načinu utvrđenim propisom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave. Ovo se odnosi na dilere....pojasniti?
169.	FLEKA Miloš Milošević CEO & Creative Director	Član 144	Da li je ovo nešto što je predviđeno da bude online poput CRPS?	NE	Sve vrste turističkih agencija upisuju se u CTR, sa podacima koje potpisuje odgovarajući podzakonski akt donijet po osnovu ovog zakona. Podatke unosí ovlašćeno lice koje je izdalo odobrenje za rad, odnosno licence za obavljanje djelatnosti.

170.	Udruženje auto-kampova Crne Gore	Član 143 stav 1	Dodati novi stav u Zakonu kojim se zabranjuje kampovanje izvan kampova.	DA	U Predlogu Zakona biće definisana zabrana kampovanja izvan kampova (u čl. 143, st. 1). Takođe, dopuniće se čl. 163, u smislu da nadležni inspektor preduzme mjere nadzora kada utvrdi osoba kampuje izvan prostora određenog za kampovanje. Dopuna će biti izvršena i u čl 166, u dijelu kazni za ugostitelje: “Novčanom kaznom od ___ do ___ € kazniće se za prekršaj lice koje kampuje izvan prostora određenog za kampovanje”.
171.	Nacionalna turistička organizacija Crne Gore	Član 83 stav 1	Potrebo je izvršiti dopunu sa riječju „planinarenje“.	DA	Prihvata se, u Predlogu zakona, dopuniće se čl. 83, st. 1 poslije riječi “avanturističke aktivnosti su”, dodaje se riječ “planinarenje”.
172.	Meridijan rent-car	Član 92 stav 2	Zbog nepreciznosti teksta, po nasem mišljenju trebao da glasi: (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se dokazi o: - registraciji u Centralnom registru privrednih subjekata; - svojini ili zakupu poslovnog prostora (poslovnice); - svojini ili pravu korišćenja najmanje pet vozila koja su predmet iznajmljivanja, koja ispunjavaju uslove utvrđene propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima i registrovana na pravna lica u Crnoj Gori u skladu sa propisima o saobraćaju.		Predlog materijalnih odredbi biće prosljeđen Ministarstvu saobraćaja na mišljenje. Prilikom izrade predloga Zakona a na osnovu dodatnih sugestija resornog Ministarstva, biće definisan konačan tekst zakona.

			Na ovaj način turističkim inspektorima omogućila bi se lakša kontrola poslovanja agencija i spriječila raznorazne zloupotrebe koje se dešavaju prilikom korišćenja vozila u vlasništvu fizičkih lica za pružanje rent a car usluga. Takodje, sigurni smo da bi se ovim povećala i bezbjednost lica koja koriste rent a car usluge iz razloga što vozila koja su u vlasništvu rent a car agencija, prema Zakonu o bezbjednosti saobraćaja, moraju biti podvrgnuta tehničkom pregledu 2 puta godišnje dok za vozila u vlasništvu fizičkih lica ova obaveza ne postoji. Isto tako agencije koje dovoze obično u ljetnjem periodu vozila iz okruženja (najčešće Srbije, Hrvatske, Slovenije) pritom nigdje ih ne prijavljuju, neće više biti u mogućnosti da nastave sa dosadašnjom praksom.		
173.	MORT	Član 84	U članu 83 poslije tačke 2 dodati novu tačku, koja glasi: 2a) za pojedine sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti za pojedince i izletničke grupe, potrebno je obezbijediti turističkog vodiča u skladu sa ovim zakonom.		
174.	Crnogorsko turističko udruženje	Član 36	Predlažemo da se u članu 36 Predloga zakona unesu sljedeće izmjene u stavu 1 alineja 3 poslije...u skladu sa zakonom, dodati; i registrovan je, kod nadležnog organa za pružanje usluga vodiča, tako da bi po našem mišljenju	DA	Fomulacija navedenih članova se prihvata I modifikovaće se u skladu sa pravno tehničkim pravilima za izradu propisa.

			alineja 3 trebala da glasi: „ima sertifikat o stečenoj nacionalnoj kvalifikaciji za turističkog vodiča u skladu sa zakonom i registrovan je, kod nadležnog organa, za pružanje usluga vodiča. -u stavu 3 člana 36 poslije Turistički vodič, dodati:koji pruža usluge, bez posredovanja udruženja vodiča, dužan je za pruženu uslugu, korisniku izdati račun naplativ preko poslovne banke.		
175.	Ministarstvo zdravlja	Član 4	U članu 4 izraz „banjska lječilišta“ i izraz „oporavilišta“ zamijeniti kao izraz „prirodna lječilišta“, kao i u daljem tekstu ovog predloga, a što je u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i članu 66 stav 3 brisati alineju 2 tj da ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati zdravstvene ustanove.	DA	Prihvata se sugestija.
176.	Komunalna policija-Glavni grad Podgorica	Član 121 tačka 16	U članu 121 tačku 16 brisati: „U obavljanju nadzora zaštite od buke u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuju ovlašćenja komunalne policije, komunalni policajac posebno je ovlašćen da: „ i izmijeniti pa ista treba da glasi: „(16) Komunalni policajac, je pored ovlašćenja propisanih zakonom kojim se uređuju poslovi i ovlašćenja komunalne policije, u skladu sa ovim zakonom posebno ovlašćen da:	DA	Prihvata se sugestija.
177.	Ministarstvo prosvjete	Član 36, Član 37, Član 42	U članu 36 stav 1 alineja 3, članu 37 stav 2 alineja 1 i članu 42 stav 1 alineja 1 Prijedloga zakona riječi: „nacionalna kvalifikacija“ treba zamijeniti riječima.“ Nacionalna stručna kvalifikacija“	DA	Prihvata se sugestija.

178.	Ministarstvo saobracaja i pomorstva- Direktorat za drumski saobraćaj	Član 10	U članu 10 stav 1 tačka 6) „organizovanje prihvata i transfera putnika uz angažovanje vozača koji ima profesionalnu licencu u skladu sa zakonom“ – potrebno je propisati obavezu za turističke agencije da ukoliko hoće da se bave prevozom putnika sa svojim vozilima, da je potrebno kod organa uprave (Direkcije za saobraćaj) da pribavi licencu za javni prevoz putnika u unutrašnjem ili međunarodnom drumskom saobraćaju, u cilju izjednačavanja uslova za obavljanje djelatnosti javnog prevoza putnika, jer sada jedna ista djelatnost obavlja se na različite načine, pod različitim uslovima. Naime, sada turističke agencije djelatnost prevoza putnika obavljaju pod vidom prevoza sa sopstvene potrebe a pri čemu se ista naplaćuje odnosno obavlja isključivo u komercijalne svrhe, što je u koaliciji sa članom 102 Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju („Sl.list RCG, br. 45/05 i „Sl.list CG, br. 75/10, 38/12 i18/14)kojim je propisano: “Autobusom i teretnim vozilom kojim se obavlja prevoz za sopstvene potrebe nije dozvoljeno obavljati prevoz putnikai tereta u komercijalne svrhe“. Predlog člana 10 stav 1 tačka 6: „organizovanje prihvata i transfera putnika uz posjedovanje licenci u skladu sa zakonom koji reguliše oblast javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju“.	DA	Prihvata se sugestija.
------	---	---------	--	----	------------------------

179.	Zavod za statistiku CG	Član 99	Uvjereni da nam je zajednički cilj kvalitetna statistika turizma molimo vas da član 99 Prijedloga zakona o turizmu, razmotrite i definišete da maksimalan broj ležajeva u domaćinstvima koje vrše usluge smještaja bude 20 ležajeva. Na taj način ne samo da bi uticali na povećanje kvaliteta statistike turizma, nego bi doprinijeli bržoj implementaciji Evropske regulative br. 692/2011.	DA.	Prihvata se sugestija.
------	-------------------------------	---------	---	-----	------------------------